

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198213

UNIVERSAL
LIBRARY

ಪರುಷ—೨

ಕುಸುಮ—೨

‘ ಸೈಮನ್ನನ ತಂದೆ

(ನೋಸಾಸಾ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು)

ಪವಿತ್ರ ಲೇಖಕರು

ಆನಂದ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಅಕ್ಟೋಬರ್

೧೯೫೧

ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿ: ೧-೧೨-೦

ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿ: ೨-೪-೦

ಸಲಹೆಗಾರರು :

శ్రీ. ఎస్. ఆర్. మళగి, ఎం. పి. టి.

శ్రీ. ఎన్. కే. కులకర్ణి, ఎం. ఏ. డి. సి

శ్రీ. ఆర్. వి. కులకర్ణి, ఎం. క.

ಶ್ರೀ ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ.

checked 1965

RECEIVED 1956

K 4279
K 721
589 -

ಸಂಪಾದಕರು :

శ్రీ. ప. వేంకటాచార్య బి. ష. బి. పి.

- 0 -

ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳು

— 0 —

ಪೂರ್ಣನಾ (ಸಂಸಾರದ ಚಿತ್ರಗಳು-ಪತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ)

ಸುವರ್ಣ ದೀಪ (ಕಾದಂಬರಿ) ಶ್ರೀ. ಆ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾವರು.

ಹೀರೇ ಮತ್ತು ಜಿನ್ (ನೋವಾಸಾನ ಕಾದಂಬರಿ)

ನೋಡರ್ ಕೋಡರ್

ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು

ನೋಪಾಸಾನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ

— 〇 —

ಸಂಪ್ರದಾಯ :

ಕೆ. ಜಿ. ಕಾಪಸ, (B. 1.)

ಒಡೆರಂಗ. ಸುಧಾ ಪ್ರ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

१. कवचकर्म :

ಪಿ. ವಿ. ಅಚಾರ್, ೧ ಕಂ.

೬೫೦. ಗವಳಿಗಡಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

ಪ ರ ವಿ ಡೆ

ಭಾಗ--೧

(ಮೊದಲನೆಯ ಕತೆಗಳು ಅನುವಾದಕರು. ಶ್ರೀ ಎ. ಎ. ವೆಂಕಟೇಶ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯರು)

೧.	ಸೈಮನ್‌ನ ತಂದೆ	....	Simon's Papa	....	೧
೨.	ಸಾವಿನ ಭಯ	....	An Old Man	....	೧೫
೩.	ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದಿವರು	....	On The River	....	೨೧
೪.	ಇಬ್ಬರು ಯೋಧರು	....	Two Soldiers	....	೨೮
೫.	ಪರಿಚಾರಕ	....	The Orderly	....	೩೪
೬.	ತಾಯಿ-ಮಗ	....	Mother and Son	....	೩೮
೭.	ಪಾಪ ಆಜಲೆ !	....	Poor Girl !	....	೪೫
೮.	ಗಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ	....	Under The Wood	....	೫೨
೯.	ಗಾಯದ ನೋವು	....	Waiter A Boc	....	೬೨
೧೦.	ಕಲಾವಿದ	....	The Artist	....	೭೪
೧೧.	ಹೆಂಡತಿಯ ಹೇಳಿಕೆ	....	Wife's Confession	....	೮೧
೧೨.	ಕೆನ್ಸೆಟೇಜ್ ತ್ಯಾಗ	....	Clochette	....	೮೭
೧೩.	ತೊಡಕು	....	Complication	....	೯೪

ಭಾಗ—೨

(ಇತರ ಕತೆಗಳು: ವಿವಿಧ ಬೇಟಕರು)

೧೪.	ಮೂರು ತಪ್ಪುಗಳು	....	ಶ್ರೀ ಹಿರೇಮಲ್ಲಾರ ಈಶ್ವರನ	....	೯೭
೧೫.	ಜಯಳ ಓಲೆಗಳು	....	ಶ್ರೀ ಎ. ವೆಂಕಟೇಶಬಾಳ	....	೧೦೨
೧೬.	ಗುರುನಾಥ	....	ಶ್ರೀ ಉಪೇಂದ್ರ ನಾಯಕ	....	೧೨೧
೧೭.	ನದೀ ನಿಮಿಷ	....	ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	....	೧೨೭
೧೮.	ಎರಡು ಓಲೆಗಳು	....	ಶ್ರೀ ಶಿವಲಿಂಗ ಶರ್ಮ	....	೧೩೩
೧೯.	ಆಕೆ ಸತ್ಯಳು	....	ಶ್ರೀ 'ಲಕ್ಷ್ಮೀಕ'	....	೧೩೮

ಸಂಸಾದಕರ ನುಡಿ

ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇವೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ “ಸೈಮನ್ಸನ್ ತಂದೆ” ಯವರು ಕಥಾ ಸಂಕಲನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಲು ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರಬರಬೇಕಾದ ಮೋಪಾಸನ್ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕಲನದ ಕೆಲವು ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಲೇಖಕರ ಹೊಸವುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಈ ಕಥಾ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಕೃತಿಗಳ ಸಮೃದ್ಧವನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಂಕಲನದ ಸ್ಥೂಲವಿ ವಿಮರ್ಶಕರೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬೀರುತ್ತೀರಿ.

ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ನನ್ನ ಸೋದರ ಸೋದರ ಲೇಖಕರಿಗೆ ನೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಖಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ನೆರವು ಮುಂದೆಯೂ ಇವೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀರಿಯುವುದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದು ಎರಡನೆಯ ಈ ವರಷದ ಮೂರನೇ ಕುಸುಮ. ಮುಂದಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ “ಪೂರ್ಣಿಮಾ” (ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರಗಳು-ಪತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ) ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರಲಿದೆ. ಇವೊಂದು ನೂತನ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದು ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವವನಿದ್ದೇನೆ.

ಎರಡು ವರುಷ ಬಾಳಿ ಅಂಜಿಗಾಲಿಡುತ್ತ ಮುಂದಿನ ಈ ಕೂಸಿಗೆ ಅಪರವನ್ನು ನೀಡುವ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಸಹೃದಯ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ. ಕಿಂಚಿತ್ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮಾಡಲು ನಾನು ಸದಾ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆಯೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲರ ನೆರವಿಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಂದನೆಗಳು.

೨೦೨೦, ಗವಳಿಗಲ್ಲಿ
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಸಂಪಾದಕ
ಅನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಭಾಗ-೧

(ನೋಪಾಸಾನ ಕತೆಗಳು)

••••

೧. ಸೈಮನ್ನನ ತಂದೆ

—●—

ಓದಿವೇ ತಾನೆ ಶಾಲೆಯ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು. ಒಳಗಿದ್ದ ಹುಡುಗರು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಬೀಳುತ್ತ ಹೊರಬಂದರು. ಬೇಗನೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಧ್ಯಾನ್ತದ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದು ರೂಢಿ. ಆದರೆ ಅಂದೇಕೋ ಅವರು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಎನೇನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು.

ಅಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಸೈಮನ್ನನೂ ಬಂದಿದ್ದ. ಅದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ತರ್ಕ ವಿತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಸೈಮನ್ನನ ತಾಯಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಸೈಮನ್ನನ ತಾಯಿಯಾದ ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೇ ಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಘೃಣಾ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳೆಂದರೆ ಏಕೆ ಅಷ್ಟು ಮರುಕವೋ ಈ ಬಾಲಕರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಸೈಮನ್ನನನ್ನು ಅವರು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ. ಅವನು ಅಟಪಾಟಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹರಟೆ ಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದಾಡಲು ಅವನಿಗೆ ಬೇಡಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾದುದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸೈಮನ್ನನ ಬಗ್ಗೆ

ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅವನ ಕಣಿ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ, ಅವನೇ ಸೈಮನನು, ಅವನಿಗೆ ತಂದೆಯೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅವರ ಮಾತು ಸೈಮನನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

ಸೈಮನನ ವಯಸ್ಸು ಏಳು. ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಲಕರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊಂಚ ಅಂಜುಬುರುಕನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಉಡುಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಶುಭ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಇತರ ಬಾಲಕರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೊಂಚ ಭಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತು ಮಂಕು ಬಡಿದ ಅರೆಹುಚ್ಚನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅಂದು ಅವನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿರಲು, ಆ ಹುಡುಗರ ತಂಡವೊಂದು ನಗುನಗುತ್ತ ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವನ ಸುತ್ತೂ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಆ ವರ್ತನೆಯಿಲ್ಲ ಸ್ನೇಹದ ಆದ್ರ್ವತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕರುಣೆಯ ಕುರುಹು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಡವನಾದ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಅವರದಾಗರಲಿಲ್ಲ. ಅಮಾಯಕನಾದ ಸೈಮನನನ್ನು ಕಣಿ, ಅವನನ್ನು ಕಾಡಿ, ನೀಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತೆಂದು ಅರಿತ ಅವನು ದಿಗಲುಗೊಂಡು ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ.

ಅವರಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯನೊಬ್ಬನು “ನನ್ನ ಹೆಸರೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಸೈಮನ್”

“ಸೈಮನ್ ! ಅಂದರೆ ?” ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಗಿಕೊಂಡರು.

ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಅರ್ಥ ಅವನಿಗೆ ಬೇಗ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ “ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸೈಮನ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದ.

ಅದೇ ಬಾಲಕನು ಎತ್ತಿದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ “ಸೈಮನನು ! ಅಂದರೆ ಯಾರ ಸೈಮನನು ? ಬರೇ ಸೈಮನನೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಆಗಲಾರದು. ನಿನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರೇನು ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಚುಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡಿದ.

ಏಳು ವರುಷದ ಮಗುವಾದ ಸೈಮನ್‌ನಿಗೆ ಇವರ ಹಾಸ್ಯದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕುಚೋದ್ಯದ ಗೂಢಾರ್ಥ ವಿವರವಾಗಲಿಲ್ಲ. “ನನ್ನನ್ನು ಸೈಮನ್‌ನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.” ಎಂದು ಅಳುಮೋರೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ.

ಇವನು ಭಯಗೊಂಡಂತೆಲ್ಲ ಅವರ ಕುಚೋದ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲಿದೆ ಆ ಬಾಲಕರು ನಗತೊಡಗಿದರು. ತಾವು ಅವನನ್ನು ಅಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಿತಲ್ಲವೆಂಬ ಆ ಗೆಲುವಿನ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕಾಡಬೇಕೆಂಬ ನೆವದಿಂದ “ತಿಳಿಯಿತು ತಿಳಿಯಿತು. ತಂದೆ ಯಾರೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ತಾಯಿ.....” ಎಂದು ಏನನ್ನೋ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಹಿರಿಯ ಬಾಲಕನು ಸುಮ್ಮನಾದ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಅದನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಿ, “ಅವನಿಗೆ ತಂದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಭೀರವಾದ ಮೌನ! ಸೈಮನ್‌ನಿಗೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಾಧೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅತೀವ ನೇದನೆ, ಸಂಕಟ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಅವನ ದುಃಖ ಹೆಚ್ಚಿ, ಸಿಲ್ಲಲು ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದಂತಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಗಡಕ್ಕೆ ಒರಗಿಕೊಂಡ. ಗಂಡನಿಲ್ಲದೆ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೆತ್ತಳೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗರ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಪುರ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಮೌನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಹತ್ತಿದನು. ಆತ್ತ ಅವರಿಗೆ ಹುಡುಗಾಟ ವಾಗಿರಲು, ಇತ್ತ ಸೈಮನ್‌ನು ಏನಾದರೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಇತರ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ ತನಗೂ ಒಬ್ಬ ತಂದೆ ಇರುವುದು ನಿಸರ್ಗದ ಸತ್ಯಾಂಶವೆಂದೂ, ಸತ್ಯದ ಮಾತೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದ ಅವನು ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ನನಗೂ ತಂದೆ ಇರುವನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಅವನೆಲ್ಲಿರುವನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ, ಆ ತುಂಟ ಹುಡುಗ.

ಸೈಮನ್ಸನು ಮತ್ತೆ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಅವನು ತಂದೆಯನ್ನು ದಿನವೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ತಂದೆಯಿದ್ದ ಬಾಲಕರ ಗರ್ವದ ಮಾತುಗಳು, ಅವರ ಹಾಸ್ಯದ ಹಾಸಭಾವಗಳು ಅತಿಯಾಗಿ ನೋಯಿಸಿದವು. ಅನಾಗರಿಕರಾದ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಸಂಗಡಿಗನಾದ ತನ್ನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ಕಾಡುವ ರೆಂಬುವದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ತನಗೆ ತಿಳಿದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ತಂದೆ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ. ಅದು ಅವನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿತ್ತು. “ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಎಲ್ಲಿ?” ಎಂದು ಬಹು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಆ ಬಾಲಕನು “ಏಕೆ, ನನ್ನ ತಂದೆ ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವನು” ಎಂದು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮರುನುಡಿದು “ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಾಗಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

ಇವನ ಈ ಗಂಭೀರದ ನುಡಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ಅವನಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನಿತ್ತರು. ಅವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ವಕ್ರ ಗೆದ್ದಿತೆಂಬ ಗೆಲುವಿನ ನಗು ಆ ಬಾಲಕನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬಂತು. ಆದರೆ ಸಂತಾಪದಿಂದ ಇವರ ಬಿರುಸುಡುಗಳಿಂದ ಸೈಮನ್ಸನು ಬಹು ಹಣ್ಣಾದ. ಹೀಗೆ ಕುಡೀಪ್ಪೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಬಾಲಕರ ತಂದೆಗಳು ಕ್ರೂರ ಸ್ವಭಾವಿಗಳೂ, ಬಹು ಸ್ತ್ರೀಲಂಕಟರೂ, ನೀಚರೂ, ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಎನಯವಾಗಿತ್ತು. ಇವರ ಈ ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಸೈಮನ್ಸನು ಗಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೇ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ.

ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಏಕ ಕಂಠದಿಂದ “ಸೈಮನ್ಸನಿಗೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲ! ತಂದೆ ಇಲ್ಲ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದರು.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸೈಮನ್ಸನ ಕೋಪ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅದೆಯಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತ ನಿಂತ ಆ ಬಾಲಕನ ತಲೆಗೂದಲಿಗೆ

ಕೈಹಾರಿ ಹಸಿದ ಸಿಂಹದಂತೆ ಅವನನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಡವಿ ಮೈಯಲ್ಲಾ ರಕ್ತಬರುವಂತೆ ಗಾಯಮಾಡಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿದ. ತನ್ನ ಎದುರಾಳಿಯು ಕೊಂಚ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನಾದುದರಿಂದ ತಾನೇ ಸೋಲಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ತನ್ನ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದ. ನೆಲಕ್ಕುಳಿದ ಸೈಮನ್‌ನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಧೂಳನ್ನು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು ಆ ತುಂಟ ಬಾಲಕರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಓರ್ವನು “ದೋಗಿ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಹೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೊಂಕು ನುಡಿಯು ಸೈಮನ್‌ನನ್ನು ಬಲು ನೋಯಿಸಿತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮುಖವನ್ನು ಅವನು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕರ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದೆನಿಸಿತು. ನೊಂದ ಹೃದಯದ ಆನೇಶದಿಂದ ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ತಡೆದ. ಆದರೆ ಅವನು ಆ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಆತ್ತುಬಿಟ್ಟ. ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಬಾಲಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ ಮತ್ತೆ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ನಿಂತು ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತ, ಕುಣಿಯುತ್ತ, “ಇವನಿಗೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲ, ತಂದೆಯೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಅಡಿದ ನುಡಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಅವನ ರೋಷ ಹೆಚ್ಚಿತು. ತನ್ನ ಕಾಲಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಆ ತುಂಟರ ತಂಡದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲೆಸೆದ. ಇವನ ಈ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹುಡುಗರು ಬೆದರಿದರು. ನೆಟ್ಟು ತಿಂದ ಹುಡುಗರು ಅಕುತ್ತ ಮನೆ ಸೇರಲು, ಅಂಜುಬುರುಕರಾದ ಇತರರು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಓಡಿದರು. ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ನಿಂತ ಆ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮತಿ ಹೋದಂತೆನಿಸಿತು. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಇವರ ಈ ಅಪಹಾಸ್ಯದಿಂದ ದೂರಾಗಲೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. ಎಂಟು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಓರ್ವ ಭಿಕ್ಷುಕನು, ಜೀವಿಸಲು ಹಾದಿಗಾಣದೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮಡಿದುದರ ನೆನಪು ಬಂತು. ಅವನ ಕಳೆಬರವನ್ನು ನದಿಯ ನೀರಿನಿಂದ ತೆಗೆಯುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ. ಆ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಕಣಿಗುಂದಿದ ಮುಖ, ಹಸಿದ ನೋವು, ಬಡತನದ ಕಲಮಲವನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ಮರುಕ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹೇವನನ್ನು ನೋಡಿ “ಅವನಿಗೇಗ

ಶಾಂತಿ ದೊರೆತಿದೆ” “ಇನ್ನೇನು ಅವನ ಹಸಿವು ಹಿಂಗಿತು” ಎಂದು ಜನ ರಾಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದ್ದವು.

ತನಗೂ ತಂದೆ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಸಾವ ನ್ನಪ್ಪುವುದು ಒಳಿತಿಂದು ನೆನೆದ.

ನದಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದ. ನೀರಿನ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತಲಿದ್ದ ಹುಳಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮೀನುಗಳ ಆಲೆದಾಟವನ್ನು ಕಂಡ. ನದಿಯ ನೀರಿನ ಹರವಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆ ಜೀವನದ ದೋರಾಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆತ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗ್ರಾಮವು ಅವನಿಗೊಂದು ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡು ವಂತೆನಿಸಿತು. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ನೀರಿನ ಹಾಸಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಮಿನುಗುಡುತ್ತಾಡಿತು. ಅಳುವು ನಿಂತ ನಂತರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಂಚ ಶಾಂತಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಆಸರೆ ನಿಸರ್ಗದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಈ ದುಃಖಿತ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ಅಳುವನ್ನು ಮರೆತು ಆ ಸುಂದರ ಸನ್ನಿವೇ ಶಾನುಭವದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾದ. ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗ ಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ದಣಿದ ಅವನ ಹೃದಯ ಸಿದ್ಧಿ ಬಯ ಸಿದುದು ಸಹಜವೇ ಸಂ.

ನೀರಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಜಿಗಿದು ಅವನ ಪತ್ತರ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಮುಂದರಿದ. ಅದರದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ; ಮೂರು ಸಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಿದರೂ ಅದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿದಾಗ ಅದು ಸಂಕಟದಿಂದ ಆಲೆಯು ವದನ್ನು, ಅರಳಿದ ತನ್ನೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅದು ತನ್ನನ್ನು ನೋಡುವ ದನ್ನೂ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಟಪಟನೆ ತನ್ನ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಚಡಪಡಿಸು ವುದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅದರ ಈ ದೊಯ್ದಾಟ ಅವನಿಗೆ ಮನೆಯ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೆ ದುಃಖ ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂತು. ತಾಯಿಯ

ದುಃಖದ ಮುಖ ನೆನಪಾಯಿತು, ಅವನ ತುಟಿಗಳು ಅದುರಿದವು. ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಸೆದ. ಬೆದರಿದ ನೋಟದಿಂದ ಮೊಳಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ. ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆವೇರ ದಿಂದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಬರಲು, ಮತ್ತೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. ಅವನಿಗೆ ಆಗ ಎಚ್ಚರವೇ ಇಲ್ಲ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಯಾವುದೋ ಯಾರದೋ ಓರ್ವನ ಕೈ ಅವನ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿರಿಸಿದಂತಾಗಿ “ಏಕೆ ಮಗುವೆ? ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ? ಇಷ್ಟೇಕೆ ದುಃಖ? ಮಾತಾಡು” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಸಂಕೈಸಲು ಆ ಹಿರಿಯ ಮನುಷ್ಯನ ಕಡೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತ.

ಅವನು ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಮಮತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನೊಬ್ಬ ಧೃಢಕಾಯನು. ಕಪ್ಪು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವ ಅವನ ದೇಹಕ್ಕೆ, ಅವನ ಉದ್ಯೋಗ ಒಳ್ಳೇ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ತನ್ನ ಕರುಣ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಬಾಲಕನ ದುಃಖವು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಅಳುವ ದನಿಯಲ್ಲೇ “ನನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರು ನನಗೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದರು. ನನಗೆ ಅವರ ಅಸಹಾಸ್ಯದ ನೋವು ಬಹಳ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಕುಡೇಷ್ಟೆ ನನ್ನನ್ನು ಅಧೀರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಬದುಕುವುದು ಬೇಡೆನಿಸಿದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಕೊಂಡು ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಅದೇಕೆ ತಂದೆ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರಿಗೂ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೆ?”

“ಆಹುದು. ಆದರೆ- ಆದರೆ- ನನಗೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲ.”

ಆ ಕೆಲಸದವನಿಗೆ ಇವನ ದುಃಖದ ಅಳವು ತಿಳಿಯಿತು. ನಗುವು ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವನಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನ ಮಾತಿನ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ. ಆ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಆ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಬಹಳ ದಿನಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ದುಃಖಮಯ ಜೀವನದ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಅದುದರಿಂದ “ಮಗೂ ದುಡುಕಬೇಡ, ನಮಾ

ಧಾನ ಹೊಂದು ನೀನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಾ. ನಿನ್ನ ಶಾಯಿ, ತಂದೆ ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂಬುವನ್ನು ಹೇಳುವಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮನೆ ಸೇರಿದ. ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೀಯನ್ನು ಕಂಡು ನಡೆದ ಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅನೀತಿ ನಂತರಿಂದ ಸುಮ್ಮನೇ ಜನರು ಅಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಳನ್ನೊಂದು ಸಲ ನೋಡಿ ಜನರ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಇಂಥ ರೂಪವತಿಯನ್ನು ಮೋಸಮಾಡಿದವನೆಂತಹ ಕಾನೂನುನಿರಬಹುದೆಂದು ನೆನೆದು ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಅವಳಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ “ಈ ನಿನ್ನ ಮು ನದಿಯ ಹತ್ತಿರ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು.....” ಎಂದು ಮುಂದರಿಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಕೊರಳನ್ನಪ್ಪಿ ಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಕನು “ಕಲ್ಲವಸ್ತಿ. ನಾನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ತಂದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಜೀವಿಸುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿತು ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಸಾವಿನಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದರು.” ಎಂದು ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ.

ಮಗುವಿನ ಮುಖದ ಕಾರಣವನ್ನರಿತ ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೀಳು ನಿರುತ್ತರಾದಳು. ಅವಳ ಮುಖ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಮಗುವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿ ದಾಗ ಕಣ್ಣೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿದವು. ಆಗಂತುಕನು ಈ ಕಾಯಿಮಕ್ಕಳ ಮುಖದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗಿದ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಲು ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಬಾಲಕನು ಅವನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಆತುರದಲ್ಲಿ “ನೀವು ನನ್ನ ತಂದೆಯಾಗುವರಾ?” ಎಂದು ಸರಳವಾಗಿ ಕೇಳಿದ.

ಅವನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ತೋಚದಂತಾಯಿತು. ಪರಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಈ ಸಂಕಟ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಪಾರಾಗುವದೆಂತೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೀಳು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ಶೂನ್ಯವಾದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಬಾಲಕನಿಗೆ ಅವನಿಂದ ನಿರ್ದಯದ ಉತ್ತರದೊಡೆಯದಿರಲು ಅದೇ ಬಗೆಯ ಆ ಅನಾಯಕತೆಯಲ್ಲಿ “ನೀನು

ನನ್ನ ತಂದೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಮತ್ತೆ ನದಿಯನ್ನೇ ಸೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಬೆದರಿಸಿದ.

ಬಾಲಕನ ಈ ಸವಾಲನ್ನು ಕುಚೇಷ್ಟೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಗುನಗುತ್ತ “ಏಕಾಗಬಾರದು? ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು? ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಬಾಲಕರು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುವೆ.”

“ನನ್ನ ಹೆಸರು ಫಿಲಿಪ್”

ಮಗುವು ಕೊಂಚ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆ ನೂತನ ಹೆಸರನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅನಂತರ ಬಾಲಕನು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಮುದ್ದಾದ ತೋಳುಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದವು “ಹಾಗಾದರೆ ಫಿಲಿಪ್ ನೀವು ನನ್ನ ತಂದೆಯವರಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಗ್ಗಿದ.

ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಎರಡು ಸಲ ಮುದ್ದಿಸಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಮತ್ತೆ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿ “ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಫಿಲಿಪ್. ನೆನಪಿರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಎಲ್ಲರೂ ಕೌತುಕದಿಂದ ನಕ್ಕು “ಯಾವ ಫಿಲಿಪ್? ಎಲ್ಲಿಯ ಫಿಲಿಪ್? ಫಿಲಿಪ್ ಎಲ್ಲಿರುವನು? ಆ ಫಿಲಿಪ್ ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡೆ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಅವನಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರೂ ಬಂದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವನನ್ನು ಬಾಲಕರು ಮತ್ತೆ ಪೀಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಸಮಯ ಕಳೆಯಿತು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಫಿಲಿಪ್ ನು ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೆಳೊಂದಿಗೆ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತನಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳನ್ನು ವಿನಯದ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಸಂಕೈಸುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ

ಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬಾರದಂತೆ ಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆಯೇ ನಿಂತು ಹಿತದ ವಚನಗಳಿಂದ ಅವಳನ್ನು ನೋಯಿಸದೆ ನಡೆದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ದಿನವೂ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೇಳು ವಿಲಾಸಿನಿಯಂತೆ ನೀತಿತಪ್ಪಿ ಮಾತನಾಡದೇ ಇದ್ದು ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಇವಳ ಸತ್ಯನಡತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಫಿಲಿಪ್ಪನು ಬೆರಗಾದ. ಆದರೆ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನ ಶಾಂತತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ನೀತಿಯುತ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಭಿಮಂದಿಸಿದ.

ನೀತಿತಪ್ಪಿದ ಹೆಂಗಸೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದ ಆ ಕಳಂಕ ಅಳಿಯುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ. ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೇಳು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪುದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಊರಲ್ಲಿ ಜನರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತರ್ಕಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಇದಾವುದನ್ನೂ ಅರಿಯದ ಅಮಾಯಕನಾದ ಸೈಮನ್‌ನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಂದೆ ದೊರಕಿದುದು ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕುಲುಮೆಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಬಾಳಿಕನು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಸಂಜೆ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ಕೆಣಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ಹಿಂದೆ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕಾಡಿದ ಆ ಬಾಲಕನು ಸೈಮನ್‌ನನ್ನು ಕಂಡು “ನೀನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವಿ. ನಿನಗೆ ಫಿಲಿಪ್ಪ ಯೆಂಬ ತಂದೆ ಇರುವುದು ಸುಳ್ಳುಮಾತು” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೆಣಕಿದ.

“ಅದು ಹೇಗೆ ? ನಿನ್ನ ಕಾರಣಗಳೇನು”

ಭಯದಿಂದ ಅವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತ “ಫಿಲಿಪ್ಪನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದುದೇ ನಿಜವಾದರೆ, ಅವನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ಗಂಡನಾಗಿರಬೇಕು.” ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಆರ್ಥ ತಿಳಿಯಲಾರದೆ “ಆದರೂ ಅವನು ನನ್ನ ತಂದೆ ಯೆಂಬ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಚಯ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ ಮಾತಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ಗಂಡ ನಾಗುವವರೆಗೆ ಅವನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾಗಲಾರ.”

ಈ ಮಾತಿನ ನಿಜಾಂಶ ಆ ಫಿಲಿಪ್‌ನೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಸೈಮನ್‌ನು ಅವನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕುಲುಮೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ. ಕುಲುಮೆಯು ಗಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹವೆ ತಂಪಾಗಿದ್ದರೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾವು ಕೆಲಸದವರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ದಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಗಲೆಲ್ಲ ಉರಿಯುವ ಜಿಂಕೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಸಾಗುಬಡಿಯುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

ಸೈಮನ್‌ನು ಫಿಲಿಪ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇತರ ನಾಲ್ವರ ಸಂಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಕುಲುಮೆಯ ಅವಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಫಿಲಿಪ್‌ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಲು, ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಬಿಟ್ಟು ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ಅವನು ತನ್ನ ಇನಿದಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ “ಫಿಲಿಪ್ ಮಹಾಕಯೇರೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನೋರ್ವನು ನೀವು ನನ್ನ ತಂದೆಯಾಗುವುದು ರಕ್ತವಿಲ್ಲೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವನು” ಎಂದು ದೇಳಿದ.

“ಏತಕ್ಕೆ?”

“ನೀವು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಪತಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ ವಾದ” ಎಂದು ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸೈಮನ್‌ನ ಸರಳತೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ನಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ನೀಳವಾದ ಕೈಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿಗೆ ಮೇಲೆ ಆತುಗೊಂಡು ನಿಂತ ಅವನನ್ನು ಎವೆ ಇಕ್ಕಡೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸ್ಥೂಲಕಾಯರ ನಡುವೆ ಸೈಮನ್‌ನು ಬಹಳ ಸಣ್ಣವನಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದನು. ಅವನು ಫಿಲಿಪ್‌ನ ಮುಂದಿನ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಮಾರ್ಗವೇನೆಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕಾದಿದ್ದನು.

ಅನರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಫಿಲಿಪ್‌ನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ “ಲಾ ಬ್ಲಾಂಫೆಳ ನಡತೆ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಕುಂದೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹೆಣ್ಣು. ಧೃಢಕಾಯಳೂ ನೀತಿವಂತಳೆಂದೂ ಕಣ್ಣು ತ್ವಾಳೆ. ಒಂದು ಸಲ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಸಾಕಷ್ಟು

ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವಳು. ನೀತಿವಂತನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸುಖ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳು ಅವಳಲ್ಲಿವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಹಿರಿಯನ ಮಾತಿಗೆ ಇತರ ಮೂವರು ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಆ ಹಿರಿಯನು ಮತ್ತೆ “ಅವಳು ವಂಚಿತಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಮದುವೆಯಾಗುವೆನೆಂದು ಅವಳನ್ನು ಕೆಡಸಿದ ಆ ಮೂರ್ಖನ ಮೋಸ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಇವಳನ್ನು ದುಃಖದಲ್ಲಿರಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡನಿರಲು ತಪ್ಪದಾರಿ ಬೇಕೆಂದುತುಳಿಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಿರ್ದೋಷಗಳೆಷ್ಟುಬೇಕು ? ನಿಮಗೆ. ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮೋಸ ತಿಳಿದುಲಾಗದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಈ ಮಾತಿಗೆ ಇತರ ಮೂವರು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಮತ್ತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ “ಅವಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿದವರಾರು ? ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತ ಅಸವಾದದೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಪೋಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಂಕಟದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆದು ದುರ್ಮಾರ್ಗದ ಹಾದಿಯನ್ನು ತುಳಿಯದೆ ಇಷ್ಟುದಿನ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟದ ಪ್ರತಿಫಲ ಏನು ? ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಾಪದ ಕೂಸದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ವಿಮೋಚನೆ ದೊರೆಯಲೇಬೇಕು. ಅವಳ ಇಂದಿನ ಸತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯ ವರ್ತನೆ ಎಂತಹ ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂತಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಹೊರಗೆ ಕಾಣುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವಳು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರುವಳು. ಇಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ನಾವು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಸಿಸುವುದು ತಪ್ಪು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೆಂದು ತಲೆಹಾರಿದರು.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಫಿಲಿಪ್ಪನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು “ಸೈಮನ್, ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ

ಯನ್ನು ಕಾಣಲು ನಾನು ಬೇಗ ಬರುವೆನೆಂದು ತಿಳಿಸು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ. ತನ್ನ ದಿನದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತೋರುವ ಸ್ವಭಾವ ಅವನದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸಂಬುಗೆಯುಳ್ಳ ಅವನು ಆ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುಲುಮೆಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ ಇವನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಸಡ್ಡೆಯನ್ನು ತೋರುವ ಜನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಇವನಿಗೆ ಒಲುಕೋಪ. ಅಂದು ಫಿಲಿಪ್ಪನು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ. ಫಿಲಿಪ್ಪನೂ ಒಂದು ಮನೆತನಸ್ಥನಾಗುವನೆಂಬ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಅವನ ಸಂಗಡಗರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಆ ಉತ್ಸಾಹದ ಕಾರಣ ಇದೇ ಎಂದು ಅವರಾಗಲೇ ಅರಿತಿದ್ದರು.

ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮೈತೊಳೆದು ಬಿಳಿ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಲಾ ಬ್ಲಾಂಛೆಳ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಲಾ ಬ್ಲಾಂಛೆಳು ಮುಂಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲೇ ಕಂಡು ಬೇಸರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ “ಮಿತ್ರರೇ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಗರಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಣಲು ಬರುವುದು ನೀತಿವಂತರ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿಮಗೇನು ಕೆಲಸ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಅವನೇನನ್ನೋ ಹೇಳಲು ಬಯಸಿದ. ಆದರೆ ಹೃದಯದ ಆನೇಗದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಾತುಗಳೇ ಬಾರದಂತಾದವು.

“ನನ್ನ ಈ ದುಃಖದ ಬಾಳು ಕಂಡು, ನನ್ನ ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಹಾಸ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಅನರ ಈ ಅಪವಾದ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಕನಿಕರವಿಲ್ಲವೇ? ನನ್ನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕಾಡಬೇಡಿ” ಎಂದು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದಾಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕಂಡು ಫಿಲಿಪ್ಪನು

ಬೆರಗಾಗಿ “ಅವೇಶದಿಂದ ಜನರ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವುದಾದರೆ.....” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದ.

ಆವಳು ಮರುಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೊನದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮತಿಯ ಕುರುಹು ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಚದ ಮೇಲಿನಿಂದ ಏನೋ ಭಾರವಾದ ವಸ್ತುವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೋದ. ಅವನನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯು ಲಾ ಬ್ಲಾಂಛೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಚದಿಂದ ನಿಟ್ಟೆಗಳ್ಳೆ ನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಸೈಮನ್‌ನ ಮೃದುವಾದ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಮುದ್ದಿನ ಸುರಿಮಳೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಅವನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಎತ್ತರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರದಿಂದ “ನಾಳೆ ನಿನ್ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆ ಫಿಲಿಪ್ಪ ರೇಮೆಯೆಂದು ಹೇಳು, ಯಾರಾದರೂ ಕೊಂಕು ನುಡಿದರೆ ಅವನನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸು, ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಮತೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ದಿಸಿದ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನೆದ್ದು ನಿಂತು ನಡಗುವ ತುಪೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ “ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಫಿಲಿಪ್ಪ ರೇಮೇ. ಯಾರಾದರೂ ಕೊಂಕು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಹರಳು ಹಚ್ಚುವನಂತೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಇವನು ಫಿಲಿಪ್ಪ ರೇಮೇಯಂತಹ ಉತ್ತಮನಾದ ತಂದೆಯ ಮಗನೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸೊಕ್ಕು ಅಣಗಿತು.

-----

೨. ಸಾ ವಿ ನ ಭ ಯ

ವಾರ್ತಾವತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಂಡಾವೇ ಪ್ರಾಂತವು ಉತ್ತಮವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವೆಂತಲೂ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನರೊಂದು ಸಲ ಬಂದರೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಬಂದ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಓರ್ವ ಮುದ್ರಕ ನೋಡಿದ. ಅವನ ಹೆಸರು ದಾರಾನ್. ಅಲ್ಲಿಯ ಸೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನೀರು ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಅನೇಕರ ಬೇನೆಬೇಸರಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದ ಮಹಾಶಯರು ದಿಫಾಯುಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುವರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ಬಹು ರಮಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ನಿಸರ್ಗದ ನೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ನಾನಾಭಿಷ್ಟಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅದೊಂದು ಅಲಭ್ಯ ಲಾಭವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿರಲು ಬಂದ ಅನೇಕ ವಯಸ್ಸಾದ ಜನರು ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಿ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಜನರಿಗೆ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಡಾಕ್ಟರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ದಾರಾನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದನು. ಇವನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭವ್ಯವಾದ ಸುಂದರ ಮನೆಯೇ ಆತನ ಅಂತಸ್ತು, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಎಂತಹದೆಂಬುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು; ಎಂದ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರನು ಇದೊಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಗಿರಾಕಿಯೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಗ್ಗಿದ.

ಆ ಮುದ್ರಕನ ವಯಸ್ಸು ಎಂಭತ್ತಾರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ಅವನು ಯುವಕನಂತೆ ಉತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿ ವ್ಯಸನ. ಆದರೆ ಅವನಲ್ಲಿವಿದ್ದ ಒಂದು ದುರ್ಗುಣವೆಂದರೆ ತಾನು ವಯಸ್ಸಾದ ವನೆಂದು ಯಾರಾವರೂ ಹೇಳಿದರೆ ರೀಗಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ.

ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದ ದಾಕ್ಷರನಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಸನವನ್ನು ಕೊರಿಸಿ ತಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗಂಭೀರವಾದ ವಾಗ್ಧೆಯಿಂದ "ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್; ಹೀಗೆ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರಲು ನಾನು ಯಾವಷ್ಟೇವಿತವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆದು ಕೊಂಡುದೇ ಕಾರಣ. ನನಗಷ್ಟೇನೂ ವಯಸ್ಸಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾಲವನ್ನೂ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿರುವೆನು. ಒಂದು ದಿನವೂ ತಲೆ ನೋವು ಬಂದಿಲ್ಲ; ನೆಗಡಿ ಕೆಮ್ಮಿನ ಬೇನೆಯಂತೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಅಂಜುವದು. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು ಬಹಳ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರುವುದು ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೆಂತಹ ಪ್ರದೇಶವೋಯೆಂದು ನೋಡುವ ಹಂಬಲವಿತ್ತು; ಅದುದರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ, ಏಕೆ ಜೀವಾ ನಧಿ, ಇರಲು ನಿರ್ಭರಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಈ ಪ್ರದೇಶವು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ನನಗೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳುಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ನೀವು ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ವಾರ ಕೊಂಡು ಸಲ ನನ್ನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಪೂರ್ಣ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ."

"ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಎಂಭತ್ತು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿದವರ ವಿವರಗಳು ಬೇಕು. ಅವರ ಈಗಿನ ಉದ್ಯೋಗ, ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದ ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು, ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು, ಅಭಿರುಚಿಗಳು, ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಾವು ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅವರ ದೇಹಾಕೃತಿ, ಮತ್ತು ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನೀವು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಜನರು ಸತ್ತಂತೆಲ್ಲ

ಅವರವರ ಸಾವಿನ ವಿವರ, ಕಾರಣ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ನೆರವಾದರೆ ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಬೇರೆಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತ ಎದ್ದುನಿಂತು ಡಾಕ್ಟರನ ಕೈಕುಲುಕುತ್ತ, “ಇಂದಿನಿಂದ ನಾವು ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ಮಿತ್ರರೆಂದು ಭಾವಿಸುವ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಡಾಕ್ಟರನೂ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮೆಲುನಗೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ.

ದಾರಾಸನು ಸಾವೆಂದರೆ ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದ. ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಸಾವಿನಿಂದ ಆದಷ್ಟುಕಾಲ ದೂರಿರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸತೊಡಗಿದ್ದ. ಉಟಲುಪಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಿತಿಯಾಗಿದ್ದ. ದಿನದ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತಿರೇಕದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದ ದೂರರತೊಡಗಿದ್ದ. ಸುಖಭೋಗಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಮುಪ್ಪನ್ನು ಬೇಗ ತರುವವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವೇ ಇದ್ದ. ಹೆಣ್ಣು, ಜೂಜು, ಸೆರೆಗಳಿಂದ ಅವನು ಬಹುದೂರವಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಅಭಿಮಾನವಿತ್ತು. ‘ನಾನು’ ಮತ್ತು ‘ನನ್ನದು’ ಎಂಬುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ಅವನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಮಾನ ತಾಳುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ಜೀವನದ ಬೆಲೆ ಎಲ್ಲದರ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಂಬ ಅಹಂಕಾರ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ. “ನನ್ನ ಡಾಕ್ಟರನು” ಎಂಬ ಮಾತು ಹೇಳುವಾಗ “ನನ್ನ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಮೇಲೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂಬುವುದು ಅವನ ಉಚ್ಚಾರ, ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿಯೆ ಲಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ತನ್ನನ್ನುಳಿದು ಇತರ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷರೆಂದೂ, ತನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪಕಾರಿ ಜೀವಿಗಳೆಂದೂ ಇವನ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇತರ ಮನುಷ್ಯರು ಕೇವಲ ಕೆಳ ದರ್ಜೆಯ ಜನರೆಂದೂ ಅವನು ತಾತ್ಪಾರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರ ಇರುವಿಕೆಗೆ ತಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದೂ ತನ್ನಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತು ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿದೆ ಯೆಂಬ ಅಹಂಭಾವ ಇವನದಾಗಿತ್ತು.

ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಏಕೆ ಹಳ್ಳಿಯೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ, ತನಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯ ರಾದವರು ಅಂದರೆ ಎಂಭತ್ತರ ಮೇಲಿನ ಹದಿನೆಂಟು ಜನರು ಇರುವರೆಂದು ಕೇಳಿ ಅವನು ಹಿಗ್ಗಿದ. ಇದರಿಂದ ಆ ಊರ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಚ ಆದರವೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಜನರು ಹೇಗೆ ಸಾಯುವರು, ಅವರ ಸಾವಿನಿಂದ ತನಗೆ ಬರಲಿರುವ ಸಾವಿನ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಹೇಗೆ ದೂರ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಅವರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಈ ಮುದುಕ ಅಲ್ಲಿಯ ಹದಿನೆಂಟು ಮುದುಕರ ಸ್ವಂತ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರನ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ವನರ ಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ. ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ ಅವನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಟೆಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. “ಹೋದವರ ಖಾಯಿಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಪೋಯಿಸವೋ ಹೇಗಿರುವನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಡಾಕ್ಟರನು ಅವನ ಬೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿವರಗಳಿಂದ ತನಗೆ ಅಂತಹ ಬೇನೆ ಬಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ತನಗಿಂತಲೂ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾದ ಇವರುಗಳ ಜೀವನದ ಆಗುಯೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಡಾಕ್ಟರನು ಬಂದು -ರೋಸೇಲ್‌ಟೂರ್ಮೇ ಎಂಬ ಮುದುಕಿ ಮರಣಹೊಂದಿದ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವನರಿಸಿದ. ಅವಳ ಸಾವಿಗೆ ಎದೆ ಸೆಳೆತವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿದು “ಆ, ಅವಳು ಬಹಳ ಸ್ಥೂಲ ಕಾಯಳು. ಉಸಿರಾಡಲು ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ಮರಣಿಸಿದಳು.” ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದು ತಾನು ತೆಳುವಾದ ಮನುಷ್ಯನಾದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸಾವು ಬರಲಾರದೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿದ. ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ “ಅವಳು ಹಿಂದಿನರಾತ್ರಿ ಹೆಚ್ಚು ತಿಂದಿರಬೇಕು. ನಾನೇನು ಆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಮುದುಕ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳಿಗಿಂತ ಎರಡು

ವರುಷ ಹಿರಿಯನು; ಆದರೆ ತಾನನ್ನೂ ಎಷ್ಟತ್ತರಲ್ಲೇ ಇರುವೆನೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದ. ವಯಸ್ಸಾದವನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಿಗೆ ಬೇಸರವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮೂರನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಊರಿನ ಮುದುಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಹೆನ್ರಿ ಬ್ರಿಸೋ ತೀರಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ ಹತ್ತಾರನಾದ. ತನ್ನಂತೆ ಪುರುಷ ಜಾತಿಯವನ ಪಾಳಿ ಬಂತೆಂದು ಮರುಗಿದ. ಹೆನ್ರಿಯಂತಹ ನಿಷ್ಠಾ ವಂತನು ಮರಣಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮುದುಕ ಹಾಹಾರಿದ. “ಅವನೇ ನಾದರೂ ದುಡುಕಿರಬೇಕಲ್ಲವೆ ಡಾಕ್ಟರ್?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಇವನ ಸಂಕಟ ವನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಗ್ಗಿದ ಆ ಡಾಕ್ಟರನು ಅವನನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಯೋಚನೆಗೇಡಾಗಿಸುವ ನಡವಿಂದ “ಎಲ್ಲ ಅನನ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದ ವಿವರದಿಂದ ಅಂತಹ ತಪ್ಪು ಅವನೇನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ.”

“ಆದರೆ ಅವನು ಸತ್ತ ಕಾರಣವೇನು?”

“ಶೀತರೋಗದಿಂದ ನಿರ್ಬಲವಾದ ಎದೆ ನೋವಿನಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನಂತೆ.”

ಆ ಮುದುಕನಿಗೆ ಇವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾರಿಹೋದ ಉಸಿರು ತಿರುಗಿ ಬಂದಂತಾಯ್ತು. ಕೊಂಚ ಗೆಲುವಿನಿಂದ “ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಎವೆನೋವು ಸುಮ್ಮನೆ ಬರಲಾರದು. ಅವನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿರಲೇ ಬೇಕು. ಸುಖಭೋಜನಾನಂತರ ತಂಪಾದ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಆಲೆದಾಡಿ ರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಬೇನೆ ಬರುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇದೊಂದು ಆಕಾಲಿಕ, ಆಕ್ಸಿಡಾಂಟ್ ವ್ಯವಹಾರ. ಬಹಳವಾಗಿ ಅಪ್ಯವಹಾರಿಗಳೂ, ಮುಂಗೋಸಿಗಳೂ ಇಂತಹ ಬೇನೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವರೇ ಹೊರತು, ಶಾಂತಿ ಸ್ವಭಾವದವರೂ ನಿಯಮದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಇಂತಹ ರೋಗ ಬರುವದಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನವೊಂದಿದ.

ಊಟದ ನಡುವೆ ಡಾಕ್ಟರನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, “ಇನ್ನುಳಿದಿರುವವರು ಹದಿನೈದು ಮಂದಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವರಲ್ಲವೆ ಡಾಕ್ಟರ್? ನೋಡ್ರೀ ಬಲಹೀನರಿಗೇನೇ ಮೊದಲು ಬೇನೆಬರುವುದು. ಮೂವತ್ತು

ದಾಟಿದವ ಅರವತ್ತರ ವಯಸ್ಸು ಸೇರುವನು. ಅರವತ್ತು ದಾಟಿದನೆಂದರೆ ಎಂಭತ್ತು ಮುಟ್ಟುವುದು ಖಂಡಿತ. ಎಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂದರೆ ನೂರು ವರುಷ ಬಾಳುವುದು ಕಟ್ಟಿದಬುತ್ತಿಯಂತೆ ನಿಜ. ಎಚ್ಚರದಿಂದಿದ್ದವ, ತಾಳಿದವ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳುವನೆಂಬ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲವೆ ಡಾಕ್ಟರ್?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಮುಂದೆ ಅದೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಶೀತಭೇದಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಾತರೋಗ. ಇವರ ಸಾವಿನ ಕಾರಣ ಬಹಳ ಸರಳವೆಂದು ಊಹಿಸಿದ. ತನಗಂತಹ ರೋಗಗಳು ಬರುವುದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. "ಶೀತಭೇದಿ ಆವನಿಗಾದುದು ಹೇಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್? ನೀವು ಅವನಿಗೆ ಆಜೀರ್ಣವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎನೂ ಹೇಳಲಾರದೆ ಅವನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ.

ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಜೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಂದು ವಾಲ್‌ಲೇನೋನೇ ಸಹಿತ ಮರಣ ಕೊಂಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮುಡುಕ ಸಾವಿನ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ. "ಕಾರಣ ನನಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ."

"ಹಾಗೆಂದರೇನು ಡಾಕ್ಟರ್? ಅವನ ದೇಹಾರೋಗ್ಯದಲ್ಲೇನೂ ದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಿರಲೇಬೇಕು."

"ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಆದಾವುದೂ ಆಗಿಲ್ಲ."

"ಅವನ ಲಿವರ್ ಕೆಟ್ಟಿರಬೇಕು."

"ಹೂ ಹೂ.... ಆದಾವುದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ."

"ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಯಿತೇ? ಅಜೀರ್ಣದಿಂದ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಬಂದರೂ ಬರುವುದು."

"ಇಲ್ಲ."

ಈ 'ಇಲ್ಲ'ಗಳು ಆ ಮುಡುಕನ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದವು. ಅವನು ಅವೇಗದಿಂದ "ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವನ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವೇನಾದರೊಂದು ಇರಲೇಬೇಕಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸತ್ತು ಹೋದುದರಿಂದ ಸತ್ತನೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಡಾಕ್ಟರನ ಮಾತಿಗೆ ಆ ಮುದುಕನು ಮತ್ತೇನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ತೋಚದೇ “ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವನ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ಆಗಿತ್ತು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ಎಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತು.”

ಅವನು ಕೊಂಚ ಸ್ಪಷ್ಟಮನಸ್ಸಿನಿಂದ “ಅದು ಸರಿ. ಎಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತೇನು ಬಹಳ ಮುದಿತನವಲ್ಲ”....ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದ.

೩. ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದಿರುಳು

ಪ್ಯಾರಿಸ ನಗರದ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೆಲವು ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಸೀನ್ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಬಂಗಲೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಸರವೆನಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಿರುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಂಗಲೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಓರ್ವನ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಆತನೊಬ್ಬ ವಿಚಿತ್ರ ನೃತ್ಯ. ಯಾವಾಗಲೂ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಈಡು ವುದು, ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದು ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಮರಣವೂ ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದೇನೋ ಎಂಬುವಷ್ಟು ಯಾವಾಗಲೂ ನದಿಯ ನಾವೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ, ಹಗಲೂ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ ತನ್ನ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇರುವಾಗ, ಅವನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ದೇಳ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಅವನ ಮುಖವರಳಿತು; ಉತ್ಸಾಹ ಉಕ್ಕೇರಿತು. ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ :

“ನನಗೆ ವಯಸ್ಸು ಮಾನತ್ರೇಳಾದರೂ ನಾನೆಷ್ಟೋ ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರುವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಯು ನನ್ನ ಜೀವನಾನಂದದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಅನೇಕ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಷಯಗಳ ನೆನಪು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮಂತಹ ನದೀತೀರವಾಸಿಗಳ ಸುಖಾನುಭವಗಳ ಪರಿವೆಯಾದರೂ ಹೇಗೆ ಆಗುವುದು? ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ನಾವನುಭವಿಸುವ ಸುಖವು ನಿಮಗೆ ಬಹುದೂರ. ಅದು ಸುಖವೆನಿಸದಿರುವುದೂ ಸಹಜ. ನದೀತೀರಗಳಲ್ಲಾಗುವ ವಿಚಿತ್ರ ಧ್ವನಿಗಳು, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಭಯಾನಕ ಅನುಭವಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎದುರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಟ್ಟಣ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತೀರ ಹೊಸದು.”

“ಮಾನ್ಯ ಹಿಡಿಯುವವನಿಗೆ ನೆಲದ ಮೇರೆಯಾದರೂ ಇದೆ. ಅದರೆ ನದಿಯನ್ನೇ ಮನೆಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮಂತಹವರಿಗೆ ಈ ನಿಯಮವೆಲ್ಲಿದೆ? ನಾವಿಕನಿಗೆಲ್ಲಿದೆ ಈ ಕಟ್ಟು? ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಳಿದವನೆಂದರೆ ವಿಶಾಲವೇ ಅವನ ಹಾದಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಹಾದಿ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಸಾಗರವು ಬೆದರಿಸುವುದು ತನ್ನ ವಿಚಿತ್ರ ಚೇತಾರಗಳಿಂದ ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಭಯಗೊಳಿಸುವದು. ಇದು ಆ ನಾವಿಕನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಅದರೆ ನದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಇದು ಮೌನದಿಂದಲೇ ಮೋಸಗೊಳಿಸುವದು. ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಯ ಮೂಕತನದ ಸುಳಿವು ಸಾಗರದ ಗುಡುಗಿಗಿಂತಲೂ ಭಯಾನಕವಾಗಿದೆ.”

“ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಳುಗಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಲ್ಲಿರುವ ಹೊದರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವವು; ಇಲ್ಲವೆ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುವವು. ಅದರೆ ನದಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಅಳವಾದರೂ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬುಡದ

ಲ್ಲಿಯ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವವು. ಸೂರ್ಯನ ಎಳೆ ಕಿರಣಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆಳಕನ್ನು ನದಿಯ ಹರವಿನ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದಾಗ ಕಾಣುವ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಮಯ. ಸದ್ದಿಲ್ಲದ ಅಲೆಗಳು ಎರಡೂ ದಡಗಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸಾರಿ ದೋಗುವಾಗ ಭೂಮಾತೆಗೆ ಆನಂದದ ಸಂವೇಶವನ್ನು ಸಾರಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆನಿಸುವುದು.”

“ಇರಲಿ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಮುಂವೆ ಹೇಳಿದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ನೆನಪಿನ ಕಥಾ ನಕವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನೀನು ಬಯಸಿರುವೆ. ನಿನಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಲ ನಡೆದ ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನು.”

“ನಾನು ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನೆಗೆ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಎರಡು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು-ಆತನೂ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸದವನೇ-ಇದ್ದನು. ದಿನವೂ ನಾವೀರ್ವರೂ ಸೇರಿ ಸಂಜೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ದಿನ ಆತನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನಾರನೆಯ ದಿನ ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ.”

“ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಬಹಳ ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಅಡಿ ಉದ್ದವಾದ ನನ್ನ ದೋಣಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಯಾಸವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಡುಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೈಲ್ವೆ ಸೇತುವೆಯ ಹತ್ತಿರ-ನೂರಡಿ ದೂರ ಇರಬಹುದು-ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು ತಂಗಿದೆ. ಅಂದು ಸಂಜೆಯ ಹವೆ ಬಹು ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ಅದುವೇ ಉದಯಿಸಿದ ಚಂದ್ರನು ನಿಚ್ಚಳವಾದ ತನ್ನ ಪ್ರಶಾಂತ-ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿದ್ದನು. ಸುತ್ತಲೂ ಗಭೀರ ಶಾಂತತೆ; ನಿರ್ಮಲ ಬೆಳದಿಂಗಳು; ಮಂದ ಮಾರುತ; ನಾವಿದ್ದುದು ನದಿಯ ನಡುವೆ. ಮನಸ್ಸಿಗಾದ ಆನಂದ ಅವರ್ಣನೀಯ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆ ನಿಂತು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕೆಂದು ನೆನೆದು ನನ್ನ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಕೊಳವಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿದೆ. ದೋಣಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಹರಿದುಸೋಗದಂತೆ ಒಂದೆಡೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದೆ. ನಾನೊಬ್ಬನೇ

ಸುತ್ತಲಿನ ಈ ಶಾಂತಮಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದು ಮೊದಲಿಗೆ ಆನಂದವೆನಿಸಿದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದನಂತರ ಬೇಸರವೆನಿಸಿತು; ಬೇಸರ ದೊಂದಿಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಭಯವೂ ಆಗತೊಡಗಿತು.”

“ಮಾಡುವುದೇನೆಂಬುವುದು ತೋಚದಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಒರಗಿಕೊಂಡೆ. ಯಾವುದೋ ಭೀಕರ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ನನ್ನ ವನಶ್ಯಾಂತ ತೆಯನ್ನು ಕಲಕಿದಂತೆನಿಸಿತು. ನಾನು ಮಲಗಿದ ನಾವೆಯನ್ನು ಯಾವುದೋ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆನಿಸಿತು. ತುಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಹೊಯ್ದಾಡುವಂತಿತ್ತು ಆಗಿನ ಆ ದೋಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ. ಭೀಕರ ಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಿಸಹತ್ತಿದವು. ಭಯಗೊಂಡು ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ. ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹ ಎಂದಿನಂತೆ ಶಾಂತವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಲ್ಲುಂಟಾದ ಗೊಂದಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ ಈ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ವಿಸರೀತ ಅನುಭವಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆನಿಸಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ವಾತಾವರಣ ದಿಂದ ದೂರಾಗುವುದೊಳಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ನಾವೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ನಾವೆ ಕೊಂಚ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಮತ್ತೆ ನಿಂತಿತು. ಎಷ್ಟು ಬಲವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ನಾವೆ ನಿಲ್ಲ ಲೆಂದು ತಡೆಗಟ್ಟಿದ ಸರಸಳಿಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಹೊರಗೆ ಸರಿದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಬಲವಾದ ವಸ್ತು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅತ್ತಕಡೆ ಜಗ್ಗುತ್ತಿರುವಂತೆನಿಸಿತು. ನಾವೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುವಿ ಸರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರೂ ನಾವೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬಗೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸರಸಳಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಲದಿಂದ ಜಗ್ಗಿದರೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೆ. ಸರಸಳಿಯು ನಾವೆಗೆ ಬಲವಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ದಿಂದ ತೇನೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಅದು ಬಹಳ ದಪ್ಪವಾದುದ ರಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ನಾವೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ಹವೆಯು ಬಹಳ ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಯಾವನಾದರೂ

ನಾವಿಕ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಈ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನೆನೆದೆ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ದುಗುಡಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಕೊಳವಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದೆ. ಅದು ಮುಗಿದನಂತರ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಗ್ಲಾಸಿನಷ್ಟು ಕುಡಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಬಟ್ಟೆಬಯಲಂದರೂ ಚಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರೂ ನನಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಲಾರದೆಂದು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡೆ."

"ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಘನಪದಾರ್ಥ ಬಂದು ನನ್ನ ನಾವೆಗೆ ತಗುಲಿದಂತೆನಿಸಿತು. ಹೀಗಾದುದು ನನ್ನ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕೆಲ ಕೆಡುವಲ್ಲವೆ, ಮುಂದೆ ನನ್ನ ನಾವೆಯು ಎಲ್ಲಿ ಬುಡಮೇಲಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯವೂ ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನನ್ನ ನಾವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಲುಟ್ಟಿ ಸರಸಳಿ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ಮೈಯೆಲ್ಲವೂ ಬೆವರಿನಿಂದ ನಿರ್ಬಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಬೇಸರದಿಂದ ಮತ್ತೆ ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಧೊಪ್ಪೆಂದು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದೆ."

"ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಹವೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಬಿಳಿ ಹೊಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು. ನಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಾವೆಯ ಹತ್ತಿರದ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನುಳಿದು ಮುಂದೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಿಳಿಯ ಹೊದಿಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ದೇಹವೆಲ್ಲವೂ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಂತಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಇಂತಹ ಹೊದಿಕೆಯ ಈ ದೃಶ್ಯ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೆನಿಸಿದರೂ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿತು. ಯಾರೋ ನನ್ನ ನಾವೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹತ್ತಿಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ವಿಚಿತ್ರ ಜಲಪ್ರಾಣಗಳು ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿ ತಿಂದುಬಿಡುವವೇನೋ ಎಂಬ ಭಯ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಗಾಧವಾದ ಭಯ ನನ್ನನ್ನು ಎದೆಗುಂದಿಸಿತು. ಎದೆ ವೇಗವಾಗಿ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಕವೋಲಗಳು ಅದುರತೊಡಗಿದವು. ಎಡಗಣ್ಣು ಹೊಡೆಕೊಂಡಿತು. ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಲು ಪ್ರಾಣ

ಎಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಉಸಿರಾಡಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಇದರ ಸಂಕಾನಾದಿಂದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಈಜಿ ನನ್ನ ಮನೆ ಸೇರುವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯೆಲ್ಲವೂ ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವಾಗ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಗಡಬಳ್ಳಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದು ಉಚಿತಲ್ಲವೆಂದು ಸಮ್ಮನಾದೆ. ನಾನೇಯೇ ಮುಳುಗುವ ಸಂಭವ ಬಂದರೆ ಯೋಚಿಸಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ನಾನೇಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೆ.”

“ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿದ ಈ ನಿರುತ್ಸಾಹಸೂಚಕ ಸಂಕಟದಿಂದ ದೂರಾಗಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಏನುವಾಡಿದರೂ ಧೈರ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಯೋಚನೆಗಳು ಹಾದುಹೋಗುವವೆಂದು ಆಗ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಮಾನವನಲ್ಲಿರುವವೆಂಬುವುದು ಆಗ ತಾನೇ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಭಯ ಬರುಬರುತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿತೊಡಗಿತು. ಅದರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ ನಾನು ನಿರ್ವೀರನಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಅದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಂದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಬಾಟಲಿಯಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಗ್ಲಾಸುಗಳಷ್ಟು ಬ್ರಾಂಡಿ ಕುಡಿದು ಧೈರ್ಯ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.”

“ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಎತ್ತರದ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಚೀರಿದೆ; ಒದರಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕೂಗಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಕೂಗಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾರುತ್ತರ ಕೊಡುವರೇನೋ ಎಂದು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯ ಕೂಗೊಂದು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಬಂದಿತು.”

“ಮತ್ತೆರಡು ಗ್ಲಾಸು ಬ್ರಾಂಡಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ನಾನೇಯಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡು ಕೊಂಡೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಮಲಗಿದೆ. ಮುಂದೆ

ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಟೆ ಸಮಯ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುವ ಧೈರ್ಯ ಆಗ ನನ್ನೆಲ್ಲರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಿತು.”

“ಬ್ರಾಂಡಿಯ ಅಮಲಿನಿಂದಲೋ, ಅತಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡುದರ ಮೂಲಕ ಆದ ದಣುವಿನಿಂದಲೋ, ನಾನು ಬಹಳಹೊತ್ತು ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ನಿದ್ರಿಸಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಭಯಾನಕ ಕನಸುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದುದರ ಮೂಲಕ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಪೂರ್ಣ ಕಣ್ಣಿರೆಯದೆ, ನಾವೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಗೋಚರವಾದಂತೆನಿಸಿತು.”

“ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿತು. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನನ್ನೆದುರು ಕಂಡುಬಂದ ಆ ಕರಾಳ ರಾತ್ರಿ, ಭೀಕರ ಧ್ವನಿಗಳು, ಚೀರಾಟಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದವು. ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಮಂಜು ಸರಿದು ಸ್ವಚ್ಛಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದನು. ತಿಳಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಸುಮನೋಹರ ಕಿರಣಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ನೋಟ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದೆಂದು ನಾನೆಂದಿಗೂ ನೆನೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ನಾನು ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ವಿಚಿತ್ರ ರಾತ್ರಿ; ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನಂಟುಮಾಡಿದ ರಾತ್ರಿ; ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ರಾತ್ರಿ.”

“ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಬಾಟಲಿನೆಲ್ಲಳದ ಬ್ರಾಂಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಅಲುಗಾಡದೆ ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದನೋ ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮಿನು ಹಿಡಿಯುವ ನಾವಿಕರು ಹೊರಡುವ ಸಮಯವಾದುದರಿಂದ ನೆರವಿಗೆಂದು ಕೂಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆಂದೋರ್ವ ಮಿನುಗಾರ ಬಂದ. ಅವನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರ

ಸಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಸರಸಳಿಯನ್ನು ಜಗ್ಗಿವೆವು. ಆದರೂ ಸರಸಳಿ ಸಡಿಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನಾವಿಕನು ಬಂದ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಾಹಸ ದಿಂದ ಸರಸಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಧೈರ್ಯ ದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಮೂವರೂ ಜಗ್ಗಿವೆವು. ಆದರೂ ಅದು ಒಂದೇ ಸಲ ಸಡಿಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆ ಗೊಮ್ಮೆ ಆ ಸರಸಳಿಯು ಪೂರ್ಣ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು, ಆದರೆ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಾರವಾದೊಂದು ಪದಾರ್ಥವಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬಂತು. ಅದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದುದು ಓರ್ವ ಮುದು ಕಿಯ ಪ್ರೇತ; ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಬಲವಾದ ಕಲ್ಲೊಂದು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು.

_____

೪. ಇಬ್ಬರು ಯೋಧರು

ತಮ್ಮ ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಊರ ಹೊರಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅವಸರದಿಂದ ನಡೆಯುವುದು ಇಬ್ಬರು ಯೋಧರ ಪ್ರತಿ ಆದಿತ್ಯವಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿನ್ನೂ ನವ ಯುವಕರು. ತೀರ ಬಡವರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಲ್ಲೀನರಾಗ ದ್ದುದರಿಂದ ಮೌನದಲ್ಲಿಯೇ ದಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸೀಯನ್ ಸದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದು ಸಲ ಇಬ್ಬರೂ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೋಸನ್ನು ಸೇತುವೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ತುಂಬ ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬ್ರೆಡ್, ಬೆಣ್ಣೆ, ಮತ್ತಿತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕರವಸ್ತ್ರ ದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮುಂದೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದು ಹಿರಿಯ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ. ಕೊಂಚ ದೂರ ಕಾಣುವ ಅಡವಿ ಪ್ರದೇಶವೇ ಅವರು ವಿಶ್ರಮಿಸುವ ಸ್ಥಳ. ದಾರಿ ನಡೆದಂತೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮೂರ ನೆನಪು ಬರಲು ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತಮಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗುಡ್ಡದ ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದಾಗ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ನದಿ, ಅದರಾಚೆ ತೋರಿ ಬರುವ ಸಮುದ್ರದ ತೀರ ಪ್ರದೇಶ, ಇವರನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾದು ಬರುವ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಇವರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ದಿನ ದಾರಿ ನಡೆದು ಅವರು ಅಡವಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ತಂದಿದ್ದ ಬ್ರೆಡ್, ಮತ್ತು ಬೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಂಜಾವಿನ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರದಿಂದ ತಂದ ಮಾದಕ ಪಾನೀಯವನ್ನು ನಡುನಡುವೆ ಸೇವಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ನೋವನ್ನು ಮರೆತು ಅನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿಯು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಮಲಾಕಾಶವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕೊಂಚ ಸಮಯ ಮಲಗಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆ ಮೌನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯಿತು; ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿದ್ರೆಯೂ ಆಯಿತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅವರ ನೋಟ ಹತ್ತಿರದ ಊರಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರವೂ ತಮಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಒದಗಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ದನ ಕಾಯುವ ಹುಡುಗಿಯ ಬರುವಿಕೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಳಿತ್ತು. ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದ ಅವಳ ಆಕಳು ಇವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾಲನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹುಲ್ಲು ಮೇಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆಕಳೆಂದರೆ ಇದೊಂದೇ. ಅವಳು ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಬರುವುದು ರೂಢಿ. ಅದುದರಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಹಿಗ್ಗಿದರು. ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹರುಷದಿಂದ ಅವಳು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣು ಅರಳಿಸಿ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಅವಳೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥೂಲ ಕಾಯಳು: ಕೂದಲು ಕೆಂಪು; ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳೆಷ್ಟೋ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ಇವರನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಕಂಡಾಗ ಇವರನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ “ನೀವು ಪ್ರತಿ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಿರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಈ ಯೋಧರಲ್ಲೊಬ್ಬನು “ಅಹುದು. ವಾರದಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ನಮಗೆ ಬಿಡುವು, ಭಾನುವಾರ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆವು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಜೋಸೆಫ್. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿ ನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ವಾರಗಳುರುಳಿದಂತೆ ಇವಳ ಪರಿಚಯ ಸ್ನೇಹವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮುಂದೆ ಇವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅವಳದಾಯಿತು. ಇವಳಿಗಾದರೂ ಈಗ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವಳೂ ತಮ್ಮಂತೆ ಒಕ್ಕಲತನದ ಜಾತಿಯವಳೆಂದು ಅರಿತು ಇವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತವರೂರಿನ ಹಳ್ಳಿ ಜೀವನದ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು ನಕ್ಕು ನಲಿದು ಅನಂದದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆದು ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಭಾನುವಾರವೆಂದು ಊರುವುದೋ ಎಂದು ಈ ಮೂವರು ಆತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಇವರು ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಕೂಡಿದಾಗ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಹರುಷವೇ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಜೀನನು (ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯೋಧನ ಹೆಸರು) ತಾವು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇವಳಿಗೆಂದು ಕೊಂಡು ತಂದ ರಿಬ್ಬನ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಲು

ಜೋಸಫನು ಕೊಂಚ ತಮಾಷೆಮಾಡಿ “ಇದನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡುವ” ಎಂದನು. “ಏಕೆ ಊಟವಾದ ನಂತರ ಹರಟೆ ಹೊಡೆದು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಇದನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವ. ಅಂದರೆ ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ಅನಂದ ಹೊಂದುವಳು.” ಎಂದು ಜೀನನು ಹೇಳಿದ.

“ಆಗಲಿ ನಿನ್ನಷ್ಟು ಬಂದಂತೆ ಮಾಡು, ಜೀನ್” ಎಂದು ಜೋಸಫನು ಹೇಳಿದ.

ಅವಳು ಬಂದು ಕುಳಿತಮೇಲೆ ಊಟನಡೆದ ನಂತರ ಹರಟೆ ಹೊಡೆ ಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಜೀನನು “ನಿನಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎನಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸು” ಎಂದು ನಗುನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ. ಅವಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಉಕ್ಕಿ ಬಂತು. ಹರುಷದಿಂದ ಅವಳ ಕನ್ನೋಲು ಗಳು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡವು. ಮಂದಹಾಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿದಳು.

“ಇದೊ ನೋಡು ನಿನಗೆಷ್ಟು ಬಗೆಯ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನೂ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.” ಎಂದು ಪುಡಕೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತ ಜೋಸಫ ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳನ್ನು ಅವಳ ಮುಂದಿಟ್ಟ. ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನು ಮೂವರೂ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ತಿಂದರು. ಅವಳು ಹಿಂಡಿದ ನೊರೆಹಾಲನ್ನು ಅವರಿಗಿತ್ತುಳು. ಇವರ ಸ್ನೇಹವು ವಾರ ವಾರವೂ ಬೆಳೆಯಿತು. ಒಂದು ಮಂಗಳವಾರ ಜೋಸಫನು ರಜೆ ಪಡೆದು ಸೈನಿಕರ ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಕಂಡು ಜೀನನು ಬೆರಗಾದ. ಅಂದು ಅವಳು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಘಂಟೆಗೆ ಬಂದುದರ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಮಂಗಳವಾರವೂ ಜೋಸಫನು ರಜೆಯಮೇಲೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಜೀನನಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಲಬೇರೆ ಬೇಡಿದುದು ಇವನ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಮುಂದಿನ ಅದಿತ್ಯವಾರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ದಿನವೆಂದು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಜೋಸಫನ ವರ್ತನೆ ಬಹು ವಿಪರೀತ

ವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಅರಿಯದೇ ಜೀನನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದ. ತಮ್ಮ ನಿಯಮಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅವರು ಎಂದಿನಂತೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತರು. ಬ್ರೇಡ್ ಮಧ್ಯಪಾನೀಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ ಬರುವುದನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಕಂಡರು. ಅವರು ಅವಳು ಬಹು ಉತ್ಸಾಹ ಭರಿತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಆಕಳನ್ನು ಅವಸರದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತ ಬರುವ ರಭಸವನ್ನು ಕಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ಹಿಗ್ಗಿದರು. ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಜೋಸಫನನ್ನು ಸಮಾಪಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮುದ್ದಿಟ್ಟಳು. ಹೀಗವಳು ಮಾಡುವಾಗ ಜೀನನೂ ಅಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಎಚ್ಚರ ಸಹ ಅವಳಿಗೆ ರಲಿಲ್ಲ. ಮುಗ್ಧೆಯಾದ ಅವಳ ಪ್ರೇಮ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಜೀನನು ಎದುರಿದ್ದರೂ, ಅವಳಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದುದು ಜೋಸಫನೊಬ್ಬನೇ.

ಈ ಸವಯುವಕ ಯುವತಿಯರ ವರ್ತನೆ ಜೀನನಿಗೆ ಬಲು ಒಗಟೆ ನಿಸಿತ್ತು. ಹಠಾಶನಾದ ಇವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಜೋಲು ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ. ದುಃಖವು ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು; ಪರಿತಾಪ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಆ ಹುಡುಗಿ ತನ್ನನ್ನೊಂದು ಸಲವಾದರೂ ನಾಶನಾಡಿಸದಿದ್ದುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೋವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಜೋಸಫನು ಎರಡು ಮಂಗಳವಾರ ರಜೆಯವೇಲೆ ಹೋದ ಕಾರಣ ಜೀನನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಮಿತ್ರನ ಈ ಬಗೆಯ ಈ ದ್ರೋಹ ಅವನದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯದ ಗಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಆಕಳನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ದೂರ ಹೋದುದನ್ನು ನೆಟ್ಟಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಜೀನನು ನೋಡಿದ. ಜತೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ಅವರ ನೋಟ ಸುಂದರವೆನಿಸಿದರೂ ಜೋಸಫನ ಮೋಸಮಯ ವರ್ತನೆ ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಆಕಳ ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಭಾಗವಹಿಸುವ ದೃಶ್ಯ ಇವನ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿತು. ಜೀನನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾತನೆಗೆ ಒಳಗಾದ. ಮುಂದೆ ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ

ಪ್ರಕರಣ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕೆಲ ಸಮಯ ಗಡದ ಹಿಂದೆ ಮರೆಯಾದುಗು ಇವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು; ಅವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತು; ಮನಸ್ಸು ವಿಹ್ವಲ ಗೊಂಡಿತ್ತು: ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ ನೈದಣದಿತ್ತು: ಅವಮಾನದಿಂದ ಮನ ನೊಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ, ಯಾರನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸದೆ, ಉಸಿರಾಡಿಸದೆ, ಎದ್ದುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಬಯಸಿತು.

ದಂಪತಿಗಳಾಗಲಿರುವ ಅವರಿಬ್ಬರು ಗಡದ ಹಿಂ ಬದಿಯಿಂದ ಕೈ ಕೈಪೇರಿಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ಬರುವುದನ್ನು ದೀನವದನದಿಂದ ಜೀನನು ಕಂಡ. ಹಾಲಿನ ಬಕೆಟನ್ನು ಜೋಸಫನೇ ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಇವನನ್ನು ಸಮೀ ಪಿಸಿದ ನಂತರ ಅವಳು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚುಂಬಿಸಿ ಅವನೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು, ಹೊರಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ 'ನಾನು ಬರುವೆ, ನಮಸ್ಕಾರ' ಎಂಬ ಉಪಚಾರದ ಮಾತನ್ನು ಜೀನನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿಂದ ಊರಿನಕಡೆ ಹೊರಟಳು. ಆ ತಿಳಿನಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಾದ ಅರ್ಥವಿತ್ತು. ಜೀನನಿಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸಹ ಆ ಉದ್ರೇಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮೌನದಿಂದ ಆ ಮುಗ್ಧ ಊರು ಸೇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರು. ಅವರ ಮೌನ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರ ಲಹರಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವ ಸಮಯವಾಗಲು ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದುನಿಂತರು. ಹಿಂತಿರುಗು ವಾಗ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾದ ಜೀನನು ದೀರ್ಘಉಸಿರೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಸೀನ್ ನದಿಯ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡುಹೋಗುವಾಗ ಅಕಾರಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಮಂದಗಮನವನ್ನು, ನದಿಯ ನೀರಿನ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಸಲ ನೋಡುವ ಅವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಜೋಸಫನು "ನೀರು ಕುಡಿಯುವೆಯೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಜೀನನಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿತಪ್ಪಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ತಲೆತಿರುಗಹತ್ತಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಮತ್ತಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಚೇತರಿಸಗೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಜೀನನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ

ಧುಮಿಕೆ ಮುಳುಗಿದೆ. ಅನೀರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ವಿಸತ್ತನ್ನು ಕಂಡು ಜೋಸಫನು ಜೀನನ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಬೇರಿದ. ಆದರೆ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಮುಖ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಳುಗಿ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಜೋಸಫನೊಬ್ಬನೇ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಅವನಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಶಾಪಗಳು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಭಯದಿಂದ ಎದೆ ಹಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತ್ತು.

೫. ಪರಿಚಾರಕ

ಕರ್ನಲ್ ಲಿಮೋಸಾ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಿಯ ಸಾವಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಂತ್ಯ ಪುಣ್ಯಾನುಗ್ರಹಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಲು ನೆರೆದಿದ್ದ ಆ ಸೈನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶವವನ್ನು ಹೊಳುವ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋದುದಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕರ್ನಲ್ ಸಾಹೇಬರು ದುಃಖದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸತಿಯ ಶವವು ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದುಃಖದಿಂದ ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತವರು ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದರೂ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಓರ್ವ ನವತರುಣಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇವಳ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮರಣದಿಂದ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಬೆರಗಾಗಿತ್ತು. ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅತ್ಯಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅವಳ ಸಾವು ಅನೇಕರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಕರ್ನಲನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹಠಮಾಡುವುದನ್ನು

ಕಂಡು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಜನರಲ್ ಆರ್ಮರು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಬಲವಂತದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದೊಡನೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಬೇಬಲದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿಟ್ಟ ಪತ್ರದ ವಿವರ ಹೀಗಿತ್ತು.

“ತಂದೆಯೇ! ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಂದೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮುನ್ನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ತಂದೆಯೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಕರೆದುದುಂಟು. ಈ ಪತ್ರ ತಮಗೆ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರಿ ಮುಗಿಸಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ಜೀವನ ಬೇಸರ ಒಂದು ಅತ್ಯಹತ್ಯೆನಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆನು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು-ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಂತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು-ಮದುವೆಯಾದಿರಿ. ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮವಳಾಗಿ ಬಾಳಲಿತ್ತಿ ಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನನ್ನ ಎಳೆ ಹೃದಯ ಹಡೆದ ತಂದೆಯಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ನಿಮ್ಮ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಚಕ್ಕಂದವಾಡುವಾಗ ‘ಅಪ್ಪಾ’ಯೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆದಾಗ ನೀವು ಹೆಂಡತಿಯಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳೆಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಮತೆಯ, ಪ್ರೀತಿಯ ಆ ಕರೆಗೆ ನೀವು ಬೇರೆ ಛಾವಿಸದೆ, “ಮಗು ನೀನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೇನು? ನಿನ್ನ ಮನಬಂದಂತೆ ಕರೆ” ಎಂದು ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮಗಳಂತೆ ಸಂತ್ಯಸಿದಿರಿ.

“ಅನಂತರ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ತಂದಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಲಾಸಮಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾಮದಾಹವನ್ನು ತಡೆಯದೆ ನಾನು ಪಾಪಕಾರ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರಲು ಎರಡು ವರ್ಷ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಸಡಿಲಾಗಿ ನಾನು ತಪ್ಪು ಹಾದಿ ಹಿಡಿದೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಅನೇಕ ಯುವಕರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಿಕ್ಕದ ನನ್ನ ಕಾಮದಾಹದ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಅವನ ಕರೆಗೆ ಒಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು.”

“ಅಪ್ಪಾ ! ಅವರಾಣಿಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಡಿ. ನಾನಿದ್ದ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೇಹ ಓರ್ವ ಯುವಕನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗ ಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂತು. ನನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಪುಣೆ. ತಪ್ಪು ನನ್ನದು.”

“ದಿನವೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಸಮ್ಮಿಲನ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದ ಸರೋವರದ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ. ಅವನನ್ನು ಸೇರಲು ನಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಜಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಸಮಾಗಮ ಬಹು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ನಂತರ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು; ರಾತ್ರಿಯಾದ ನಂತರ ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ತಮ್ಮ ಬಡಾರ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನಾವು ದಿನವೂ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರನಾದ ಫಿಲಿಪ್ಪನು ನಮ್ಮೆದುರು ಬಂದು ನಿಂತ. ನನಗೆ ಭಯವಾಯಿತು; ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಚೀರಿದೆ. “ಹೆದರಬೇಡ ಪ್ರೀಯೆ. ನೀನು ಮನೆ ಸೇರು. ನಾನಿವ ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ” ಒಂದು ಸನ್ನೆ ಪ್ರಿಯರು ಹೇಳಿದರು, ಉದ್ದೇಶ ಗೊಂಡ ಹೃದಯದಿಂದ ಮನೆ ಸೇರಿದೆ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ ವ್ಯವಹಾರದ ಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಿ ರೆಂದು ಹೆದರಿದೆ. ಅದರಿ ಊಟವಾದ ನಂತರ ಫಿಲಿಪ್ಪನು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ‘ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಾನು ಸದಾ ಸಿದ್ಧನೆ. ನಿಮ್ಮ ವರಿಗೇನಾದರೂ ಪತ್ರಗಳು ಕೊಡುವಿರಾ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವನು ನಿಜ ವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅವನ ನೆರವಿ ನಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದವು. ಹೀಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದವು.”

ಒಂದು ದಿನ ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯರಲಿಲ್ಲ. ಫಿಲಿಪ್ಪನು ಆತುರದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದ; ನಾನು ಬೆದರಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರೇಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೊರಗೆ

ಹೇಳಿ ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಬೆದರಿಸಿದ. ನಾನು ಅವನ ವಶಳಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮಾನ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕಳೆಯುವೆನೆಂದು ಹೆದರಿಸಿದ.

“ತಂದೆ! ಆಗ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ! ಅವರ್ಣನೀಯ ಹೇಸಿತನದ ನಾಚಿಕೆ, ದುಃಖದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಭಯ, ಮಾನವು ಹಾಳಾಗುವುದೆಂಬ ಸಂತಾಪ, ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದವು. ಮಮತೆ, ಪ್ರೇಮ, ಆದರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ನಿಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯತನಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪಚಾರ ತಿಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಆಗುವ ಸಂಕಟದ ಅರಿವು, ನನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೀಡಿಸಿತು. ನಿರುಪಾಯಳಾಗಿ ನಾನು ಫಿಲಿಪ್ಪಿನ ವಶಳಾದೆ. ಸಂತೋಷದಿಂದಲ್ಲ: ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗಬಾರದೆಂದು. ಅವನ ಕಾಮುಕ ಹಿಡಿತದಿಂದ ವಾರಾಗುವದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ದಿನವೂ ಇಬ್ಬರೂ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನನ್ನು ಸೇರಿ ಸುಖ ಪಡುವದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನನ್ನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾಯಿತು.”

“ನಯಸ್ಸಾದ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದುದೂ, ಸಮಾಜವು ಪ್ರತಿಭಟಿಸದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಿತ್ತದೂ ಈ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ತಂದೆ ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ನಮಸ್ಕಾರ.”

ಕಾಗದವನ್ನೋದಿ ಕರ್ನಾಲನು ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು, ಕಟುಕನಂತೆ ನಿಶ್ಚಲ ಸ್ವಭಾವ ತಾಳಿ ಟೀಬಲದ ಮೇಲಿನ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ. ಬಂದ ಆಳಿಗೆ “ಫಿಲಿಪ್ಪನನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ ಹೇಳು” ಎಂದು ಗಡುಸಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ. ಟೀಬಲದ ಅರೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಪಿಸ್ತೋಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಲಗೈ ಇರಿಸಿದಾಗ ಅಜಾನುಬಾಹುವಾದ ಫಿಲಿಪ್ಪನು ಬಂದು ನಿಂತ. ಅವನ ಮೋಸಪೂರಿತ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಾಮುಕ ಸ್ವಭಾವ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಿತ್ತು. ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಅಸ್ಥಿಲಿತ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ “ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನ ಹೆಸರನ್ನು ನೀನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು” ಎಂದು, ಗರ್ಜಿಸಿದ. “ಅದರೆ ಸಾಹೇಬರಿ....ಅ-ದ-ರೆ-” “ಅದರೇನು! ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಲೇಬೇಕು!.... ಹೂ! ಬೇಗ....ಹೇಳು!”

ಎಂದು ಬೀಬಲದಲ್ಲಿಯ ಪಿಸ್ತೋಲನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದ. ” “ಆಯಿತು.... ಕರ್ನಲ್ ಸಾಹೇಬರೆ.... ಅವನ ಹೆಸರು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸೆಂಟ್ ಆಲ್ಬರ್ಟ್” ಮರು ಕ್ಷಣವೇ ಕರ್ನಲನು ಪಿಸ್ತೋಲಿನ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ. ಅದು ಫಿಲಿಪ್ಪನ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಾಕಲು, ಅವನು ಸತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ.

೬. ತಾಯಿ - ಮಗ

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದು ಹರಟೆ ಕೂಚುತ್ತ ಕುಳಿತಿ ದ್ದೆವು. ಗಂಡುಸರು ಮಾತ್ರ ಹರಟೆಗೆ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಆ ಹರಟೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಹೋದವು: ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವಾದುವು ನಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಮನೆತನದ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯೂ ನಡೆಯಿತು. ನಾವೀಂದಿರಿಯಾಗಿ ಮಾತಿ ನಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿರುವಾಗ ಒಳಮನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ‘ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರೂ’ ‘ಊರ ವಕೀಲರೂ’ ಆದ ಭ್ರಾಮಾಂಟರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, “ನನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ಪಕ್ಷಗಾರನ ಮನೆಗೆ ಕರೆ ಬಂದಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ದಿನವಹಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಗುವ ವಿಷಯವಾದರೂ, ಅದೇಕೋ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದೆಂದೆನಿಸಿತು. ಒಂದು ಮನೆಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರನು, ಕಾಣದಾದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಮಹ

ತ್ವದ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಪಾಲಿಸದಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿದ್ದವು!” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು.

“ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ, ನಾನೊಂದು ಪಕ್ಷಗಾರಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನವಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವಳು ಸಾಯುವ ಆನಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಹತ್ತಿರ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದಳು : ‘ಮಹರಾಯರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನಿಟ್ಟು ಸಾಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಈ ಆಸ್ತಿಪತ್ರವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ ನನ್ನ ಮಗನಲ್ಲಿರುವನೆಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಮರಣಾನಂತರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮದು. ನಿಷ್ಪಪಟದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ನೀವು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಯಶಸ್ವಿಗಳಾದರೆ ನಿಮಗೆ ೫೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುವದು. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರತಿಫಲ ನಿಮ್ಮದು’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಏಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ನನ್ನ ನೆರವಿನಿಂದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಕೂತಬಳಿಕ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಳವಾಗಿಯೂ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಅವಳು ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತಳಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಳು; ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೊಗಸು, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ, ಸಾವಿರೈಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದಿದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೇಳಿಸುವಷ್ಟು ನಿಶ್ಚಲ-ನೀರವತೆ ಹರಡಿದ್ದಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನನ್ನು ಮೂಕನನ್ನಾಗಿಸಿತು.”

ಅವಳು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು :

“ವಿಚಿತ್ರವಾದ ನನ್ನಾತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನೀವೇ ನೊಥಲಿಗರು. ಈಗಿನ ನನ್ನ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆತನದ ಇತಿಹಾಸವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವ ವರೆಗೆ ನಾನು ಜೀವಂತವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ತಮ್ಮ ವಿಶಾಲಹೃದಯತೆ, ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನರಳುವುದರಿಂದಲೇ, ನೀವು ನನ್ನ ಕಡೆಯ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವಿರಿಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿ

ದ್ವಂದ್ವದಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನಂತಹ ಅನಾಥಳಿಗೆ ಕರುಣೆ ತೋರುವ ದಯೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.”

‘ನನ್ನ ಮದುವೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ನಾನೋರ್ವ ಯುವಕನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರ ಸಮ್ಮತಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ; ಕಾರಣ ಆತನ ಬಡತನ. ಈ ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಹಿರಿಯರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲೂ, ಪ್ರಪಂಚಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅವರೆನ್ನುದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ, ನಾನೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮನೆತನದ ನಡತೆಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ, ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಲಿಯಾದೆ. ನನಗೊಬ್ಬ ಗಂಡು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ. ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ನಾನು ವಿಧವೆಯಾದೆ.

‘ಮದುವೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಆ ಯುವಕ ಬೇರೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ನಾನು ನಿದ್ರೆಮಯವಾದುದು ತಿಳಿದನಂತರ ನನ್ನ ನೆರವಿಗೆ ಅವನು ಬಾರದೆ ಅಸ್ವತಂತ್ರನಾದುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮರುಗಿದೆ. ನನಗನೇಕ ಸಲ ಭಿಟ್ಟಿಯನ್ನಿತ್ತ; ಅವನ ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಮಮತೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಗೌರವ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆ ನೆರವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಮೊದಲನೆಯವನು. ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಲು ಬಂದಾಗ ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕಾಕಿನಿಯಾಗಿ, ಅನಾಥೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಯಾಡುವದು ನನಗೆ ಸುಖಕರವೆನಿಸಿತು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೇಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮಿತ್ರನಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆ ಏಕಾಂತದ ನೀರವತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಇವನು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು

ನನಗೆ ಬೇಕಾಗತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಅವನಲ್ಲಿ ನನಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರೀತಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದವು. ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ನಾನು ತಪ್ಪುಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ನಿಸಿದರೂ, ಅದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಸಮಂಜಸವೆನಿಸಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿನಯಾತನೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಬಹಳ ಕಠಿಣವೆಂಬ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ.'

‘ನನ್ನ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕಳೆಕೊಂಡ ನನಗೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ದಿಕ್ಕೆಂದು ನನಗೆನಿಸಿತು. ನಾನು ಅವನೊಂದಿಗೆ ದಿನರಾತ್ರಿಗಳು ಕಳೆಯುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಆ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

‘ಅವನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನಾದ- ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ಅವನು ನನ್ನ ಅವಿವಾಹಿತ ಗಂಡನಾದ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂಬುವುದು ವರ್ಣಿಸಲಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಹೋಯಿತೆಂಬುವುದರ ಅರಿವೂ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಬಂದ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳು ಈ ರೀತಿ ಮಿಲನವಾಗುವುದು ಅಸಹಜವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ-ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಸಹಜವಾಗಿ ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂಬುವುದು ಅನುಭವದ ಮಾತು. ನಾನದನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಿ? ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ತ್ಯಾಗ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ; ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಆಗದ ಕೆಲಸ.’

‘ಈ ಬಗೆಯ ಜೀವನ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಕೂಡಿ ಕಳೆದವು; ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸುಖಮಯ, ಆನಂದಮಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕಾಲವು ಬಲು ಬೇಗ ಹೊರಳಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಧವೆಯೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ನನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಯೌವನದ ಭರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬೇರೊಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಈ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾದ ಸ್ನೇಹಿತನ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಯಿತು. ಆದರೆ ಸಮ್ಮರಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗುಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಆ ಮುಗ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧ ಅವಳಿಗೆ ನಾನು ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ

ನೋವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮರುಕ್ಷಣ ನನ್ನ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.’

‘ಆವಳು, ನಾನೂ ಸೇರಿ ನನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು; ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಅವನೊಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ನಂತೆ ಬೆಳೆದ. ಅವನು ಯೋಗ್ಯ ಗುಣಗಳ ಗಣ್ಯ ಯುವನಕನಾದ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯಿಯೂ, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯೂ, ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೂ ಆದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನೊಬ್ಬ ಬೆಳೆದು ಯುವಕನಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದೆ.’

‘ನನ್ನ ಮಗನು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ‘ಆಪ್ತಸ್ನೇಹಿತ’ನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರಿಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅಮಿತ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ. ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಲಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರಿವು ಅವನಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈತನೇ ತನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನೆಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆ ಅವನಿಗಿದ್ದಿತು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮ, ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಿ ?

‘ನನ್ನ ಮಗನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲು ಆತುರನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಈ ಮೌನದ ಕಾರಣ ವೇನೆಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆತುರವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ನಮಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

‘ಒಂದು ಹಬ್ಬದ ಸಂಜೆ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನಾವು ಮೂವರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಊಟಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಬರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮೊದಲು ಬರುವರೋ ಎಂದು ಕಾದಿದ್ದೆ. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಾಗ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಆತುರದಿಂದ ನಾಳು ಕೆರೆದ ತೊಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿದೆ. ಸಂತಸದ ಭರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅಡವು ಮುದ್ದಿಟ್ಟೆ.’

‘ನಮ್ಮ ಮಿಲನದಲ್ಲಿ ನಾವಿರಲು ಯಾರೋ ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದವನು ನನ್ನ ಮಗನೇ! ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರೇಮದಾಲಿಂಗನಲ್ಲಿದ್ದುದು ಕಂಡು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ; ನಾತಿಲ್ಲದ ಅವನ ಈ ವಿಸ್ಮಯನೋಟ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೆದರಿಸಿತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಮಮತೆಯ ಕರೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮಗ ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅವನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದ.’

‘ನಂತರ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತೆವು; ಮೊನದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತರಾದ ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಬಲತೆಯಿಂದ, ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ನನ್ನೆದೆ ನೀರಾಯಿತು. ನಿಲ್ಲಲು ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಿರದ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿದೆ. ಕವಿದ ಆ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ, ಹೊರಗೆ ತಿಳಿಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಲೇ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನೆದುರು ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಪಹಾಸ್ಯದ ನೋವು ನನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾಗಿಸಿತ್ತು. ಮಗನೆದುರಿಗೆ ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ತಾಪ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ದುಃಖದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟೆ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ. ಹುಡುಗಲಾರದ ದುಃಖ ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಹಣ್ಣುಮಾಡಿತು. ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಮಾನ ಮಗನೆದುರು ಹೋಗುವುದು ಎಂತಹ ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದೆಂಬುವುದು ನಾನು ವರ್ಣಿಸಲಾರೆ; ಈಗ ವಿವರಿಸಲು ನನಗೆ ಮಾತುಗಳು ಬಾರದಾಗಿವೆ.’

‘ನನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯನೂ ತಾಪದಿಂದ ನೊಂದಿ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಕೈಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಅವನನ್ನು-ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು-ಕಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ, ವಿತರೀಕರಿಸಿ, ತಿಳಿಯಹೇಳುವೆನೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಕೈಸಿ, ಅವಸರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟು ಹೋದನು.’

‘ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತೆ. ನನ್ನಿನಿಯನ ಬರುವಿಕೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಪ್ತಕವಾದರೂ ನನ್ನೆದೆ ಭೀತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಲಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಗುವ ಇನಿಸಪ್ತಕವೂ ನನ್ನನ್ನು ಬೆದರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಗೆಯ ಆಶೆ-ನಿರಾಶೆಗಳ ಹೊಯ್ದಾಟದಲ್ಲಿ, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ, ಒಂದೆರಡು ತಾಸುಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನನುಭವಿಸಿದ ಯಾತನೆ ಅವರ್ಣನೀಯ. ಕೊಲೆಗಡುಕನಂತಿತ್ತು ನನ್ನ ಆವಸ್ಥೆ. ಸಡುರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಂದೊಬ್ಬ ಆಳು ಕಾಗದ ತಂದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿತ್ತು:

‘ನಿನ್ನ ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಯೇ? ನಾನು ಬಹಳ ಹುಡುಕಿದೆ, ನಿರಾಶನಾದೆ: ಬಹಳ ದಣುವಾಗಿದೆ; ಮಲಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿರುವೆ.’

ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರುತ್ತರವಾಗಿ ‘ಮಗನು ಇನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನೀನನ ನನ್ನು ಹುಡುಕಲೇಬೇಕು’ ಎಂದು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವನಿಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅದೇ ಆರಾಮಾಸನದ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ; ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

‘ನನಗೆ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು. ಅದರೂ ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟಿಳಲಿಲ್ಲ. ಯೋಚಿಸಿದೆ; ಊಹಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಸು ಕಂಡೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಮಸಕಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು; ಎಲ್ಲವೂ ಒಗಟಾಗಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು ಮುಳಿಸಿದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬಹು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂತು.’

‘ಯೋಚನಾಲಹರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದ ಕಡೆ ಜಾರಿತ್ತು. ಇನರಿಬ್ಬರೂ ಕಲೆತರೆ ನಮ್ಮ ರಹಸ್ಯಜೀವನದ ವಿವರಗಳೆಷ್ಟು ಹೊರಬೀಳುವವೋ ಎಂಬ ಸಂಕಟ ನನ್ನನ್ನು ವೇದಿಸತೊಡಗಿತು. ಮುಂದೆ ಮಗನ ಭವಿಷ್ಯವೇನು? ನನ್ನ ಗತಿಯೇನೆಂಬ ಯೋಚನೆ ನನ್ನನ್ನು ಅಧೀರಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

‘ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣಾಳು, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಒಂದು ನನ್ನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯಲು ತನಕಿ

ಸಿದಳು. ನೊಂದ ಹೃದಯದ ಬೇಗೆಯನ್ನೂ ಅವುಗಳ ವಿವರವನ್ನೂ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿಮಿತದಲ್ಲರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ದೂರ ಕಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆ. ಅವಳು ಮತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟರನೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಅರ್ಧ ಉನ್ನಾದಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ.

‘ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು. ಮೆದುಳಿನ ಜ್ವರ ವೆಂಬ ಬೇನೆ ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿದ್ದಿತು. ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ರುಳಿದವಂತೆ. ಅನೇಕ ದಿನಗಳು ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲು ಕಂಡುದು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯರನ್ನು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೇ ‘ನನ್ನ ಮಗ! ನನ್ನ ಮಗನಲ್ಲೀ?’ ಎಂದು ಚೀರಿಕೊಂಡೆ.

ಅವರು ಕಾತರದಿಂದ ‘ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದು. ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ವಿಫಲವಾದವು. ಅವನಲ್ಲಿರುವನೆಂಬುವುದು ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಾಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದರು.

‘ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಬೆಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗನ ಸುಳಿವೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಕಟ ನನ್ನನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿತು; ಕೋಪವು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ‘ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನೀನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವನೊಂದಿಗಲ್ಲದೆ ನೀನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬರಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಲಾರೆ. ಹೊಂಟುಹೋಗು’ ಎಂದು ಹುಚ್ಚಳಂತೆ ನುಡಿದುಬಿಟ್ಟೆ. ಅವರು ದುಃಖದಿಂದ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು.

‘ಅವರಂದು ಹೋದವರು ಮತ್ತೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಜೀವಿಸಿರುವೆನು. ಒಬ್ಬಳೇ, ಜೀವನದ ಕಹಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸಿ ಇಂದು ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವೆನು. ಇದರ ನೋವಿನ ಆಳವೂ, ಇದರಿಂದ ನನಗಾದ ದುಃಖವೂ ಎಂತಹದೆಂಬುವುದನ್ನು ನೀವೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು

ಪ್ರೀತಿಸಿದವರನ್ನಾಗಲಿ, ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಗನನ್ನಾಗಲಿ ಕಾಣದಲೇ ಸಾಯುವ ಕಾಲವನ್ನೇ ಎದುರುನೋಡುತ್ತ ಇಷ್ಟುದಿನ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿರುವೆನು. ಇಂದು ಆ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ; ನನ್ನವರನ್ನು ಕಾಣದೇ ಸಾಯುವ ಕಾಲ ಒದಗಿದೆ.’

‘ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯರದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಅಂದಿನಿಂದ ದಿನವೂ ತಪ್ಪದಲೇ ಕಾಗದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೋಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ನೆನಪಾದ ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದಿನದೆಲ್ಲವೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ತಲೆತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದೆಂಬ ಭಯ ನನ್ನನ್ನು ವೇದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮಗನು ಬಂದು ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಿಸುವನೋ ಎಂಬ ಭಯವು ಈ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಸಮ್ಮತಿಕೊಡದಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಮಗನನ್ನು ಕಾಣದೇ ಇವನನ್ನು ಕಾಣಲು ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂಬ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಈ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಹೇಗೆ ಕಳೆದನೆಂಬುವುದು ನೆನೆದರೆ ಈಗ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಯಾತನೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮಗನ ಮುಂದೆ ನೀವು ತಪ್ಪದೇ ಹೇಳುವಿರಲ್ಲವೇ? ಯಾವುದನ್ನೂ ಮರೆಯಾಗಸಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಈ ಕೊನೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅವನ ಮುಂದೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಗೆ ಶಾಂತಿ, ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಸಂದೇಶ:-

“ಮಗೂ, ನನ್ನ ಮುದ್ದುಮಗೂ, ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಜೀವಿಸಿದೆ. ದೀನರಾದ ಹೆಂಗಸರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷುರನಾಗಿರಬೇಡ. ಅವರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಹಳ ವ್ಯಸನ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಯುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದಲ್ಲಿ, ಗಂಡುಸರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣುವಾಗ ದಯೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬೇಕು. ಪ್ರಿಯ ಮಗನೇ, ನೀನು ಕಾಣದಾದಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಮತೆಯ ತಾಯಿ ಧರ್ಮ ಬಗೆಯ ಯಾತನೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ

ಕೆಂಬುವುದನ್ನು ಸರಿಲೋಕಿಸಿ, ಅವಳನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸು. ಈಗ ಅವಳೆಲೋಕದಿಂದ ದೂರಹೋಗಿದ್ದರೂ ಆಸಾಯಿ ಯನ್ನು ತೊರೆದು ಮಾನವ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳದು ಬಹು ಯಾತ ನೆಯ ಜೀವನವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಈ ಅನಾಥರನ್ನು ಮುಂದೆ ಆದರದಿಂದ ಕಾಣು. ಆದೇ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನೀಯುವದು. ದುಃಖದ, ವೇದನೆಯ ಈ ಬದುಕಿನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅನಂದವೆನಿಸು ತ್ತದೆ.’ ಈ ನನ್ನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಡ!” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಉಬ್ಬಸ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾತು ಗಳು ಬಾರದಂತಾದವು. ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಒಡೆಯಿತು; ಉಚ್ಚಾರ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಯಿತು. ಭಾರದ ಹೃದಯದಿಂದ ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಕೆವಿಯಲ್ಲಿ ‘ಅವನಿಗೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಬಿಡಿ. ಅಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದು’, ಎಂಬ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಉಕ್ಕಿಬಿರುವ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನದ್ದೇಶಿಸಿ, ‘ಮಹನೀಯರೆ, ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಸಂದೇಶ ಮುಗಿಯಿತು. ನನ್ನ ಜೀವಿತವು ಮುಗಿಯುವ ನಿಮಿಷಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿವೆ. ನನ್ನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಿರಿ. ನೀವು ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡಿ. ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವೆನು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

ದುಃಖದಿಂದ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಮನೆ ಸೇರಿದೆ. “ಆ ಜಮೀಂದಾರಿಣಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಮರೆಯಾದ ಆ ಮಗನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ನನ್ನ ಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲಗಳಾದವು. ಅವನ ಸುಳಿವೇ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಸಕ್ಷಗಾರಳ ಕೆತೆ ಮುಗಿಸಿದರು.

೭. ವಾಪ ಅಬಲೆ !

ಅಂದು ಸಂಜೆ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯ ನೆನಪು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೆನೆದಂತೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಶರೀರ ನಡುಗುವುದು. ಭೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನೆದೆ ಹಾರುವುದು. ಮಾನವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ದಲಿತರ, ದೀನರ ದುಃಖದ ಜೀವನವು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆನ್ನುವುದು ವಿವಿಧವಾದುದಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನ ವನ್ನು ನಡೆಸುವುದೂ ಸತ್ಯಯುತ ನೀತಿಪರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸು ವುದೂ ಕಷ್ಟವೆನ್ನುವ ಸತ್ಯದ ಮಾತು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಅಂದು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಾನಿದ್ದ ಬೀದಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆಯಾದುದರಿಂದ ಜನರು ಕೊಡೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾದುದರಿಂದ ಬೀದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಎಸರೀತ ನೀರು. ರಸ್ತೆಯ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಜನರು ಕಾಲು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಗ ಮನೆ ಸೇರ ಬೇಕೆಂಬ ಆತುರತೆ ಬೇರೆ. ಈ ನೂಕು ನುಗ್ಗಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೇನು ಮಾಡು ತ್ತಿರುವರೆಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಹಾದಿ ನಡೆಯುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಯುವತಿಯರ ಮುಖಗಳಿಂದ ಹಾಸ್ಯದ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕರು ಕುಡೀಪ್ರಮಾದಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಯುವಕರನ್ನು ಅನೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹಾಯು ವುದು, ಅವರ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡೋದ್ದದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸುರುವುದು,

ತಮಾಷೆಯಿಂದ ಆನರನ್ನು ರೇಗಿಸುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವುದೇ ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಮೋಹ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರಿಂದ ತಾತ್ಕಾರ್ಯಕ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುವಾಯಿತಲ್ಲವೆಂದು ಸಮಾಧಾನಹೊಂದಿ ತೃಪ್ತಿಪಡೆಯುವ ಯುವತಿಯರೇ ಪ್ಯಾರಿಸ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ. ಇಂತಹ ಜೀವನ ಪ್ಯಾರಿಸ ನಗರದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ನನಗಿವರ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಇತ್ತು. ಇವರ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳದೆ ಮನೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಆತುರ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಇವರ ಬಲೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೊರಬೀಳುವೆನೆಂಬ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವಸರದಿಂದ ಓಡುವದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹೀಗೇಕಾಯಿತೆಂದು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಓರ್ವ ಅಪರಿಚಿತ ಯುವತಿ ನನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೈಯನ್ನಿಟ್ಟು “ನುಹಾತಯರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಆ ನೀಚ ಪೋಲೀಸರ ಕಾಟದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ. ಇಂದು ನಮ್ಮಂಥ ಜಾಣೆಯರು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಾಡಬಾರದೆಂದು ಸರಕಾರವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಹ ನಿವೇಧದ ದಿಸು. ಪೋಲೀಸರು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಕಾರಣ ಕಷ್ಟದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಬೇಕು.” ಎಂದು ಗದ್ದದ ಕಂಠದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಟಿಗೊಂಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಹೆಗಲಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಇನಿಯಂಕಂತೆ ಆ ಯುವತಿ ನಟಿಸಿದಳು. ಪೋಲೀಸರ ತಂಡ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ನಂತರ ನಾವಿಬ್ಬರು ಹಿರಿಯ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಗೆ ಬಂದೆವು; ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕಿತ್ತು.

“ನೀನಾರು” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಾನೋರ್ವ ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀ. ಈ ಬಗೆಯ ಜೀವನ ಹೇಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ....ಆದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಾವು ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರುಣೆ ತೋರಲಾರದಾ?”

“ಅಗಾಧವು. ನನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ. ನಿನಗೇತಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಅವಸ್ಥೆ ಬಂತು?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದೆ.

ಅದಕ್ಕನು ಮೌನದಿಂದ ಇದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟಳು.

“ಹೀಗೇಕೆ?”

“ತಪ್ಪು ನನ್ನದಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಸಮಾಜ. ” ..... “ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು; ವೇದನೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟೆ.”

“ನಾನು ನಿನ್ನ ದುಃಖದ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೆ?”

“ಆಗಬಹುದು.”

ಅನಂತರ ಹತ್ತಿರವೇ ತೆರೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಪಾನೀಯದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಕೆ ತನ್ನ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು:--

ನಾನೋರ್ವ ಅನಾಥಳು. ಸಣ್ಣವಳಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ದಿನ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನು ಹಣದಾಶೆಗಾಗಿ ಓರ್ವ ಮುದುಕನಿಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡನು. ಅವನೊಬ್ಬ ರೊಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿಯ ಯಜಮಾನ, ವಯಸ್ಸು ಅರವತ್ತೈದರ ಮೇಲೆ; ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಮುಂಗೋಪಿ; ಈ ಇಜ್ಜೋಡಿನ ಪ್ರೇಮ ನನಗೆ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿತು; ದುಃಖದಿಂದ ಕೆಲ ಸಮಯ ಸಹಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯ ಎದುರು ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದ ಓರ್ವ ಯುವಕನ ಸ್ನೇಹ ನನಗಾಯಿತು. ದಿನವೂ ಸಂಜೆ ಸಮಯ ಬಂದು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಬಯಲಿಗೆ ಬೀಳಲು ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯ ಯಜಮಾನನಾದ ಲಾರಬೆಲನು, ನಾನು ಆ ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಅಂಗಡಿಯವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮುನ್ನಗ್ಗಿದ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಅಂಗಡಿಯ ಹಿಂದಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಳವು ನಡೆದಿರಲು, ನಾನು ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ

ಸಲಾಯನಮಾಡಿದೆ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಭಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೊರಟದ್ದು ಅದುವೇ ನೊದಲನೆಯ ಸಲ. ಯಾರನ್ನೋ ಕೊಲೆಮಾಡಿದಂಥ ಭಯ ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿದ್ದಿತು. ಪೊಲೀಸರು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಅಂಚೆ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿತ್ತು. ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರೋವೆನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆ. ಹಿರಿಯ ನಗರವಾದ ರೋವೆನ ನಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಬಂಧಿಸಲಾರರೆಂಬ ಧೈರ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ಮುಂದೆಸಾಗಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತಿತು.

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ದಾರಿ ನಡೆಯುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಆ ಭಯ ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು. ನಗರ ಭಯಾನಕ ಕೂಗು, ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳ ವಿಚಿತ್ರಸ್ವರ, ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲುಜಾರಿ ಬಿದ್ದಾಗ ವೇದನೆ, ಇವುಗಳ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿತ್ತು; ತೀರ ಅಸಹನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇವರನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನೆನೆಯುತ್ತ, ಭಾರವಾದ ಹೃದಯ ದಿಂದ ಓಡಿದೆ; ಸ್ವಲ್ಪ ದಾರಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದೆ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ರೋವೆನ ನಗರದ ಅರ್ಧ ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ನಡೆದಿದ್ದೆ.

ರಾತ್ರಿಯ ಜಾಗರಣೆ, ಪ್ರವಾಸದ ಶ್ರಮ, ಹಸಿವೆಯ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ನಾನು ಬಹು ಬಳಲಿದ್ದೆ. ದಾರಿಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೇ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದೆ. ಜೀತ ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಕೊಳದಲ್ಲಿಯ ನೀರು ಕುಡಿದು ಮುಂದೆ ನಡೆದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕುದುರೆಯ ಸವಾರ ರಿಬ್ಬರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತರು; ಭಯವಾಯಿತು.

“ನೀನಾರು? ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ?”

“ನಾನೊಬ್ಬ ಅಬಲೆ. ರೋವೆನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವೆನು.”

“ನಡೆದುಕೊಂಡೇ?”

“ಮತ್ತೇನುಮಾಡುವುದು. ನಾನು ಬಡವಿ.”

“ಅದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪಾವ್ಲಾ ಹೋಗುವೆವು. ನೀನು ಈ ನಮ್ಮ ಕುಳುರೆಯೊಂದರ ಮೇಲೇರಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡು.”

“ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಕೊಂಚ ದೂರ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ದಾರಿ ನಡೆದ ನಂತರ “ಗಂಡಿನ ಆವಾಂತರ” ನಡೆಯಿತು.

ಅವರ ಆ ಕ್ರೂರ ನಡತೆ ಬಹು ಆಸಕ್ತವೆನಿಸಿತು. ಎದುರಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ತೀರ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗೊಳಿಸುವರೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ.

ರೋವೆನ ನಗರವು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ವೈಲಿನಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲರು ವಾಗಲೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಬಂತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಪಾನೀಯ ದಂಗಡಿಯಲ್ಲೊಂದು ಗ್ಲಾಸು ವಿಸ್ಕೀ ನನಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರೀವರು ಹೊರಟುಹೋದರು. ಶನಿ ಬೇಗ ದೂರಾಯಿತೆಂದು ಧೈರ್ಯಹೊಂದಿದೆ.

ಅಂತೂ ರೋವೆನ ನಗರ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಸಂಜೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಯಾಯಿತು. ಅಂದು ನಾನು ಬಹು ಸೋತುಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ನಗರದ ದೀಪಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೀಯದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಷ್ಟು ನಿಶ್ರಾಂತ ದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಮುಂದಿಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರೆ ಜನರೇನೆಂಬುವರೋ ಎಂಬ ಭಯ; ಒಳಗೆ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಬೇಸರ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಬೇರೆ ಆರಂಭವಾಗತ್ತು. ಮಳೆ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಯ ದುಃಖವನ್ನೇ ತಂದೊಡ್ಡಿದುವು.

ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖ ಶಾಂತಿಯಿರುವ ಇರುವ ಜನರ ಕಟ್ಟನೆ ಖಂತು. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತಿರುವಂತೆ ನಗಗೆ ಮಲಗಲು ಹಾಸಿಗೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕರೆ ಎಷ್ಟು ಒಳತೆಂಬ ಭಾವನೆ ತಲೆದೋರಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿತು.

ಕೊನೆಗೆ ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಒರ್ವನ ನೆರವು ದೊರೆಯಿತು. ನನ್ನ ಮನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದೆಂದು ಸುಳ್ಳುಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನು ಸೂಚಿಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನನ್ನು ಉರತೊರಗಿನ ವನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಜೊತ್ತು ಕೊಡಿದ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನಗೆ

ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರೆ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಅವನೇನೂ ಕೊಡದೇ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಆ ಚಳಿಯಲ್ಲೇ ನಿದ್ರಿಸಿದೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಈವರು ಪೋಲೀಸರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿಸಿ ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡದೇಕಾನರೆ ಎಂಟು ದಿವಸಗಳಾದವು.

ಜೇಲಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಯಾರೂ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಕಾಮನೋಟದಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದು ಒಳಿತೆಂದು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೇ. ನನ್ನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ನನ್ನಿಂದ ಸುಖಪಡೆದು ಒಂದು ನೂರು ಸೋಗನ್ನು [ಫ್ರಾನ್ಸದ ನಾಣ್ಯಗಳು] ಕೊಟ್ಟು, “ನಿನಗೆ ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ....ಆದರೆ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಬೇಡ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದೆಯಾದರೆ ಈ ನೆರವು ನಿನಗೆ ದೊರೆಯುವುದು.” ಎಂದು ಅಭಯವಿತ್ತು ಕಳುಹಿದ.

ಈ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಳ್ಳಯ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ ಕೊಂಡರೆ ಒಳಿತೆಂದು ಹಾಗೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಉಡುಪು ಅನೇಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ಯಾರಿಸ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಜೀವನದ ಹೆಂಗಳೆಯರೇ ಬಹಳ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ತೊಡಕು ತೊಂದರೆಯ ಕರಂಪರೆ ಹಳೆಯದೇ; ಈ ಯಾತನೆ ಇದ್ದುದೇ.

ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಅಬಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ದಯೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅವಳು ಸಲುಗಿಯಿಂದ “ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲವೇ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಊಹಿಸದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆಲ್ಲ.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಿನಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಕಡಾವ ಬಗೆಯ ಸಂಕೋಚವೂ ಇಲ್ಲದೆ ವಶಿಸಿದೆ; ನಿನಗೆ ತನ್ನ ಭೃಷ್ಯವಾದಳು.

ಅದರ ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಹವಾಸ ಬಯಸದಿರು
ವುದು ಪ್ರಕೃತಿಗೇ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ಯಾರಿಸ ನಗರದ ನಾಗರಿಕರ ಜೀವನಕ್ಕೆ
ಅಪವಾದವೆನ್ನಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಜನರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ
ಬೆರೆತು ಮಾಯವಾದಳು.

ಮಳೆ ಮೆಲ್ಲನೇ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಅದೃಶ್ಯವಾದ ನಂತರ
“ಪಾಪ ಅಬಲೆ” ಎಂದು ಮೆಲುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚಲ
ಹೃದಯದಿಂದ ನಾನು ಮನೆ ಸೇರಿದೆ.

೮. ಗಿಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ

ಅಲ್ಲಾರ ನಗರ ಪಿತನು ಅದೇ ತಾನೆ ಮುಂಜಾನೆಯ ಫಲಹಾರದಲ್ಲಿ
ತೊಡಗುವವನಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ಇಬ್ಬರು ಕಳ್ಳ
ರೊಂದಿಗೆ ಅವಸರದ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಾದಿರುವರೆಂಬ ವರದಿ ಬಂದಿದ್ದು
ರವರ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕಛೇರಿಗೆ ಹೊರಟ. ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿಯು
ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ವಯಸ್ಸಾದ ದಂಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ.

ಗಂಡನು ವಯಸ್ಸಾದವನು; ಬಲಿಷ್ಠನು. ಅವನ ಕೆಂಪು ಪೆರ್ಕದ
ಮೂಗು, ನರೇಶ ಕೂದಲು, ಬಾಡಿದ ಮುಖವು ಅಂದು ಅವನ ನಿರು
ತ್ತರವನ್ನು ನೈರಸ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಂಚ ದುಂಡು
ಮುಖದವಳಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ಇದ್ದಳು. ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೆರೆಯಾ
ಗಿಸಿದ ಪಡಿತಾರಿಯ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

“ಎನು ನಡೆದಿದೆ ? ಸಮಾಚಾರವೇನು ?” ಎಂದು ನಗರ ಪಿತನು ಪೋಲೀಸ್ ಆಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ.

“ಎನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಬಹು ರಮ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗೂ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರದೇಶದ ತಪಾಸಣೆಗೆಂದು ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಹೋದೆ. ಕೊಂಚ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಅರಂಭವಾದುದರಿಂದ ಹಾಗೇ ಮುಂದೆ. ರೈತನಾದ ಬ್ರೇಡಲಿನ ಮಗನು ತನ್ನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹರುಷದಿಂದ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಗೋದಿಯ ತೆನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ. ನನ್ನ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮುಂದೆಯುತ್ತಿರಲು ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದು, ‘ಅಲ್ಲಿ ಗಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾದ ದಂಪತಿಗಳ ಸರಸಲಕ್ಷಣ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ತಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಗಡ ಬಳ್ಳಿಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸವಿಸಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ ಪಿಸುಪಿಸು ಮಾತಿನ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸತೊಡಗಿತು. ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಇವರಿರ್ವರೂ ಹಾಡಹಗಲೇ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಮುಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅನೀತಿ ವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ.

ನಗರಪಿತನು ಆ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣುಯದಿಂದ ನೋಡಿದ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ವಯಸ್ಸಾದವರು; ಗಂಡಿನ ವಯಸ್ಸು ಅರವತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ವಯಸ್ಸು ಐವತ್ತೈದು. ಗಂಡುಸು ಬಹು ಸೋತುಹೋಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಸ್ವರವೇ ಕೇಳಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು.

“ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ?”

“ಫಿಲೋಲಸ್ ಬೋರೇ”

“ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ?”

“ ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಪ್ಯಾರಿಸದಲ್ಲೆ. ”

“ ಅಲ್ಲಿ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನು ಕೆಲಸವಿತ್ತು ? ”

ಅವನು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೀವಾದ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ದೊಣ್ಣೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ವಿಷಣ್ಣವದನದಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು.

“ ಈ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಆರೋಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವೇ ? ”

“ ಅಹುದು ಸ್ವಾಮಿ ”

“ ಆದರೆ ನೀನು ಅಪರಾಧಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೆ ? ”

“ ಅಹುದು, ನಾನು ಅಪರಾಧಿ ”

“ ಆದರೆ ಈ ವರ್ತನೆಗೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನವೇನು ? ”

“ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ”

“ ಇವಳನ್ನು ನೀನು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ? ”

“ ಅವಳು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ. ”

“ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ”

“ ಅಹುದು, ನಿಜ. ”

“ ಆದರೆ-ಆದರೆ-ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ಯಾರಿಸದಲ್ಲೆ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವದಿಲ್ಲವೇನು ? ”

“ ಅಹುದು. ಪ್ಯಾರಿಸದಲ್ಲೆ ನಾನು ಒಂದೆಡೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ”

“ ಅಂದಲ್ಲಿ ನೀನೇಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ? ನಿನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇ? ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಭೋಗಿಸುವುದು ನಾಗರಿಕ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ವೆಂದು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರವೆಂದು ನೀನು ಅರಿತಿಲ್ಲವೆ? ಹೆಗಲು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಮಾನವಂತರ ಬದುಕೆ ? ”

ಅವನು ಅವಮಾನದಿಂದ ಕುಗ್ಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನಡೆ ದಿದ್ದ ಅಪಹಾಸ್ಯದ ಈ ವಿಚಾರಣೆ ಅವನನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿಟ್ಟು. “ ಇದ್ದರಲ್ಲಿ

ನೆನ್ನದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನನ್ನವಳು ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದಳು. ಹೆಣ್ಣು ಹಲ ಹಿಡಿದಳೆಂದರೆ ಆ ಬಲೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಇದು ಅನುಭವದ ಮಾತು. ನನ್ನ ಈ ಮಾತು ತಾವು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸ ಬಾರದು.” ಎಂದು ಅವನು ಅಡಿದ ಬಿಚ್ಚು ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಗರಹಿತನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಕ್ಕು, “ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಉದ್ದೇಶಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ನಿಕೋಲಸ್ ಬೋರೇನನು ತನ್ನ ಸತಿಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಕೋಪದ ಘೋರಣೆಯಲ್ಲಿ “ನಿನ್ನ ಕಾವ್ಯಮಯ ಸ್ವರ್ತಿ ಯ ಉದ್ದೇಶಕಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಈಗ ಮಾನಸಂತರಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ನಾವು ಅವ್ಯವಹಾರದ ಆಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನೆದುರು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಾಗದು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ತೆತ್ತು ಹೆಸರಾದ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾರಿ ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದು ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಖತನದ ಪರಿಣಾಮ.” ಎಂದು ರೇಗಿದ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬೋರೇನಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು; ಭಯವಿಲ್ಲದ, ಸಂಕಟವಿಲ್ಲದ ವೃಷ್ಟವಾದ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು:—

“ನಮ್ಮ ಈ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾನಗೇಡಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಸಜ. ನನ್ನ ವಾಗ್ವಾದವನ್ನು ವಕೀಲನಂತೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಓರ್ವ ಮನೆತನದ ಹೆಣ್ಣಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ವಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ನನ್ನದಾಗಿದೆ; ಕೇಳಿ. ನಮಗಾಗಿರುವ ಅವಮಾನ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ್ಣಾಗಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮೀರ್ವರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಪ್ಪರ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದಲೇ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದರೆ ಒಳಿತೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

“ನಮ್ಮೀರ್ವರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ ಅವಲೋಕಿಸಿ. ನಾನು ಸಮಯಸ್ಥನನಳಿದ್ದಾಗ ಕ್ರೂರ ಭಾನುವಾರ ಇವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ದಾರದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ

ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದರು. ತಯಾರಿ ಅರಿವೆಯ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಕೆಲಸ ನನ್ನದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯಾದ ರೋಸಳಿಗೊಬ್ಬ ಪ್ರಿಯ ನಿಗ್ಗನು. ಆದರೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯ ಪ್ರಿಯನು ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ತನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರೆದು ತಂದು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗದ ಮುನ್ನ ಯಾರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ; ಇವರೇ ಅವರು.

“ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಇವರನ್ನು ನಾನು ರೈಲ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಸಂಧಿಸಿದೆ. ಇವರು ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಂದರರಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರು. ಇವರ ಕಾಮುಕ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಕರಿಗೆ ನಾನು ಬಲಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೇಸನ್ನು ಎಂಬ ವಿಹಾರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವರೂ ಬಂದೆವು. ಅದೊಂದು ಬಹು ಸೊಬಗಿನ ದಿನವಾಗಿತ್ತು. ವಿಲಾಸಿಗಳ ಹೃದಯದ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವ ಚೆಲುವೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆ ಹಸಿರು ಭೂಮಿ ಮಂದಮಾರುತ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಕ್ಕುನಲಿಯುವ ನನ ವಿಲಾಸಿಗಳ ಗುಂಪು, ತಂಪಾದ ಹವೆ ನಮ್ಮೆದೆಗಳನ್ನು ಉದ್ರೇಕಗೊಳಿಸಿ ಎಂತಹ ಜತೀಂದ್ರಿಯ ನನ್ನೂ ಕಾಮದೇವನ ಆಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ನೂತನತೆ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಆಲಿಂಗನದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೂ ಸುಖಭೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಳೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನೂ ಹುಚ್ಚೆಬ್ಬಿಸಿತು. ಅವರೇ ವರ ಆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಸರಸನರ್ತನೆ, ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಾದಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮಿವರಲ್ಲಿ ಕಾಮೇಚ್ಛೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ನನ್ನ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯದ ಅರಿವುಳ್ಳ ಇವರು ಸುಮ್ಮನೇ ಮಂಕರಂತೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು. ಅವರ ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮದ ಕರೆ ಇತ್ತೆಂದು ಹೊಸಬಳಾದ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಹಾದಿ ನಡೆದು ಇಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದೆವು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಾನು ನೆನೆದಂತೆಲ್ಲ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಮೈ ಝುಮ್ಮೆನ್ನುವುದು.

“ನಾವು ನಾಲ್ವರೂ ಆ ಎತ್ತರವಾದ ಅಡವಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆವು. ಅದನ್ನು ಅಡವಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ರೂಢಿಯ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಅದೊಂದು ಅನೇಕ ನವದಂಪತಿಗಳ ವಿಲಾಸಕ್ಕೆ, ಹೊಸ ಪರಿಚಯ ದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವೈಭವದ ವಿಲಾಸಿಗಳಿಗೆ, ಮುಂದೆ ಸತಿಪತಿಗಳಾಗುವ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಸುಂದರ ಪ್ರದೇಶವದು. ಕಾನುದೇವನ ವಿಹಾರ ಸ್ಥಳವಾದ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ದುಃಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಕೊಂಚ ಸಮಯ ಅಲ್ಲಿ ಹರಟೆ ಹೊಡೆದ ನಂತರ ರೋಸ ಮತ್ತು ಅವಳ ಸಂಗಡಿಗನಾದ ಸೈಮನ್ರು ಏನನ್ನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಗಡಗಳ ಹಿಂದೆ ಮರೆಯಾದರು. ಅವರು ರತಿಶ್ರೇಡೆಗಾಗಿ ಹೋದರೆಂದು ನನಗರ್ಥವಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಬಗೆಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಹಾರ ಭಾವನೆಯ ಚಿತ್ರ ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದ ಮಾತೇ ಸರಿ. ಹೊಸಬರಾದ ಈ ಯುವಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಇವರನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಂಚ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ, ಮಾತಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಅವರ ಕೆಲಸ, ಮತ್ತು ಇತರ ವಿವರಗಳೇನೆಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಮಾತಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ನನ್ನ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಇವರು ನನ್ನೊಡನೆ ಸರಸ ಬೆಳೆಸಲು ಹವಣಿಸಿದರು. ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಿದೆ.

“ಈ ನನ್ನ ವಿರೋಧ ಅವರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ನಾನು ಕುಲೀನಸ್ತ್ರೀಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಯವಿನಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅಂದು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅದುದು ಕೇವಲ ಪರಿಚಯ ಮಾತ್ರ. ಮುಂದೆ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ನಾವು ಭಾಷಣವಾಚನಗಳಲ್ಲಿ

ಕಲೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೆವು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇವರ ಕಾಮೇಚ್ಚಿಗೆ ನಾನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದು ಇವರಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ನನ್ನನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರೀತಿ ಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ತಲೆದೋರಿತು. ಪ್ರೇಮ ಮಮತೆಗಳು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ಇವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಡುವುದು ಒಳತಲ್ಲವೆಂದು ನೆನೆದು ನಾವು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಒಳ ತೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಇವರದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು. ಮುಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತಿಪತಿಗಳಾದೆವು. ಅನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ವ್ಯಾರಿಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆವು.

“ಮಾನದಿಂದ, ಶೀಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ನಮಗೆ ಸುಖ ವೆನಿಸಿತು. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೂ ಇದ್ದದ್ದ ರಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದೆವು. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ನಮ್ಮೀವರ ಹೃದಯಗಳು ಆದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾದವು. ರಜೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸುಖಭೋಗ ವನ್ನು ಪಡೆದೆವು; ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಲಾಸಪ್ರಿಯರಾಗಲು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮೆಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ನೆರೆಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ವರುಷಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದವು. ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ದಾಂತಿ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು ಬೆಳೆದು ನಮ್ಮ ಜೀವಾನಾಧಾರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. ವರುಷಗಳು ರುಳಿದವು; ನಾವು ಈ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದೆವು.

“ಅಂಗಡಿಯು ನಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೆಂಬ ಧೈರ್ಯ ಬಂದನಂತರ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಮೇಚ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಇದರರ್ಥ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದು ಹೋದ ಯೌವನ ಮತ್ತೆ ಬಂದಂತೆನಿಸಿತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಮೇಲಿನ ನೀಲಾ ಕಾಶ, ಹೂವಿನ ಸುವಾಸನೆ, ಮುಂತಾದವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಆನಂದವನ್ನು ತಲೆಹೊಡೆದವು. ನಾನೇಕೆ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಹೀಗೆ ಚಟಪಡಿ

ಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ನನಗೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಭಾವನೆ ನನ್ನ ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ನೆನೆದೆ.

“ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಣಗಿಸುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹುಚ್ಚಳಂತೆ ಅಲೆದಾಡಿದೆ. ಅಂದೆಲ್ಲ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು ನನ್ನನ್ನು ವೇಧಿಸಿದವು. ನಮ್ಮ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರುಷಗಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಸವಿಗನಸುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆನೆದುಕೊಂಡೆ. ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರವೂ ಈ ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸುಖದಿಂದ ಕಳೆದ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನೆದಂತೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರತೊಡಗಿತು. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಈ ಬಗೆಯ ಉದ್ರೇಕ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನೆನೆದೆ. ನನ್ನ ವರ್ತನೆಗೆ ನಾಚಿದೆ.

“ಆದರೂ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿಮಿತಕ್ಕೆ ಒರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಈ ಮನೋ ವೇದನೆಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೇಸರವಾದುದರಿಂದ ತಮಾಷೆಗೊಂಡು ಈ ಆಡವಿಗೆ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಇವರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಮೊದಲು ನನಗೆ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಈ ಸುಂದರ ಸ್ಥಳ ವೆಂದರೆ ನನಗೊಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರೀತಿ; ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಅಭಿಮಾನ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದೆವು. ನಿರ್ಜನವಾದ ಪ್ರದೇಶ; ಅದೇ ಸುಂದರವಾದ ವಾತಾವರಣ. ಹಿಂದೆ ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಬಂದಂತೆ ನಿಸಿತು. ಸತೀತ್ವವನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೃದಯ, ದೇಹದಿಂದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಚೈತನ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊಸ ಹುರುಳು ನನ್ನೆದುರು ಇದ್ದ ಈ ಪತಿದೇವರಲ್ಲಿಯೂ ನೂತನತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತೆನಿಸಿತು; ಏಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದು ಮತಿಗೆಟ್ಟವಳಂತಾದೆ. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಸಲ ನಂಬಿದ್ದಿದೆ. ನಮ್ಮದಿಯಾಗದಿರಲು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚುಂಬಿಸಿದೆ. “ಎಸೆದು ಹುಚ್ಚಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುವಿ? ಬಟ್ಟೆಬಯಲು;

ಹಗಲು ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಸಮಯ! ಅವನ ಮಾತುಗಳು ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನಗಿದ್ದುದು ಆ ನನ್ನ ಹೃದಯದ ತೀರದ ಅಶೆಯು ಕೈಗೂಡಬೇಕೆಂಬ ಹೆಂಬಲ; ಅನೇಕದಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಇರಿತ. ಬಲವಂತದಿಂದ ಇವರನ್ನು ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದು ತಂದೆ ಮುಂಜಿ .....ಮುಂದೇನು? ಇದು ನಡೆದ ವಿಷಯ. ಹುಚ್ಚಳಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮೆದುರು ವಿವರವಾಗಿ ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ನಿಮ್ಮೆದುರು ಮುಚ್ಚಿ ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

ನಗರಪಿತನು ವಿವೇಕಶಾಲಿ. ತಾನು ಕುಳಿತ ಆಸನದಿಂದಿದ್ದು ನಗುತ್ತ “ಶ್ರೀಮತಿಯವರೆ ತಾವು ಸಿಪ್ಪಿಂತರಾಗಿ ಮನಗೆ ಯೋಗಿ, ಮತ್ತೆ ಗಿಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬೇಡಿ” ಎಂದನು.

೯. ಗಾಯದ ನೋವು

ಅಂದು ಆ ಹೋಟಲಿಗೆತಕ್ಕ ಹೋದನೆಂಬುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಹೊರಗೆ ಬಹು ಭಳ: ಅದೇ ತಾನೆ ಮಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ತೆಳ್ಳಗಿನ ನೋಡಗಳು ಹಾಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಳೆಯಿಂದ ಕೆಸರಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ನಡೆದಾಡುವುದು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದ ಮಾತು, ಅದರೂ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಟಲುಗಳ ಮುಂಬದಿಯ ಗಾಜಿನ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಬೆಳಕಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಜನರು ದಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾತ್ರಿ ಉಟಮುಗಿದ ನಂತರ ಅಡ್ಡಾಡಲೆಂದು ಹೊರಟ ನಾನು ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲೇಯೋ, ರೂವಿವೇ ಮುಂತಾದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿದುದಾಯಿತು. ಒಂದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೂ ಜನರು ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನಿಂತು ನೋಡಿದೆ. ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿತು; ಏನು ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಶ್ಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ನನಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ದಾಹವೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಳಗೆ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಟೇಬಲ್ ಬರದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ವಯಸ್ಸಾದ ಓರ್ವನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಅವನು ಒಂದು ಕಡಮೆ ವರ್ಚೆಯ ಪೈಪ (Pipe) ನಿಂದ ಹೊಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದು ಬಲು ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಮುಂದೆ ಟೇಬಲದ ಮೇಲೆ ಹರವಿದ್ದ ಕಪ್ಪುಗಳು ಅವನಷ್ಟು ಸಲ ಮಾದಕ ದ್ರವ (ಶೆರೆ) ವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ; ಅವನೊಬ್ಬ ನುರಿತ ಕುಡುಕನೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಹೋಟೆಲ್ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಅದು ಮುಚ್ಚುವ ವರೆಗೂ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಹೋಗುವಂಥ ದುರಭ್ಯಾಸದ ಸೆರೆಗುಡುಕರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವನೂ ಅಂಥವರಲ್ಲೊಬ್ಬನೆಂದು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ. ಅವನ ಹೊಲಸು ವೇಷಭೂಷಣ, ಚಪ್ಪಟೆ ತಲೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ನರೆಗೂವಲು, ಅವನ ಅಳತೆಗೆ ಡೊಡ್ಡದಾದ ಕೋಟು, ಮುಂತಾದುವು ಅವನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ನಿರ್ಬಲನೆಂದೆನಿಸಿತು; ಹತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡಲಾರದಷ್ಟು ನಿತ್ರಾಣ ಅವನದಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ತೀರ ಕೊಳೆಯಾದ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬಹು ಬೇಸರಗೊಂಡೆ. ಅವನ ಷರಟಿನ ಕೈ ಅಂಚುಗಳು ಬಹಳ ಹೊಲಸಾಗಿದ್ದವು. ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಕೈ ಉಗುರಲ್ಲಿಯ ಕಪ್ಪು ಹೊಲಸು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಯಾನಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ, ಅವನು ಬೇರೆ ಭಾವಿಸಿ ರಗಳೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ.

ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ “ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಅವನಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ ಅವನನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ “ಏಕೆ ನನ್ನ ಗುರುತು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲವೇನು?” ಎಂದು ಪರಿಚಿತನಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದ.

“ನನಗೆ ನೆನಪಾಗಲೊಲ್ಲದು.”

“ನನ್ನ ಹೆಸರು ಬ್ಯಾರೇನ್.”

ಅವನು ನನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮಿತ್ರನಾದ ಕಾಂಪೇ ಜೇನ ಬ್ಯಾರೇನ್ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ; ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಅವನೇರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ನೇಹ ಮಮತೆಗಳಿಂದ ಕುಲುಕಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ನೋಡಿದುದರಿಂದ ಆದ ಅನಂದದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತೇ ಬಾರದಂತಾಯಿತು.

“ನೀನೇ? ಈಗ ಹೇಗಿರುವೆ ಮಿತ್ರನೇ?”

“ನನ್ನ ಪಾಡು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸುರಕ್ಷಿತ ನಡೆದಿದೆ.” ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದ.

“ನೀನು ಈಗೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ?”

“ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ. ಇದೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ.” ಅವನ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸರದ ದನಿ ಇತ್ತು.

“ಆಯಿತು. ಹಗಲೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿರುವಿ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ.

“ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ಇದೇ ಕೆಲಸವೇ.” ಎಂದು ತನ್ನ ಪೈಪಿನಿಂದ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ತಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಟೇಬಲನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಗುದ್ದಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಹೋಟೆಲಿನ ಆಳು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಇಚ್ಛೆ ಇತ್ತು.

“ನಮಗೆ ಎರಡು ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾನೀಯ ಬೇಕು” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ.

ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀರ್ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಆಳು ತಂದಿಟ್ಟನು. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡುವಾಗ ಆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಪಾನೀಯವು ಕೊಂಚ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿತು. ಆ ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಮಿತ್ರನು ಕೋಪಿಸಿಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಪಾನೀಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಗುಟುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟ. ತನ್ನ ಮೀಸೆಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಬುರು ಗನ್ನು ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, “ಮತ್ತೇನು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಮಾಚಾರ?” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ.

ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಹೊಸ ವಿಷಯ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವೆನು.”

“ಆ ಕೆಲಸ ನಿನಗೆ ರುಚಿಸುವುದೇ?”

“ಮಾಡುವುದೇನು? ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ಹೇಗೆ? ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ?”

“ಏತಕ್ಕೆ? ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲಕಳೆಯಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?”

“ನಾನು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವೆನು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯೇ?”

“ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೆಲಸವು ಇರಲೇಬೇಕೇನು? ನನಗೇನಿದೆ? ನಾನೇನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ದುಡಿಯಬೇಕು; ನಿಜ. ಆದರೆ ಜೀವಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿರಿಯರು ಗಳಿಸಿಟ್ಟಿ ಆಸ್ತಿ ಇರುವಾಗ ಮತ್ತೇಕೆ ಕೆಲಸ? ದುಡಿತ? ದುಡಿತದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಯಾರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಬೇಕು? ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ದುಡಿಯುವುದು, ಯಾರಸಲುವಾಗಿ? ದುಡಿಯುವುದು ನಿನ್ನ ಆತ್ಮ ಸೋಷಣೆಗಾಗಿಯಾದರೆ ಅದು ಸರಿ; ಇಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ದುಡಿತದಿಂದ ನೀನು ಇತರ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದಾದರೆ ನೀನೊಬ್ಬ ಅವನೇರಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.” ಎಂದು ಆವೇಶದಿಂದ

ಮಾತನಾಡಿ ಆಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೂಗಿದ, “ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಟಲು ಬೀರ್ ಪಾನೀಯ ಬೇಕು” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

“ಮಿತ್ರನೇ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ದಾದ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದು ನನಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ನಾನೊಬ್ಬ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ. ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಾನಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೀವನ ವೆಲ್ಲವೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಸುಂದಿದೆ. ಈಗ ಮುದುಕನಾಗಿ ರುವೆನು. ಹೀಗೆಯೇ ಸಾಯುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ದೂವ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಸಾಯುವೆನೆಂದು ನನಗೆ ಸಂತುಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡದೇ ನಾಯುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವುದು ಈ ಹೋಟಲು ಮಾತ್ರ. ಹೆಂಡ ರಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ, ಮತ್ತಾವ ಸಂಸಾರದ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ; ತಾಪತ್ರಯಗಳಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲವೇ?”

ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋಟಲದ ಆಳು ತಂದಿಟ್ಟ ಬೀರ್ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಒಂದೇ ಗುಟುಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟು ಅವನು ಪೈಪನ್ನು ಸೇದುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಮುಮ್ಮನೇ ನೋಡುತ್ತಿರಲು “ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಅವನನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ “ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ವರ್ತಿಸುವಿಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಅಹುದು. ನಾನು ಕಾಲೇಜು ಬಿಟ್ಟದಿನದಿಂದ ಇದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರುವೆನು.”

“ಈ ಬಗೆಯ ನಿನ್ನ ನಡತೆ ಜೀವನವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಹೀಗೆ ನೀನು ವರ್ತಿಸುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲ; ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾಸವಾಗಲಾರದು. ಮನುಷ್ಯನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ವಿನಾದರೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗು ವುದು ಮಾನವನ ಲಕ್ಷಣ. ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೀನು ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಸಮಾಜದ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು.”

“ಅದೊಂದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ನಾನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದೇ ಉಳಿದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ. ನೇರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆ. ಉಟ ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಕುಡಿಯುತ್ತ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವೆ. ರಾತ್ರಿ ಉಟವು ಇಲ್ಲೇ. ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಪಾನೀಯ; ಹೋಟೆಲು ಮುಚ್ಚುವ ವರೆಗೆ ಇರುವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಲು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರ. ನಾನು ಈ ಊರಲ್ಲಿದ್ದ ಹತ್ತು ವರಷಗಳನ್ನೂ ಇದೇ ಟೀಬಲದ ಮೇಲೆ ಕೂತು, ಉಂಡು, ಕುಡಿದು ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲಸಮಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಗಿರಾಕಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡುವುದು ರೂಢಿ.”

“ಪ್ಯಾರಿಸಕ್ಕೆ ನೀನು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಏನು ಮಾಡಿದೆ?”

“ಇಲ್ಲಿ ಲಾ ಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ .....

“ಅನಂತರ.....”

“ನುಂದೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಇರತೊಡಗಿದೆ.”

“ಈ ಊರಿಗಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ?”

“ಅದೇ ಜೀವನವು ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗುವುದು ನನಗೆ ಬೇಡಾಯಿತು. ಜನರ ನಡುವೆ ಇರುವುದು ಬೇಸರವೆನಿಸಿತು. ಮತ್ತೆ ಅವರ ನಡುವೆ ನನಗೆ ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ವೇಟರ್! ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ಲಾಸ್ ಬರಲಿ.”

ಅವನು ಕುಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅವನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ:-

“ಮಿತ್ರನೇ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಕತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸು. ನೀನೇನನ್ನೋ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತಲಿರುವಿ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ನೋವಿನ ಮತ್ತು ಸಂಕಟದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಕಲ್ಲಾಗಿದೆ : ಜಗುವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಿದೆ. ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವಳೇನಾದರೂ ನಿನ್ನಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದಳೆ? ಇಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮೋಸ

ನಾಡಿದರೆ ? ತುಂಬಾ ಸಂಕಟಪಟ್ಟು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಖ ಶಾಂತಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಬೇಸರದಿಂದ, ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ, ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂಕಟದ ಪ್ರಸಂಗ ನಿನ್ನನ್ನು ವೇಧಿಸಿ, ಆ ನೋವು ನಿನ್ನ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಕಲಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಾಳಿನ ಪರಿವೆ ಇಲ್ಲದೆ, ದೇಹದ ಪೋಷಣೆಯ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ನಿನಗೀಗ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?”

“ನನಗೀಗ ಮೂವತ್ತೈದು; ಆದರೆ ನಾಲ್ಕತ್ತೈದು ವರುಷದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲವೆ?”

ಅವನ ಮುಖದ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ಪದರು ಬಿದ್ದ ಅವನ ಮುಖ ವಯಸ್ಸಾದವನಂತೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖವೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಕಳೆಗುಂದಿತ್ತು. ಪೊಚ್ಚುಬಿದ್ದ ಬಾಯಿ, ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ, ಅವನ ರೂಪದ ವಿಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತು. ಅವನ ಆಕಾರಣ ಮುಪ್ಪು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದುದಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳಿತು. ಮತ್ತೆ ಅವನ ನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ “ನೀನು ವಯಸ್ಸಾಗದಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಮುದುಕನಂತೆ ಕಾಣುವ, ಈ ಮುಪ್ಪು ಒಂದು ಅಗಾಧವಾದ ದುಃಖದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವೆ ?

“ಅದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದುದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನನ್ನ ಎಣಿಕೆ. ಈ ಹೋಟಲು ಊಟ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿದೆ.”

“ಅದು ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.” ನಿನ್ನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಈಗ ಬದಲಾಗಿದೆ. “ನೀನು ಮುದುವೆಯಾಗಿದ್ದೆಯಾ ? ನಿನ್ನ ತಲೆ ಇಷ್ಟು ಕೂದಲಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಪರಬೆಟ್ಟಗಳು ಅಧಿಕಕಾಮುಕ ಜೀವನವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಅವನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತ “ನಾನು ಕಾಮುಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಜೀವನ ಹೊಸದು.” ಎಂದು ಆ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದ ಗ್ಯಾಸ್ ದೀಪದಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸುತ್ತ, “ಇದರ ಕೆಳಗೆ ದಿನವೂ ಕುಳಿತು ತಲೆಕಾಡುದರಿಂದ, ಆ ಕಾವಿನಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆಗೂದಲು ಉದುರಿಹೋಗಿವೆ. ವೇಟರ್, ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಬರಲಿ; ನಿನಗೆ ದುಹವಾಗುವದಿಲ್ಲವೆ?”

“ಬೇಡವ್ವಾ ಬೇಡ. ನೀನೊಬ್ಬ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಾಣುವಿ. ಈ ಬಗೆಯ ಸೆರೆಕುಡುಕತನ ನಿನಗಾವ ಕಾಲದಿಂದ ಗಂಟುಬಿತ್ತು? ಮೀತಿ ಮೀರಿ ಕುಡಿಯುವ ಚಟದಲ್ಲಿ ನೀನು ಮಗ್ನನಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಈ ಬಗೆಯ ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಇರಬೇಕು. ಆ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾರೆಯಾ?”

“ನಿನ್ನ ಊಹೆ ನಿಜ. ಈ ನನ್ನ ಆಕಾಲಿಕ ಮುಪ್ಪು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಟಾದ ಒಂದು ನೋವಿನ, ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಕಂಡ ಒಂದು ದುಃಖಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಅಪಹಾಸ್ಯದ ಪ್ರಸಂಗ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತಾಪಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ನನ್ನ ಬಂಧುವಿಗೆ ಆದ ಸಂಕಟ ನನಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಸರವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಅಂದು ನಾ ಕಂಡ ಆ ದುಃಖಮಯ ಪ್ರಕರಣ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಗ್ಗುತ್ತಲಿನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ನೋವು ಸಾಯುವ ವರೆವಿಗೂ ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸುತ್ತಿದೆ.”

“ಅದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ?”

“ನೀನದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಬಯಸುವೆಯಾ? ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ನಾನಿದ್ದ ಮನೆಯ ನೆನಪು ನಿನಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ರಜೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿನೋದಕ್ಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಒಂದು ವನ್ಯಾಂತರದ ನಡುವೆ ಚಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಆ ಬೂದಿಬಣ್ಣದ ದೊಡ್ಡ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಾವಿರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ

ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪಿದೆ ನಿನಗೆ? ಆ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ತರಹದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಂಕೋಚ, ಅವಿಶ್ವಾಸ, ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

“ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಬಹು ವಿಶ್ವಾಸ, ಭಕ್ತಿ; ನನ್ನ ತಂದೆಯೆಂದರೆ ಭಯ, ಸಂಕೋಚ. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೌರವ ಇತ್ತು. ಊರ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಅವರನ್ನು ಅದರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಕೃಶ್ಚದ ಮನೆತನದವರು ಭಕ್ತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

“ನನಗಾಗ ವಯಸ್ಸು ಹದಿಮೂರು. ನನ್ನ ಜೀವನ ಬಹು ಸುಖಮಯವಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ರಾಜಭೋಗದ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದುದರಿಂದ ನೋವು ಎಂತಹದೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನಗಳು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅತಿ ಆನಂದದಾಯಕ ಸಮಯವೆಂದು ಈಗಲೂ ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಸೆಪ್ಟೆಂಬರದಲ್ಲಿ ರಜೆ ಮುಗಿದು ಇನ್ನೇನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಡುವ ದಿನಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದವು. ಒಂದು ದಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟವಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋಟವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ದೂರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದೇಕೋ ಗಾಳಿ ಬಲು ಬಿರುಸಾಗಿತ್ತು ಗಾಳಿಗೆ ಗಡದೆಲೆಗಳು ಎತ್ತರದಿಂದ ಬೀಳುತ್ತ ಅಲೆದಾಡುವ ನೋಟ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾರಾಟದಂತೆ ಕಂಡುಬಂತು. ಅವುಗಳು ಬಹುಜೋರಿನಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುವುದು ಅವಸರದಿಂದ ಓಡುವ ಮೃಗಗಳ ಸಪ್ಪಳದಂತೆನಿಸಿತು.

“ಸಂಜೆ ಸಮಯ. ಗಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಣದಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡದೆ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ

ತಂದೆಯು ಕೋಪದಿಂದ ಒದರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಮುಂದೇನಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡ ತೊಡಗಿದ. ತಂದೆಯು ತಾಯಿಯನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ:— “ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮಾತೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರವೇ. ನನಗೆ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ನೀನು ಸಹಿ ಹಾಕಲೇ ಬೇಕು.” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ಆದರೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಗಂಭೀರವಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ‘ನಾನು ಸಹಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆಂದು ಬದಿಗಟ್ಟಿ ಆಸ್ತಿ. ನಾನು ಅದರ ಪಾಲಕಳು ನಾತ್ರ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆಂದು ಕಾದಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವನ ಸೊತ್ತನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿಲಾಸಮಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ, ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ನಾನು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಬಹು ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಅವೇಶದಿಂದ ಆತನು ತಾಯಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯ ತೊಡಗಿದ.

ತಾಯಿಯು ಧರಿಸಿದ್ದ ತಲೆಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅವಳ ತಲೆ ಗೂದಲು ಚದುರಿದವು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು, ಅವಳು ಎಟುಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ನಿವಾರಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಬಲಯುತನಾದ ನನ್ನ ಮೂರ್ಖತಂದೆ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಹೊಡೆಯ ತೊಡಗಿದ. ನಿರ್ಬಲತೆಯಿಂದ ಅವಳು ನೆಲಕ್ಕು ರುಳಿದಳು. ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಅವಳು ನೆಲದಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿರಲು, ಆತ ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯ ಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕ್ರೂರ ನಡತೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಡೆದು ಹೋದ ಆ ದೃಶ್ಯ ನಿಜವೋ, ಸುಳ್ಳೋ ಎನ್ನುವಂತೆನಿಸಿತು. ಜಗತ್ತೇ ಕಳಚಿಬೀಳು

ವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಮಾನವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಾಯಿತು. ದೈವ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಆ ನನ್ನ ನಿರ್ದೋಷಿಯಾದ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮಾಚಾರ ನಡೆಸಿದ ಆ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಕ್ರೂರ ವರ್ತನೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಲ್ಲದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸು ಬಹುವಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡಿತು. ನನ್ನ ಹಸುಗೂಸಿನಂತಹ ಮನಸ್ಸು ಕಾತರಗೊಂಡಿತು. ಆ ನನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನೋವು ನನ್ನ ಹೃದಯದ ವೇದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ನನಗೂ ದುಃಖ ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದೆ. ಆ ನನ್ನ ರೋಷನೆ ತಂದೆಗೆ ಕೇಳಿಸಲು ಅವನು ನನ್ನ ಕಡೆ ಹಸಿದ ಸಿಂಹನಂತೆ ಓಡಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ದೂರದಿಂದಲೇ, ಅವನ ಮುಂದಿನ ಸನ್ನಾಹ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬುದೇ ಯೆಂದು ನೆನೆದು ತಕ್ಷಣವೇ ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ದಟ್ಟವಾದ ಗಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಓಡಿ ಹೋದೆ.

“ಹಾಗೆ ನಾನೊಂದು ಗಂಟೆಯ ವರೆವಿಗೆ ಓಡಿರಬಹುದು. ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ, ಓಡಿ ಓಡಿ, ಅಲೆದು ದಣುವಿನಿಂದ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಭೀತಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಒರಗಿದೆ. ಭೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಶರೀರ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗದ ನಡೆದು ಹೋದ ಆ ಭಯಂಕರ ಧೃತ್ಯವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾನವಕುಲವನ್ನೇ ದ್ವೇಷಿಸುವ ಚಿತ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಹೆಚ್ಚಿದ ಭಯದಿಂದ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾದೆ. ಅಲ್ಲೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದೆನೋ ತಿಳಿಯದು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಲತೆ ತಲೆದೋರಿತ್ತು. ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂಬಂತೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಎಕಲು ನನಗೇಕೋ ಭಯವೆನಿಸಿತು; ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ ತಂದೆ ಕಂಡರೆ ಮುಂದೇನು ಎಂಬ ಸಂಕಯ ನನ್ನನ್ನಾವರಿಸಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಆಭಿಲಾಷೆ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ : ಕಾಣಲೇ ಬಾರದೆಯೆ ನಿಶ್ಚಯ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ತೋಟದ ಮಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಲವಂತದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅವನು ಬುಲನ್ಗಂತದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಹೇಳಲಾರೆ.

“ನನ್ನ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಕಂಡೆ. ಅರಸರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಪಾಡೂ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ ಎಂದಿನಂತೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

“ರಾತ್ರಿ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೆಯೋ ಎಂದು ನಾನು ದುಃಖದಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಎಂತಹ ತುಂಟೆ ಹುಡುಗ ನೀನು?” ಎಂದು ಸಂಶ್ಲೇಷಿಸಿದಳು.

“ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಳು ಬಂತು. ಅತ್ತು ಬಿಟ್ಟೆ. ತಂದೆ ತುಂಬಾ ಮೌನದಲ್ಲಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವೆನಿಸಿತು.

“ಮುಂಜಾನೆ ವಾರದ ನಂತರ ರಜೆ ಮುಗಿದುದರಿಂದ ನಾನು ಶಾಲೆ ಇದ್ದ ಊರಿಗೆ ಹೋದೆ.

“ಆದಿಗೆ ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದಂತೆನಿಸಿತು. ಆ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯ ಜೀವನದ ದುರಂತ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿತಲ್ಲದೆ, ಮಾನವನ ದುರಂತಮಯ ದುಃಖದ ಜೀವನದ ಆ ಕರುಣಾಜನಕ ನೋಟ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿರಾಶೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ದಿಂಬುದು ಸಿಗಲಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಣಯ ನನ್ನದಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮನೋಭೃತ್ರಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿಮಿತದಲ್ಲಿರದೆ ಸಿಕ್ಕಕಡೆ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಆಲೆಯತೊಡಗಿದೆ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಯೋಚನೆಗಳು ಮೂಡತೊಡಗಿದವು. ಅದರ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಜಿಗುಣ, ತಾತ್ಕಾರ, ಅಪಹೃಸ್ತಭಾವ ನನ್ನ ವರ್ತನೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ನನಗಾರಲೆಯೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಯಾವುದರ ಮೇಲೂ ಪ್ರೀತಿ, ಮಮತೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೂ ಕಂಡರೂ ಮಾತನಾಡದೇ ದೂರ ಇರಬೇಕೆಂದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಆಶಯಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸಾಹವು ನನ್ನಿಂದ ದೂರಾಯಿತು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಪ್ರೀತಿಯು ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅಂದು ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಆಮೋಘವೆ ದೃಶ್ಯ ನನ್ನೆದುರು ಸದಾ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ

ಆ ಅಬಲೆಯ ದಾರುಣ ಯಾತನೆಯ, ನೋವಿನ ನೋಟ ನನ್ನೆದುರು ಬಂದು ನಿಂತು ಲೋಕದ ಪಾಪ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅತಿ ಕ್ರೂರವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ನನ್ನ ತಾಯಿ ನನ್ನನ್ನಗಲಿ ದಳು : ಆದರೆ ತಂದೆ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತ ಇರುವನು. ನಾನಾತನನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಇಂದಿಗೂ ಅವನೆಲ್ಲಿರುವನೆಂಬುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಬಾಯ್, ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಪಾನೀಯ ಬರಲಿ.”

ಹೋಟಲಿನ ಆಳು ತಂದ ಪಾಸೀಯವನ್ನು ಒಂಪೇ ಗುಟುಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟು, ಸಿಗರೇಟಿನ ಕೊಳವಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದು ಮುರಿಯಿತು. ಅದು ಮುರಿಯಿತೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು “ಅಯಿತು. ಇದೂ ನನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತೆ? ಇರಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬರುವುದು” ಎಂದು ಹೋಟಲ್ ಯಜಮಾನನ ಟೇಬಲ್‌ದ ಕಡೆ ತರುಗಿ ನಿಂತು “ಬಾಯ್ ನನಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಶೇಂಪಿ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕೊಳವೆ ಬೇಕು” ಎಂದು ಚೀರಿಕೊಂಡ.

ಅವನ ದೇಹವೆಲ್ಲವೂ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ಕೂಗು ಆ ಮಂದಿರದ ವಿಶಾಲವಾದ ಭವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಸಿತು.

೧೦. ಕ ಲಾ ವಿದ

—೨೦೨—

“ಅಲ್ಲೋ, ಅಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಭವ ಬೇಕು; ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಕೈಚಳಕವೂ ಬೇಕು. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆಯಲಾರ.

ಅಲ್ಲದೆ ದಿನವೂ ಅವನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕರಗತವಾಗಲಾರದು ಈ ಯಕ್ಷಿಣಿ ವಿದ್ಯೆ” ಎಂದು ಅನುಭವಿಯಾದ ಆ ಗಾರುಡಿ ಹೇಳಿದ.

ಅವನ ಸರಳತನದೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಸಭ್ಯವರ್ತನೆ ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷನಾದ ಇವನು ಇಷ್ಟು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದರೂ ಇವನಲ್ಲಿದ್ದ ಸೌಜನ್ಯ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚೂಪಾದ ಚಾಕುಗಳನ್ನು ಬಹುದೂರ ನಿಂತು ಎದುರಿಗೆ ಹರಡಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ನೆಡುವಂತೆ ಎಸೆಯುವ ಅವನ ಗುರಿ ಬಹು ವಿಶ್ವಾಸವೆನಿಸಿತು. ಅದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದ ಜನರಿಗೆ ಇವನ ಈ ಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಸಾಮಾನ್ಯರೀತಿಯದೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ. ಅವನು ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಎಸೆಯುವ ರೀತಿ ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ಕೂದಲು ಎಳೆಯಷ್ಟು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಚೂಪಾದ ಚಾಕುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನ ಯಾವ ಅವಯವಗಳಿಗೂ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಎಸೆಯುವ ಅವನ ಜಾಣತನ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತ್ತು.

ಇವನ ಈ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಮೋಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆದುರೇ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಗಾರುಡಿ ತನ್ನೆದುರು ನಿಂತ ಮನುಷ್ಯನ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ತಾಕದಂತೆ ಎಸೆಯುವ ಅವನ ಚಾಣಾಕ್ಷತನ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಶ್ವತ್ಥದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಕಷ್ಟ ಬಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನ ತಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಚಾಕುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುವ, ಆ ಅಟ ಬಹು ಭಯಾನಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಮೋಸವಿದೆಯೆಂದು ತರ್ಕಿಸತೊಡಗಿದರು. ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಡೆಸುವ ಈ ಅಟದಲ್ಲಿ ಏನೋ ದ್ರೋಹವಿರಲೇಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಇದರ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಶಂಕಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇದರ ರಹಸ್ಯ ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಂಬಲ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅವನನ್ನು ಶಂಕಿಸುವ ಈ ಜನರು ಮೂರ್ಖರೆಂದು ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ಅಭ್ಯಾಸ

ದಿಂದ ಕೈಗೂಡಿದ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳತೊಡಗಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಗಾರುಡಿಗೆರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ರಂಕಗಳಿದ್ದರೂ ಇನ್ನಿತರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮೋಸ, ಮುಚ್ಚುಮರೆ, ಕವಟಿ ಇವನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇವನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಇವನು ಬಹು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಎರಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನರಿತ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಕಾಣತೊಡಗಿದ. ಅದುದರಿಂದ ಸಮ್ಮೇರ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಬೆಳೆದವು. ಆತನು ತನ್ನ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜನರು ಊಹಿಸುವಂತೆ ತಾನು ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ತನ್ನ ಆ ವಿದ್ಯೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ದಿನವೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕರಗತವಾದ ಹಸ್ತ ನೈಪುಣ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಈ ಆಟ ಆ ಜಾತಿಯ ವಿದ್ಯೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ, ಅವನಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ “ಅಹುದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಾದುದೇ. ಜನರಿಗೆ ಇದರ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲವಾದುದೇನು? ಇದರ ಗುಟ್ಟನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ನಂಬಲಾರಿರಿ” ಎಂದು.

ಅವನು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಆತುರದಿಂದ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೇ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ. ನನ್ನ ಆ ಮೌನದೃಷ್ಟಿ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಿತು. ಅದನ್ನರಿತ ಆ ಕಲಾವಿದನು “ಇದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪೇನು? ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಸತ್ಯದಯತೆ ನಿಮಗಿದೆ.” ಎಂದು ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆಕಾಶವಾಗಿ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ “ಅವಳು ನನ್ನ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದ.

“ಯಾರವಳು ?”

“ಜಾರಣಿವೃತ್ತಿ. ಸ್ವಭಾವದ ಆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ....ಏನವಳ ಜಾಣತನ, ಏನವಳ ಕುಶಲತೆ? ನನ್ನ ಎದ್ದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಅವಳಿಗಿದ್ದದರಿಂದಲೇ ನಾನವಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡಿದಳೆಂದು ನನಗೆ ಕೋಪವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವಳ ಆ ಚಾಣಾಕ್ಷತನವೇ, ಅವಳನ್ನು ನಾನು ದ್ವೇಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು. ಅವಳ ನೀಚತನಕ್ಕೆ, ಸಂಬಿವನನ್ನು ಮೋಸಮಾಡುವ ಅವಳ ನೀಚತನ ಮೃವಾದ ಅಪರಾಧ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಆ ಕಲಾವಿದ ಗಾರುಡಿಯು ದಿನವೂ ತನ್ನ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೇಂದು ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ತಲೆಯಸುತ್ತಲೂ ಕೈಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಾಕುಗಳು ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲು ದಿನವೂ ಸಹಾಯಕಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವಳು ಇವನ ಹೆಂಡತಿ. ಅವಳ ಮಯಸ್ಸು ನಾಲ್ವತ್ತಾದರೂ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ. ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಚೆಂಡುಟಿಗಳು ಕಾಮ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಕೆಳಗಿನ ದೃವನ ತುಟಿ, ಮೇಲಿನ ಚೆಲುವಾದ ತೆಳ್ಳನ ತುಟಿಯು ಅವಳ ಕಾಮುಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ದಿನವೂ ಆ ಜಾಡುಗಾರನು ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ಚೂಪಾದ ಚಾಕುಗಳನ್ನೂ ಅವಳ ಮುಖದ ಸುತ್ತಲೂ ಎಸೆಯುವಾಗ ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆ ತಾತ್ಪರದ ಆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯ ನಗುವು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಚಿತವಾದ, ನಟನೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಸಮಯದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಜನರ ಬೆದಂದ ಹೃದಯಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡ ಹಾಸ್ಯ ರಸವನ್ನೊದಗಿಸಲು ಅವಳು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ಈ ಯೋಚನಾಲಹರಿಯನ್ನು ತಡೆದು ಆ ಗಾರುಡಿನು “ಅವಳು ದಿನವೂ ತನ್ನ ಮುಖದ ಸುಖದ ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೆಸೆಯುವಾಗ ಕೊಂಡವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಜಿಗುಪ್ಸೆ, ಅನಾ

ದರಣಿ, ಧಿಕ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಆ ನಗು ನನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಂದುಬಿಡಬೇಕೆಂದರೂ ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಹಾಯಕನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತ ಅವಳ ಆ ನಗು ನನ್ನನ್ನು ಸವಾಲು ಮಾಡುವಂತಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಹಿಂಸಿಸಲಾರೆನೆಂದು....ಅವಳಿಗೆ”

“ಅಂದರೆ.....?”

“ಅಂದರೆ ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನಾನು ಆ ಹರಿತವಾದ ಚಾಕುಗಳಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲಾರೆನೆಂಬ ರಹಸ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ಧಿಕ್ಕಾರದ ವರ್ತನೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು.....”

“ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು.....?”

“ಅಹುದು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೆ. ಅವಳ ನೋಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕೊಂದು ಬಿಡುವುದೆಂದೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಅವಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಬೆದರಿಸಿದೆ.”

“ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅವಳ ಮುಂದೆ ನೀವು ತಿಳಿಸಿದೀರೇನು?”

“ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಅವಳನ್ನು ಅಹುತಿಯಾಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಆ ಎಸೆಯುವಿಕೆ ಕೊಂಡ ಬದಲಾದರೆ ಸಾಕು, ಅವಳ ಕತ್ತು ಎರಡು ತುಂಡಾಗುವುದು ಬಹು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ. ಅವಳ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆಗೆ ಎಲ್ಲರದೊಂದಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯೆಂದು ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿತ್ತು.”

“ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ಬಹು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ?”

“ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಸರಿಯೇ! ಎನೋ ತನ್ನ ಆರ್ಥಾಂಗಿಯನ್ನು, ಈ ಬಗೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಾಲುಗಾರಕಾದವಳನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕಳೆದುಕೊಂಡನೆಂದು ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಅಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು ಸಂತೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಕಾರದವರ ದಂಡನೆಯೂ ದೂರಾಗುತ್ತಿತ್ತು.”

“ಈ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ನಿಜ.”

“ನಿಜವಲ್ಲದೇನು! ಅವಳ ಮೇಲಿನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಅನುಕೂಲ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ನಾನವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದುದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತು.”

“ಅವಳೇನೆಂದಳು?”

“ಅನ್ನುವುದೇನು? ಆ ನೀಚಳ ಸ್ವಭಾವವೇ ಅಂತಹದು. ಇದ ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೋಲುವೆನೆಂಬ ರಹಸ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ನಾನು ಸಮರ್ಥನಿದ್ದೇನೆ, ಎಂಬ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅವಳಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಚಾರಿಣ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಅವಳ ಮನೋ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವೆನೆಂದು ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳು ಗಾಬರಿಯಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ‘ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಾ ರಿ’ ಎಂದು ನುಡಿದ ಅವಳ ಮಾತು ನನಗೆ ಶೂಲಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿ ಸಿತು.”

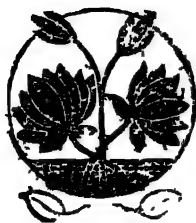
“ಅವಳು ಹಾಗೇಕೆ ಮಾತನಾಡಿದಳು?”

“ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ರಹಸ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಹೊಸಬ ರಾದ ನಿಮಗೆ ಆ ಅನುಭವ ಬರಲಾರದು. ದಿನವೂ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು.”

“ಇದರರ್ಥ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಅದು ನಿಜ. ಅವಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ದೃಶ್ಯದ ನೆವದಿಂದ ಕೊಂದುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಾನೆಷ್ಟೋ ಸಲ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಯುವಾಗ ಗುರಿ ತಪ್ಪುವಂತೆ ನಾನು ಯತ್ನಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ರೂಢಿಗೊಂಡ ನನ್ನ ಕೈಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿ

ದ್ದವು. ಈ ರಹಸ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅದನ್ನರಿತು ನನ್ನನ್ನು ಹಂಗಿ
ಸುವ ಅವಳ ಆ ನಗು ನನ್ನನ್ನು ಉಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅರಳ ನೀಚತನ
ವನ್ನು ನಾನು ಮರೆಯುವುದು ಅಶಕ್ತೆ: ಅವಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಂತೂ
ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮಾತಲ್ಲ," ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳುವಾಗ ಕಣ್ಣುಂಬ
ನೀರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅವನ ಧನಿ ನಡುಗಿತು. ಅದರೆ ಅವನು ಚೇತರಿ
ಸಿಕೊಂಡು ಗಡುಸುತನದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ
ಹೀಗೆಂದನು. ನನ್ನ ಯಾವತ್ತು ರಹಸ್ಯಗಳೂ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದವು.
ಮಾನವನು ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಪರವಶನಾದಾಗ ಮಾಡುವ ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲ.
ತಾನು ನಂಬಿದ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದಿಗೂ ಮೋಸ ಮಾಡಲಾರಳೆಂಬ ಅವನ ನಂಬಿಕೆ
ಸಹಜವೇ. ಆದರೆ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ನಗರದ ವಿಲಾಸಮಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರು
ಹೋದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ತ್ರೀ ಜನಾಂಗವು ಈ ನಿರ್ಬಲ ಜೀವನಕ್ಕೆ
ತುತ್ತಾಗಿ ಜೀವನದ ಉಚ್ಚ ಧೈಯಗಳನ್ನೇ ಮರೆತು ಕಾಮಕರಣ ವರ್ತಿ
ಸುವ ಸೂಳೆ ಸ್ವಭಾವದ ಇಂತಹ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪುಗ್ರಹಿಸು
ವುದು ಸರ್ವಥಾ ತಪ್ಪು. ನಾನು ಈ ಬಗೆಯ ತಪ್ಪುಮಾಡಿ ದುಃಖಕ್ಕೆ
ಈಡಾಗುವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅವನ ಈ ವಿಷಮು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾನು
ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಮರುಗಿದೆ.

೧೧. ಹೆಂಡತಿಯ ಹೇಳಿಕೆ

ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅತಿರಮ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನೀನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಿ. ನನ್ನವರಾರೂ ಈಗ ಜೀವಂತ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರೆ ಯಾರೂ ಅಕ್ಷೇಪಿಸಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ನೀನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಆಗ್ರಹದ ಬೇಡಿಕೆ.

ನಾರ್ನೋರ್ವ ಸಂದರ; ಅತಿರೂಪವತಿ. ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲಾವಿಕೆಗೆ ಮದುವೆ ಆದಳು. ಅಂದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವ್ರಾತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ರೂಪಿ ಗೆಮ್ಮ ಮಂದಿ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ನೀನೇ ಉಳಿಸು. ಜೀವಿಸಲು ಗಾಳಿ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರೀತಿಗಳು ನನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದ ಜೀವನ ನನಗೆ ಸಾವಿನಂತೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು : ಪ್ರೇಮದ ರಂಗಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಜೀವನ ಅತಿ ದುಃಖಮಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು—

ನನ್ನ ಮದುವೆ, ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸದ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದ ಓರ್ವ ಪ್ರೇಮಂತ ನೊಂದಿಗೆ ನಡೆದು ಒಂದು ವರುಷವಾಗಿತ್ತು. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮಮಯ ಮದುವೆಯ ಜೀವನವು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಡೆತಡೆಗಳು, ನೋವು ದುಃಖಗಳು ನಡೆಸುವೆ ಬಂದರೇನೇ ಒಳಿತು ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ. ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಿತದೃಷ್ಟಿಯ ಮತಾಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದ ವಿವಾಹಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಹೃದಯಗಳು ನಿರ್ಸರ್ಗದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಇನಿಯನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಸಂಗದಷ್ಟು ಸವಿ, ಚರ್ಚೆ ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತಯ ಇಡುವ ಮುದ್ದು ನನಗೆ ಉಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ

ಸತಿಯು ಮರ್ಯಾದೆವಂತನೂ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನ ನಡತೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವೇ. ಆದರೆ ಅವನು ಮಂಕು : ಹುಂಭ. ಅವೇಶದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಅವನ ವರ್ತನೆ ನನಗೆ ಬೇಸರವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಚಾರಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾದ ಅವನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನತೆ, ವಿಕಾಸ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಯೋಚನೆಗಳೆಲ್ಲ ಹಳೆಯತರಹದಾಗಿದ್ದವು; ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದ ಅವನ ಸಲಹೆಗಳು ಅವನ ಕೀಳುತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಸಮಾಜದವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಅವನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸೊಗಸು, ಅಂದಚಂದವೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೋಟೆಮನೆ ಸುಂದರ ನಿರ್ಜನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹು ಪುರಾತನವಾದ್ದು : ಅದರ ಎತ್ತರವಾದ ಹೊರಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ಹುಲ್ಲು ಮುದುಕನ ಗಡ್ಡದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಆವರಿಸಿದ ಕಂವಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ಗಡಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮನೆಗೆ ಯಾವ ಸೊಬಗೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ದೂರ ಮಲೆತು ನಿಂತ ನೀರಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲು ನಮಗೆ ಹರುಷವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಾತುಗಳ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ನನ್ನ ಪತಿಯು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರನು ನನ್ನ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿರಿಸಿದ್ದ. 'ಅವನ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ ಮಾದರಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣುಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಮತೆ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆ ಆನಾಥ ಹೆಣ್ಣಿನ ವಯಸ್ಸು ಹದಿನಾರಾದರೂ ಇತ್ತು ವರುಷದವಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಐದು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ನಾನವಳನ್ನು ಸ್ವೇನ್ಮದೇಶದಿಂದ ಕರೆದು ತಂದಿದ್ದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವಳ ತಲೆಗೊದಲನ್ನು ಕಂಡು ಇವಳು ಕೊರವಂಜಿ ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣೆಂದು ಜನರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವು ಶರತ್ಕಾಲದ ಆರಂಭದಿನಗಳು : ನಮ್ಮ ಬಾತಿನ ಬೇಟೆ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ಬೇಟೆಯ ನೆವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಓರ್ವ ಯುವಕ ಅನೇಕ ಸಲ ಬರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಅನಂತರ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಅವನನ್ನು ನಾನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ : ಅವನ ನೆನಪೂ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಪತಿಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕಂಡು ಬಂತು. ಅವನ ಆಕಾರಣವಾದ ಮೌನ, ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಿಕೆ ನನಗರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕಾಂತ ಪ್ರಿಯಳಾದ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದೆ : ಅವನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಜತೆಗೆ ದಿನವೂ ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲಸಾರಿ ಕಂಡಾಗ ಪ್ರೇಮದ, ಆದರದ ಕುರುಹುಗೊಂಡು ಮುದ್ದಿಡದಿರುವುದು ಅಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಅಸ್ಥಿರ ಕಾಲುಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಬಂದು ನಾಯವಾಗುವುದು ದಿನದ ರೂಢಿಯಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತೆರೆದಿದ್ದ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ, ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಬಯಲಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಸುಳಿದಾಡುವ ಸಪ್ಪಳವೂ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ : ಅವನು ನನ್ನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಕೆಲ ಸಮಯ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು “ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾವಲುಗಾರನಿರಬೇಕು” ಎಂದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಊಟವಾದ ನಂತರ ನನ್ನ ಗಂಡನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು “ಪ್ರಿಯೆ, ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾವು ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ದಿನವೂ ನಮ್ಮ ಕೋಳಿಮರಿಗಳನ್ನು ನುಂಗುವ ಒಂದು ನರಿಯನ್ನು ಗುಂಡಿನಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀನು ಬಂದರೆ ಒಳಿತು” ಎಂದು ನಗುನಗುತ್ತ ಸೂಚಿಸಿದ.

ಅವನ ಕರೆ ನನಗಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅವನು ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. “ಸಂದೇಹವೇಕೆ? ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಬರುವೆನು. ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದೆಂದರೆ ನನಗೂ ಹೆಚ್ಚು

ಇಷ್ಟು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನ ಮೈ ಕೊಂಚ ನಡುಗಿತು: ಅವನ ಈ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವವು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು “ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ನಾವಿನ್ನು ಹೊರಡಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಆಗಬಹುದು. ಈ ತುಪಾಕಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಗುಂಡುಗಳು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೇ?”

“ಸಂದೇಹವೇಕೆ, ಆ ನರಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ. ಅಂದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ನನ್ನದಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ನಿನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ?”

“ಭಯವೇಕೆ? ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ನರಿಯ ಬೇಟೆಗೆ. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತೇನಾದರೂ.....?”

ಅವನು ಸುಮ್ಮನೆ ದಾರಿ ನಡೆದನು. ನಾನು ವೇಗವಾಗಿ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆದೆ. ಆ ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಸೇರಿದೆವು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚಂಪ್ರನು ತನ್ನ ತಿಳಿದಿಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದನು. ಆ ದಿವ್ಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂದಮಾರುತವು ಬೀಸುತ್ತಿರಲು ನನಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಸೇರುವ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪತಿಯು ಸುತ್ತಲಿನ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ನೋಡುವುದು, ಕೊಂಚ ಸದ್ದಾದರೆ ನಿಂತು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು, ಮುಂತಾದ ಅವನ ಸಂಶಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನನಗೆ ವಿಸ್ಮಯವೆನಿಸಿತು. ಅವನಂದೇಕೋ ಹಸಿದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಈ ಬಗೆಯ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪೊದೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಣ್ಣ ಸದ್ದಾದಾಗ ಅವನು ನಿಂತು ಆ ಸದ್ದು ಬಂದ ಕಡೆ ನೋಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಕದ್ದು ನೋಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲ ಮುಂದಿನ ಸರೋವರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದೆವು. ಗಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದರಿಂದ, ನಾವು ಏಕ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ನರಿಯ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾದುನಿಂತೆವು. ನಿರಾಶರಾಗಿ, ಕೊಂಚ ಸಮಯ ನಂತರ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಶುಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಆ ಮೃಗವನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂಚುಹಾರಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತೆವು. ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಕಳೆದನಂತರ ಅವನು “ಬೇಸರವೆನಿಸಿದರೆ, ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗು” ಎಂದನು.

“ಬೇಸರದ ಮಾತೆಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಆ ನರಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವೆನು. ನನ್ನ ಗುರಿ ಬಲು ಚೆನ್ನು” ಎಂದೆ.

“ನರಿಯು ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಾದು ಹೋಗುವುದೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವನು “ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದೇ ತೀರುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಧೃಢ ನಂಬಿಕೆ.” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನು.

ಮೌನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಸಮಯ ಕಳೆಯಿತು. ಬೇಸರ ಹೆಚ್ಚಿತು; ನಿಡ್ಡೆಯ ಮಬ್ಬು ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಆ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವಾಗ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ “ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು ಗಡದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ; ಅವನು ಬರುತ್ತಿರುವನು” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಮೃಗವೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪತಿಯು ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಕೈಮೇಲೆ ಅಂದಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡತೊಡಗಿದನು.

ನಾನೂ ನನ್ನ ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ದ್ದೆನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಗಜಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆದುರು ತಿಳಿಯಾದ ಬೆಳುದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಮನುಷ್ಯನು ಆತುರದಿಂದ ಗಡಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ.

ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಮತಿ ವಿಭ್ರಮಗೊಂಡಿತು. ನನ್ನ ಪತಿ ರಾಯರು ಅವನಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿದ ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವನೆಂಬ ಭಯ

ನನ್ನನ್ನೂ ವಂಸಿತ್ತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ಅವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ನೆನೆಯುವುದರೊಳಗೆ ತುಪಾಕಿಯ ಗುಂಡು ಎದುರಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ತಾಕ ಅವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಹರಣಮಾಡಿತ್ತು.

ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸತೊಡಗಿದೆ: ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವಷ್ಟು ಗೊಂದಲದಲ್ಲತ್ತು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು. ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಅವನು ತಡೆದು, ತಮ್ಮೆರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತವಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಆ ಕಳೇಬರದತ್ತ ಸಾಗಿದ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಆ ಶವದ ಮೇಲೆ ಒಗೆದನು. ಅರೆ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಇವನ ವರ್ತನೆ ವಿಪರೀತವೆನಿಸಿತು. ಆವೇಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವನೆಂದು ಭೀತಳಾದೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಕತ್ತನ್ನು ಹಿಚುಗಲು ಯತ್ನಿಸುವುದರೊಳಗೆ ಮತ್ತಾರೋ ಅವನನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಒಡೆದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ದೃಶ್ಯ ಮನಸು ಮನಸಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೇನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ನಾನು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿಂತು ಆ ಶವದ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ವನೆಯ ಹೆಣ್ಣುಳು ನನ್ನ ಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಕೋಪ, ತಾಪದಿಂದ ವಿಚಾರಳಾಗಿ ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಡವಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಆ ಶವದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅತಿಯಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಮುದ್ದಿಡುವುದು, ಅವನ ಮುದುಡಿದ ತುಟಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಚುಂಬಿಸುವುದು, ಅವನ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಸವರಿ ಆಳುವುದು, ಮುಂತಾದ ಅವಳ ವಿಯೋಗ ದುಃಖದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಮೂಕಳಾಗಿ, ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ.

ಕೆಳಗುರುಳಿದ ನನ್ನ ಪತಿಯು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವ ಧೈರ್ಯಸಾಲದೆ ತಲೆ ಬಾಗಿದರು. ಅವಮಾನದ ಭಾರದಿಂದ ಅವನ ಮುಖ ಕಳೆಗುಂದಿತ್ತು; ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿತಸ್ತನಂತೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಸಾರಿ “ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು

ಮನ್ನಿಸು. ನಿನ್ನ ಸತೀತ್ವವನ್ನು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಶಂಕಿಸಿದೆ. ವಿನೇಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ನಿರ್ದೋಷಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿ. ಇವಂರವರ ಪ್ರೇಮಮಯ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಕಾವಲುಗಾರನೇ ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಕಾರಣನು" ಎಂದು ಮಗುವಿನಂತೆ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟನು.

ಆಗ ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ನೆನೆದಂತೆಲ್ಲ ನನ್ನದೆ ಉರಿಯತೊಡಗಿತು. ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ತನ್ನ ಇನಿಯನ ಮುಖವನ್ನು ಮುದ್ದಿಡುವ ನೋಟ ನನ್ನದೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಇರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನು ಕಂಡ ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನಾನೇತಕ್ಕೆ ವಂಚಿಸಬಾರದೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಕೊಂಡಿತು. ಗಂಡಸರು ದುಡುಕಿನ ಸ್ವಭಾವದವರೆಂಬ ನನ್ನ ಭಾವನೆ ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದು ನೆನೆದು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಗಂಡಸರಿಗಿಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷೆ?

೧೨. ಕ್ಲೋಚೇಳ ತ್ಯಾಗ

ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೆನೆದಂತೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ : ಅಂತಹ ನೆನೆಕೆಗಳನ್ನು, ನಾವು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸಿದಷ್ಟೂ ಅವು ಬಲವಾಗಿ ನಮ್ಮ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವವು.

ದಾದಿ ಕ್ಲೋಚೇಳೊಂದಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಾನೆಷ್ಟು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವು. ಅವಳನ್ನು ನೆನೆಯದ ದಿನವಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸಂಪರ್ಕ ದೂರಾಗಿ ಈಗ ಹತ್ತುವರುಷಗಳಾದರೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋದ ಆ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿವೆ; ಅವಳ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಮಾನ.

.. ಕ್ಲೋಚೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಅವೆಗಳನ್ನು ಸುಪಡಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ನಮ್ಮವರೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ವಾಸ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ನಡುವೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವುದು ರೂಢಿ. ಆ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿ ಖ್ಯಾತ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿದ್ದವು. ನಾವಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಚರ್ಚಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಕ್ಲೋಚೇಳು ಮುಂಜಾನೆ ನನಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅರಿವೆಗಳಿದ್ದ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳದು ತುಸು ಎತ್ತರವಾದ ಶರೀರ; ತೆಳುವಾದ ಮೈ; ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚು ಕೂವಲುಳ್ಳ ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಹುಬ್ಬಿನ ಕೂದಲು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ವಿಚಾರಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಗಂಭೀರ ಮುದ್ರೆಯ ಮತ್ತು ಕೂದಲಿನಿಂದ ಆಸೃತವಾದ ಅವಳ ವಿಚಾರ ಸ್ವರೂಪ ಭಾಲಕರನ್ನು ಭೀತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡವರೂ ಇವಳನ್ನು ಹುಚ್ಚಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಕಣಕುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಅವಳ ನಡಿಗೆ ಕೊಂಚ ಕುಂಟು. ಅವಳು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲು ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವ ರೀತಿ, ಮಳೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಅಲೆದಾಡುವ ನಾವೆಯಂತಿತ್ತು. ನೋಡುಪನಿಗೆ ನಗೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳೆಂದರೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ. ನಾನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದವನೇ ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ ಅವಳಿದ್ದ ಕೋಣೆಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ

ನಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರೆ ಒಳಿತಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳು ನನಗೊಂದು ಅಸನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಮಗೂ ನೀನು ಈ ಸ್ವಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೋ. ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿಯ ರಕ್ತ ಬೇಗ ಶರೀರದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ನಿನಗೆ ಸುಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು” ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತ ಅನೇಕ ಕತೆಗಳನ್ನೂ, ಹಾಸ್ಯದ ಚುಟುಕುಗಳನ್ನೂ, ಒಗಟುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗುರುವಾರ ಎಂದು ಬರುವುದೋ ಎಂದು ನಾನು ಆಶೆಯಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅತಿ ದೊಡ್ಡವು. ಅವುಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಂತೆಲ್ಲ ನನಗೇಕೋ ಭಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊರಗಿನ ರೂಪ ಭಯಾನಕ ಮತ್ತು ಭೀಕರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವಳ ಹೃದಯ ಬಲು ವೈದುವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ತನ್ನ ಬಡ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆದ ನೋವಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನೇ ಕತೆಯನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದು ಹೇಳುವ ಜಾಣತನ ಅವಳದು. ಅವಳ ಆ ನಿರ್ಮಲಹೃದಯದಿಂದ ವರ್ಣಿತವಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಲು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ಸಂಜೆ ಸಮಯ ನನ್ನ ಹೆತ್ತತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ವಿಷಯ ಅವರು ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ, ಅವರ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳೂ, ನನಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವಾಗಲಿ, ಕ್ಲೋಚೀಕ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ನೂತನತೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಾಸ್ತವ್ಯತೆ, ಮಾರ್ಮಿಕತೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಇವಳ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ಸರಳತನವನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗ ಹೆಣ್ಣಾದ ಇವಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಜೀವವಾಗಿದ್ದು ಬಲು ರಮ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು; ನನ್ನ ಎಳೆ ಹೃದಯದ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು; ನನ್ನ ಯೋಚನಾಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ನೂತನತೆ ಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಹರುಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವಳಿಂದರೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದರ.

ಒಂದು ಗುರುವಾರ ನಡೆದ ವಿಷಯವಿನ್ನೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೆಲಸದ ಅವಕೃಶಕತೆಯಿಂದ ಅವಳು ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿದ್ದಳು. ಅಂಮ ಬೆಳಗು ಅವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಉಳಿದ ನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಳೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಅವಳ ಕೋಣೆಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೋದ. ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು, ಅವಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಂಗಿಯಲ್ಲೇ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ನೆಲಕ್ಕುಳಿದಿದ್ದಳು. ದಾರವೋಣಿಸಿದ ಸೂಜಿ, ಹೊಲಿಯಬೇಕಾದ ಅರಿವೆ, ಹಾಗೆ ಅವಳ ಕೈಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವಳ ಕನ್ನಡಕಗಳು ಗೋಡೆಯ ಬದಿಗೆ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ಒರಗಿದ್ದವು. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರಿಕೊಂಡೆ. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ 'ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ' ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟರು. ಅವಳು ಸತ್ತಳೆಂಬುದು ನನಗೆ ಆಗ ವಿದಿತವಾಯಿತು.

ಅವಳ ಅಗಲುವಿಕೆ ನನ್ನ ಎಳೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಲು ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಅವಳ ನಗುಮುಖ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಳು ತೋರಿದ ಪ್ರೇಮ, ಕತೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕುಶಲತೆ, ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಲಾರದ ತೆರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದವು. ಈ ಅಗಲುವಿಕೆ ನನ್ನ ಎಳೆ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಲು ನೋಯಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಪಡ ಶಾಲೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮನದಡಿಯ ಆತ್ತು ಬಿಟ್ಟೆ. ಆಗಲೇ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಡಾಕ್ಟರರು ಬಂದು ಹೃದಯ ವಿಕಾರದಿಂದ ಕೋಟೀಶನು ಪರಲೋಕವನ್ನೈದಿದಳೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಾಕ್ಯವನ್ನಿತ್ತರು.

ಆ ಡಾಕ್ಟರನು ತನ್ನ ಮುಂದಿರಿಸಿದ ಮಾದಕ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ, ಈ ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಿಂದಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು.

“ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ: ಇವಳ ಸಾವು ಈ ರೀತಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತೇ? ನಾನು ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಇವಳು ತನ್ನ ಕಾಲೊಂದನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಆ ಗಾಯವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾದವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅವಳ ವಯಸ್ಸು ಹದಿನೇಳು: ರೂಪ ವತಿ: ಚದುರೆ. ಯೋಧನಂತೆ ಕಾಣುವ ಒರ್ವ ನವ ತರುಣನು (ಅವನ

ಹೆಸರು ಸೀಗ್ರೀಬ್) ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅದೇತಾನೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನು ಜಿಲುವ. ಊರ ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವ ರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವನಿಗೆಕೋ ಭಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾದ ಗ್ರಾಬೋಕೂಚ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನಾ ದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಇವನದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮುದುಕ ಗ್ರಾಬೋನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತರುಣಿಯಾದ ಕ್ಲೋಚೀಳು ಕೆಲಸ ಕೈದ್ದಳು. ಅವಳ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಹಾರೇನ್. ಆದರೆ ಊರ ಜನರು ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಇವಳನ್ನು ಕ್ಲೋಚೀ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸ ದಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ತರುಣ ಅಧ್ಯಾಪಕನು ಸಮವಯಸ್ಸಿನ ಕ್ಲೋಚೀ ಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ. ಅವಳಿಗೂ ಇವನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಂಟಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅವಳ ಮನೆಗೆಲಸವಾದ ವೇಲೆ ಶಾಲೆಯ ಮಾಳಿಗೆಯ ಹಿಂದಿನ ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣಿವೆಯ ಹತ್ತಿರ ಭೆಟ್ಟಿಕೊಡದೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು.

ಒಪ್ಪಿದ ಮಾತಿನಂತೆ, ಅವಳು ರಾತ್ರಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುವಾಗ ಶಾಲೆಯ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಿನ ಕುಪ್ಪಿಯ ಹತ್ತಿರ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. ಆ ಯುವಕನು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಅವಳ ತೆಕ್ಕೆ ಯನ್ನು ಸೇರಿದ: ಸವಿಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಪ್ರೇಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿ ರುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪಕನು ಮಾಳಿಗೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಒಳಗೆ ಬರು ವುದನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಬೆದಂದರು. ಆ ತರುಣನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ ಕ್ಲೋಚೀಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಹುಲ್ಲಿನ ಕುಪ್ಪಿಯ ಕಡೆ ತಳ್ಳುತ್ತ, “ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

“ಎನು ಆ ಪಿಸುಮಾತು? ಇಲ್ಲಿಗೆಕೇ ಬಂದೆ ಸೀಗ್ರೀಬ್?” ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಗ್ರೀಬೋ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

“ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು ಬಂದಿರುವೆ....ಆ....ದ....ರೆ....”

“ಹೀಗೆಕೆ ಮಾತನಾಡುವೆ? ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ?”

“ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.”

“ವಿಷಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆ.” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೀಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದೀಪವನ್ನು ತೆರಲು ಕೆಳಗೆ ಹೋದ, ಗ್ರಾಬೋ.

ಯುವಕನು ಹೊರಹೊರಿದ. ಇಂಥ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಕರಿಗುಂಟಾಗುವ ಅಂಜುಬುರುಕತನ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಧೈರ್ಯಗಟ್ಟಿ ಅವನು ತನ್ನೊಂದಿಗಿದ್ದ ಆ ಯುವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ “ನೀನು ಮರೆಯಾಗು ಪ್ರಿಯೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನು ಕೆಲಸ ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಬೀಳುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು ಗ್ರೇಬೋ ಬರುತ್ತಿರುವರು. ದಯವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋಗು. ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಓಡಿಹೋಗು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅವಳು ಮಾಳಿಗೆಯ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಮುಂದೇನಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ “ನಾನು ಈ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅವರು ಮರೆಯಾದ ನಂತರ ನೀವು ಕೆಳಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿಕೊಂಡಳು. ಕಾಲು ಮುರಿದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಆ ಮುದುಕನು ದೀಪದ ನೆರವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹೋದ. ಅವನು ಮರೆಯಾದ ನಂತರ ಆ ಯುವಕನು ಅವಳ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಓಡಿಬಂದು ನಡೆದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ. ಸೀಗ್ರೀವನ ಆತುರದ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ನಾನು ಆ ಶಾಲೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣವಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದೆ. ಕ್ಲೋಚೇ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು; ಎಳೆಲು ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಹಾರಿಕೊಂಡಾಗ ಇವಳ ಬಲಗಾಲು ಮೂರುಕಡೆ ಮುರಿದು ಹೋಗಿತ್ತು ಎಲುಬುಗಳು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುಬಂದು, ಅವಳು ನೋವಿನಿಂದ ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದಳು; ನೋವಿನಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿದ್ದಳು. “ನನಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಯಿತು. ದೇವರ, ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾನೆ”

ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅವಳು ನುಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಭರದಿಂದ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಗಾಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದು ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡಕೆಂದು ಜನರನ್ನು ಅವಳ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದೆವು. ಅವಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಸಂಗ ಈ ರೀತಿ ವಿಷಮವಾಗಿ ಮುಗಿದುದು ಅವಳ ದುರ್ದೈವ ವೆನ್ನಬೇಕು. ಅಂಜಿ, ಅಂಜಿ, ಅವಳು ಪುಕ್ಕನಾದ ಈ ತರುಣ, ಅಧ್ಯಾಪಕ ನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೇಮವ್ಯವಹಾರ ಹೀಗೆ ಕೊನೆಗಾಣುವುದೆಂದು ಅವಳು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವಳದು ಅದರ್ಶಮಯ ಜೀವನವೆನ್ನಬೇಕು. ಇವಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಇತಿಹಾಸಾರ್ಹವಾದುದೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ. ತನಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ನೋವು ದುಃಖಗಳ ಪರಿವೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎತ್ತರವಾದ ಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಹಾರಿಕೊಂಡು ತಾನು ಸ್ವೀತಿಸಿದ ಯುವಕನ ಮಾನರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗಿ ಇವಳು. ಈ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ನಾನು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ಜೀವಂತ ಇರುವ ವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ." ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರನು ಅವಳ ಕತೆಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ.

ಇವಳ ದುಃಖಮಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾಯಿ ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಳು; ತಂದೆಯ ಮುಖ ಗಂಭೀರವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ.

ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅವಳ ವ್ಯಥೆ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಒಯ್ಯುವುದನ್ನು ನೋಡೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖವಾಯಿತು. ದುಃಖಿಸುತ್ತ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದೆನಂತೆ; ನನಗದು ತಿಳಿಯದು.

೧೩. ತೊಡಕು

ಜಾಕ್ ಬೋಯಿಲೇ ಮೊದಲು ಮದುವೆಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕ ಬಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದ. ಒಂದು ಸಂಜೆ ಬರ್ಫಿಂಗ್ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮೋಹಗೊಂಡು, ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಯವರನ್ನು ಕಂಡು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದ. ಮೊದಲಿನ ಭೋಗದ ಹೆಣ್ಣಾದ ರಿವೇತಳಿಗೆ ವರ್ಷಾಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವಳಿಂದ ದೂರಾದ. ಮದುವೆಯ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಮದುವೆಯ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯಿತು.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮನೆಯ ಪಡಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಲು, ಈ ನವದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವನಿಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಬೇಗಬನ್ನಿ ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಮುಗ್ಧಳಾದ ಬರ್ಫಿಂಗ್ ಗೊಂದು ನೆವಹೇಳಿ, ಅವಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬೀದಿಯ ದೀಪದಲ್ಲಿ ಪತ್ರವನ್ನೊದಿಕೊಂಡ. ಅದರ ವಿವರ ಹೀಗಿತ್ತು:—

“ಮಾನ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಹವಾಸದ ರಿವೆತಳು ಇಂದು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಿರುವಳು. ಅದು ತಮ್ಮದೊಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಅವಳು ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಳು. ತಮ್ಮನ್ನು ಈಗಲೇ ಕಾಣಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ತಮಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಲು ಸಾಹಸಮಾಡಿರುವೆನು. ಇವಳ ಈ ಅಂಕಿಮು ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಪೂರ್ಣನಂಬಿರುವೆನು. ಬೇಗಬನ್ನಿ—ನಿಮ್ಮ—ಡಾಕ್ಟರ್ ಬೋನಾರ್”

ಜಾಕ್‌ನು ಡಾಕ್ಟರರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಧಾವಿಸಿಬಂದ. ರೋಗಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತಸ್ರಾವದಿಂದ ಅವಳು ನಿಶ್ವೇಷಳಾಗಿದ್ದಳು. ಡಾಕ್ಟರರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಆ ಬೇನೆ ಗುಣವಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ರಿವೆತಳನ್ನು ಜಾಕ್‌ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡ ಹರುಷಗೊಂಡು ರಿವೆತಳು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನೆದೆ ಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು “ಸ್ವಾಮಿ ನಾಘು ಸಾಯುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಈ

ಮಗು ನಿಮಗೆ ಜನಿಸಿದುದು. ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಿ ಶಂಕೆ ಬೇಡ. ನಾನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರೊಂದಿಗೂ ದೇಹಸಂಬಂಧಬೆಳೆಸಿಲ್ಲ. ಈ ಕೂಸನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಭಾರ ನಿಮ್ಮದು. ನಾನು ಸಾಯುವ ವರೆವಿಗೂ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಿರಲ್ಲವೇ?.....” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ದನಿ ಕುಗ್ಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

“ರಿವೆತಾ ಈ ಕೂಸನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ನನ್ನ ಮಾತು ನಂಬು” ಎಂಬ ಅವನ ಅಭಯವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಳಾವಿಹೀನವಾದ ಅವಳ ಮುಖ ಕೊಂಚ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು. ಧೃಷ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿಯ ಮಗುವಿನ ಕಡೆ ಹೊರಳಲು, ಅವಳ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತ ಜಾಕ್‌ನು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ತಾಯಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದ. ಮಗು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿತು. ತನ್ನ ಇನಿಯನ ಪ್ರೇಮದರ್ಶನ ದೊರೆಯಿತಲ್ಲವೆಂಬ ವಾನದ ಹರುಷದಿಂದ ರಿವೆತಾಳು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದಳೆಂಬಂತೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಮಲಗಿದಳು. ಒಂದು ಕೈಯನ್ನು ಅವಳೆದೆಮೇಲಿಟ್ಟು ಮಗುದೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ಕೂಸಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಮಂಚದ ಹತ್ತಿರ ಜಾಕ್ ಕುಳಿತನು. ಹೀಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಸಮಯ ಸರಿಯಲು, ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ರೋಗಿಯು ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡು ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಕಸುವಿನಿಂದ ತನ್ನ ಇನಿಯನ ಕಡೆ ಜಾಚಿದಳು. ಅವಳ ಕೈತಾಕೆ ಮಲಗಿದ ಕೂಸು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿತು; ಅವಳ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಕಾರ ಸ್ಪರವೆದ್ದಿತು; ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ ವಿನರ್ಣಗೊಂಡು ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡವು. ಅವಳ ಉಸಿರಾಟ ನಿಂತಿತು. ನರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದಳು.

ಜಾಕ್‌ನಿಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. ಅದರೂ ಹೆಸುಗೂಸನ್ನು ತನ್ನ ತೊಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬರ್ಥಳ ಮನೆಯಕಡೆ ಸಾಗಿದ.

ಅತ್ತ ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತ್ತು. ಮನೆಯವರ ಬಲ ವಂತದ ಮಾತಿಗೆ ಮುಗ್ಧಿಯಾದ ಬರ್ಥಳು ನಡೆದ ವಿಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಆತಿಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ ನಂತರ, ಬರ್ಥಳು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಬೆಳಗು

ಸಾಲ್ವಾರೆ ಗಂಟೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮನೆಯಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರೋ ಬಂದ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೊಂದಿಗೆ ಮಗುವಿನ ರೋದನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಪಡಲಾಲೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು.

ಜಾಕಾನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಭಯಗೊಂಡರು. ಇತರರು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಬರ್ಥಳು ಎದೆ ಗುಂದದೆ ಅವನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಇವೇನು? ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದು ಯಾರ ಮಗು? ಎಂದು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

“ಇದು ಈಗ ತಾನೇ ಜನಿಸಿದ ಮಗು. ಇದರ ತಾಯಿ ಸತ್ತುಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾಗಿದೆ....ಇದು....ಇದು....ಮಗು” ಎಂದು ತಡವರಿಸುತ್ತ ಉತ್ತರವಿತ್ತು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಬರ್ಥಳ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ.

ಬರ್ಥಳು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮುದ್ದಿಸುತ್ತ, “ಇದರ ತಾಯಿ ಮರೆಯಾದಳೆ?” ಎಂದು ಅಶ್ರುಪೂರಿತ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಮ ತೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಚುಂಬಿಸಿದಳು. ಜಾಕಾನು “ಅಹುಮ ರಿವೆತ್‌ಳು ನನ್ನ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಿಸಿದಳು. ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಳ ಸಂಬಂಧ ಈಗ ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ದೂರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಲೇ ಅವಳು ಬದುರಿಯೆಂಬುದು ನಾನರಿಯೆ. ತನಗೊದಗಿದ ವಿಷತ್ತಿನಿಂದ, ಆ ದುಃಖದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಈ ಮಗುವು ಜನಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ, ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತಸ್ರಾವದಿಂದ, ಅವಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದಳು-ನನಗೆ ಇದಾವುದೂ ತಿಳಿಯದು. ಡಾಕ್ಟರರು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದುದರಿಂದ ನಾನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದೆ : ಅಲ್ಲಿ.....ಈ ಕೂಸನ್ನು ನನ್ನ ವಶಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ ಅವಳು ಮರಣಿಸಿದಳು” ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ.

ಬರ್ಥಳಿಗೆ ಈ ಕರುಣಾಜನಕ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಮತೆ ಉಕ್ಕಿ ಬಂತು. ಅದರದಿಂದ ಮಗುವಿನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ “ಆಗಲಿ ಈ ನಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಸಾರಿಕೊಳ್ಳುವ” ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುದ್ದಿಸಿ ಎದೆಗೆ ಒತ್ತಿ ಕೊಂಡಳು. ಅಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಕೂಸು ಸುಮ್ಮನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಜಾಕಾನ ಹೃದಯದ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಭಾಗ—೨

(ಇತರ ಕತೆಗಳು)

೧೪. ಮೂರು ತಪ್ಪುಗಳು!

ನಾಳೆಯ ದವನದ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆ ನೀಲವ್ವ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ ಎರಡು ವರುಷ ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಮಾಸಗಳು ಉರುಳಿದಂತೆ ನೀಲಾ ಹೊಂಗೆದಗೆ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಚಿಂಗುಲಾಬಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ತುಂಬಿ, ಮೊಗದಲ್ಲಿ ರಾಗ ತುಂಬಿ, ಮೈ-ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಒಲವು ತುಂಬಿ—ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳು ತುಂಬಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ದುಂಬಿಗೆ ಬಂಡನುಂಬುವ ಚಿಂತೆ. ನೀಲಾಗೆ ಓದಿನ ಚಿಂತೆ. ನ್ಯಾಸವಿಟ್ಟ ಒಡನೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಆರ್ಪಿಸುವ ಚಿಂತೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ. ಚಿಂತೆ ಯಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲ? ಎಂತಲೇ ಅವರು ನಗುತ್ತಲಿದ್ದರು. ನಗು ನಗುತ್ತ ಬಾಳಿನ ದುಗುಡವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದರು.

ಬಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬಾರದ ಹುಡುಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಮಲವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚ ಕಮಲವೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡುವುದು. ವೆರತಾಳನಿಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಯೋಚನೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನೀಲಾ ಇದಿರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಾಳು ಝಗಝಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಎಂತಲೇ ಆಕೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ನೀಲ ವಾಗಿದ್ದಳು.

‘ಓದಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಲಿ, ರೂಪವತಿ, ಕಲಾಸುಂದರಿಯಾಗಲಿ’ ಎಂದು ಮುದಗಲ್ಲಿನ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಬ್ಬರು ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ‘ಒಕ್ಕಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓದು ಯಾಕೆ ಮಾಸ್ತರೇ’ ಎಂದು ನುಡಿದಾಗ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಿಕ್ಷಕರು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉಹಹಂಸುತ್ತ ಗಾರ್ಗೀಯ ವೈತ್ರಿಯರ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳಿದರು. ವೆರತಾಳನೂ ಅವನ

ಹೆಂಡತಿಯೂ ಮಗಳ ಓದಿಗೆ ಆಡ್ಡೀಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೀಲಾ ಓದಿದಳು. ರೂಪ, ಕಲೆ ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಬೆರೆತು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದುವೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಕೆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಆ ಗುರುವಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು.

ಮಾಸ್ತರು ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಕೆ ತದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬೋಧನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ವಿದ್ವತ್ ಸೇವಾನುರಾಗ—ಇದಿರು ಬದಿರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆಂದು ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಾಯಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀಸುವಳು. ಬಹಳ ವಾದರೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತು ನೋಡುವಳು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ನನ್ನವನಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕಿತೆಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವಳು.

ಈ ಸಾರೆ ಮಾತ್ರ ತಾಯಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲಿಲ್ಲ. 'ಎನು ಮಾಡಿದ ತಾಯನವ್ವ? ನೀಲಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ದಿರೇನು?' ದವನದ ಹುಣ್ಣಿವೆಯು ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿತು. ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿ ಆಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು 'ಮಾಸ್ತರೇ' ಎಂದಳು.

ಮಾಸ್ತರರು ನೀಲಾನ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ 'ಎನವ್ವ' ಎಂದರು.

'ನೀಲವವ್ವ ದೊಡ್ಡವಳಾದಳು. ನಾಳೆ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆ ಎರಡು ವರುಷ ಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಗಂಡನನ್ನು ನಾವು ಹುಡುಕಬೇಕು.'

ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಓದಿದಳು. ದೇವರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಮಾಸ್ತರು ಮತ್ತು ತಾಯಿಯಾಡುವ ಮಾತನ್ನು ಮೈಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿವಿ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದಳು.

'ಹೌದು. ಹೌದಮ್ಮ. ನಾನೂ ಅದೇ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದರು ಮಾಸ್ತರು.

‘ಅಂತ ಇಂತ ವರ ಬೇಡ ಮಾಸ್ತರೇ. ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ನೀಲವನ್ನಿಗೆ ನೀವು ವರ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕ ಗಂಪನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ಬಿ’ ಎಂದಳು.

ಆಷ್ಟು ಅನ್ನುವುದೇ ತಡ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಸೆಯ ಹುಮೋಂದು ಆರಳಿ ಮಘಮಘಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ತಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಮಾಸ್ತರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನೀಲವನ್ನೂ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೊಂದು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆಗಸ ಕತ್ತಲಿಂದ ಕಪದಿದೆ. ಆಸೆಯ ಕೋಲ್ಮಿಂಚೊಂದು ಆಗಾಗ ಸೆಳೆ ಸೆಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ತಾಯ್ತನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ದೂರ ಹೋಗ ಬೇಕು. ಪ್ರೇಮದ ತವರೂರು ! ಈ ದೇವರ ಮನೆ, ಈ ಮನೆಯ ಪಡ ಸಾಲೆ, ಈ ಕಂಬಗಳು, ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಲಿಂಬಿಯ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಗಳು, ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಚಪ್ಪರದವರೆ-ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗುತ್ತಿರುವ ಅವರಿಯ ಗಿಡದಂತೆ, ವೈಶಾಖ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿದ ಕೆರೆಯಂತೆ-ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದ ಜೀವ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊರಗಬೇಕು. ನೀಲಾ ತನಗೆ ತಾನೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಉಸಿರುಗರೆದಳು.

ಹೊಸ್ತಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತ ತಾಯಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಅಶೋಕ ವನದ ಸೀತೆಯಂತೆ ನೀಲಾ ದುಃಖವದನೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ತಾಯಿ ಮಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಳು. ಮಾಸ್ತರು ಎದ್ದುನಿಂತರು. ‘ಬರುತ್ತೀನೆ ಅಮ್ಮ. ನಾಳೆಯ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿಷ್ಯೆಗೊಂದು ತಕ್ಕ ವರ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀನೆ. ನೀಲಾಗೆ ರಾಯರಂತಹ ಪತಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಮುದಗಲ್ಲಿಗೇ ನಾನು ತಿರುಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.’ ‘ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೀನೆ’ ಎಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಬದ್ಧನಾಗಿಯೇ ಹೊರಟಂತೆ ತಾಯಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯೊಂದು ನೋಟ ಕಂಡಳು. ಮಗಳೊಂದು ನೋಟ ಕಂಡಳು.

ಮಾಸ್ತರರು ನೋಟದಿಂದ ಮರೆಯಾದಾಗ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿದರು!

ವೆರತಾಳನ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ಕುಳಿತು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು!

(೧)

ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಒಂದನೆಯ ದೇವರಾಯನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ದೇವರಾಯನು ಎರಡನೆಯ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ತಮ್ಮ. ದೇವರಾಯನು ವಿಷಯ ಲೋಲುಪನಾಗಿದ್ದನು. ಹಿರಿಯ ಸೋದರ ಹಿಂದೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನೇ ತೆಮ್ಮರೆ ಇವನು ಅಂತಃಪುರದ ವಿಲಾಸನತಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದನು. ರಾಯನ ಬದುಕಿನ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲ ಶೃಂಗಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರ ರಸವೊಂದೆ ರಸ.

ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳು ನೀಲಾ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲ-ಆವಳ ಗುರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನು ಇದ್ದಾನಲ್ಲ-ಈಗವನು ವಿಜಯನಗರದ ದೇವರಾಯನ ಕಡೆಗೆ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯವೊಂದರ ನಿಮಿತ್ತ ಮುದಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಟವನು ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಆವನೇ ಈ ನಮ್ಮ ರಾಯನ ಶೃಂಗಾರ ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಕವಿ. ಕವಿವರ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ರಾಯನು ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ದಿಂಬಿಗೆ ಬರಗೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಯುವತಿಯರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಚಂದೆಯನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಗಾತಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತ ಕಲಾ ಕೋವಿದೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಸಮೃದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕವಿಪುಂಸವೃಷ ಗರಿಯೆದ್ದ ಕಾವ್ಯದ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಅಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

‘ನಮ್ಮ ನೀಲಾ ನಾಯಕಿ ಆಗಬೇಕು. ರಾಯನ ಅಂತಃಪುರದ ಅಧಿ ದೇವತೆಯಾಗಬೇಕು. ಯಾಕಾಗಬಾರದು?’

ಹೀಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೆ ತಾನು ಸವಾಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾನೆ. ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ. ನೀಲಾ ರಾಯರ ಮಡದಿಯಾದರೆ ತನ್ನ ಕನಸು ನನಸಾಗುವುದು.

ಮೇಲೆ ಸುಡುವ ನೇಸರು. ಕೆಳಗೆ ಕಾಯ್ದು ನೆಲ. ಇ ದಿ ರಿ ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಟವಾಡುವ ವ್ಯಂಜಲ. ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಕಿಗಳು ಏಕರಾಗ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಮುದ ಗಲ್ಲಿನಿಂದ ವಿಜಯನಗರದ ಕಡೆಗೆ-ಕೈಬೀಸುತ್ತ ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ, ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾವಭಾವಗಳ ರೇಖೆಗಳನ್ನೂ ಗಡ ಮರಗಳು ನಿಶ್ಚಲವಾಂತು ನೋಡು ತ್ತಲಿದ್ದವು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದೇವರಾಯನಿಗೆ ನೀಲಾಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯೆ ಯನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ರಾಯರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಒಪ್ಪಿಸ ಬೇಕೇನು ? ಒಪ್ಪಿಯೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ನೀಲಾಳನ್ನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ರಾಯನ ಅಂತಃಪುರವೇ ತುಂಬಲಾರದು.

ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪಯಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾಲ್ವತ್ತು ಮೈಲು ಗಳು ಹೇಗೆ ಸಂದವೋ ಏನೋ ! ತುಂಗಿಯ ಬಳಿ ಸಾರಿ ಮುಖಮಾರ್ಜನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಂತಃಪುರದ ಬಳಿ ನಿಂತು ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಲಿಲ್ಲ.

‘ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಬುದ್ಧಿ.’

‘ಮುದಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನು ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿ ದ್ದಾನೆಂದು ರಾಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಯಾಗಲಪ್ಪ’ ಎಂದನು. ಕಾವಲುಗಾರನು ಸುದ್ದಿಯನ್ನೊಡ್ಡು ಮುಟ್ಟಿಸಿದನು; “ಬರಹೇಳು” ಎಂಬ ರಾಯನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆಕೊಂಡು ಕಾವಲುಗಾರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದು ತಂದನು.

ಮೂರುಸಾರೆ ಮಣಿದು ರಾಯರಿಗೆ ಮುಜುರೆ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯದಿಂಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ರಾಯನು ಕಣ್ಣಿನಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತ ನಡುನಡುವೆ 'ಹೀಗೊ' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಆನಂದೋನ್ಮಾದದಿಂದ ನಗುತ್ತಿದ್ದನು; ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದನು.

'ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಾರದೆ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಚಿ' ಎಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳುತ್ತ ಆರಸನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಪುಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಯನು ಮತ್ತೂ ನಗುವನು, ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುವನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ತಾನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಫಲ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಆನಂದದಿಂದೋಲಾಡಿದನು. ತನ್ನ ಬಡತನ ಹಿಂಗಿತು. ತನಗೆ ಜಹಗೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ತಾನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದೆನೆಂದು, ಹಿಗ್ಗುತ್ತ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನು 'ಹೌದು, ದೊರೆಗಳೇ, ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳು ಈ ಲೋಕ ಕಂಡ ಅಚ್ಚರಿ' ಎಂದನು. ನೀಲಾಳ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದನು.

ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ರಾಯನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಕಾಯ್ದು ಹೋಗಿದ್ದವು. ರಾಯನು ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಖಜಾನಿದಾರನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಾರ್ಯದ ಬಳಿ ಆಗಲೆ ಹೂ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

'ಹು ಹು ಹು' ಎಂದು ರಾಯನು ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದನಗುತ್ತ ರತ್ನ ಹಾರಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಡೆಗೆಸೆದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.

'ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ; ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಪೆರತಾಳನ್ನು ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಯ ಮಾವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನೀಲಾಳನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಗೆ ಒಡಂಬಡಿಸಿ ಕರೆದು ತನ್ನಿರಿ.'

'ಹಸಾದ' 'ಜೀಯ' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ದೇವರಾಯನ ಅಜ್ಜೆಯನ್ನು ಶಿರಸ್ತಾವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮರಳಿದನು.

ಪೆರತಾಳನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಬರವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಬಂದವನು ತಂದ ಸಂತೋಷದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಉಬ್ಬಿದನು. ಮಗಳು ರಾಣಿಯಾಗುವಳೆಂದು ತಾಯಿ ಹಿಗ್ಗಿದಳು.

ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಕೆಯೊಂದು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹಲಬುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬೇಲಿಯಿಂದ ಈ ಬೇಲಿಯೆಡೆಗೆ ಈ ಪೊದೆಯಿಂದ ಆ ಪೊದೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸುಗ್ಗುತ್ತ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಓಡಿ ನರಗಳು ಸಿಡಿದೊಡೆಯುವವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕುರಿಯ ಮರಿ 'ಅವ್ವಾ' ಎಂದು ಒದರಿ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಂಜೆಯ ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಗರಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತರಲೆಂದು ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದ ನೀಲವ್ವ ಮೇಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹಾಗೆಯೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಬಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮರೆತು ಬೇಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸಾರಿ ಆ ಮೇಕೆ ಮರಿಯ ಆರ್ತ ಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣಿನಂಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಎರಡು ಹನಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಕಣ್ಣೀರು ಒಳಗೂ ಹೋಗಲೊಲ್ಲವು. ಕೆಳಗೂ ಬೀಳಲೊಲ್ಲವು. ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ ಅವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

ನೀಲಾ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು.

ನಿಜಯನಗರದಿಂದ ಮಾಸ್ತರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಅವರು ತಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಆತುರದಿಂದ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನೀಲವ್ವನಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

'ಇಗೋ, ರಾಯರು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ತಾಯಿ ಮಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರತ್ನದ ಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೋದಳು. ನೀಲವ್ವ ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ರತ್ನದ ಹಾರವನ್ನೇ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ತೋರಬೇಕಾದ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ತೋರದೆ 'ನನಗೆ ಯಾತಕ್ಕಿವ್ವ ಕಾಣಿಕೆ?' ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ದನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಿದಳು.

‘ರಾಯನ ಅರಸಿಯಾಗುವಿ ನೀಲಾ’ ಎಂದು ತಾಯಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ನೀಲವ್ವನ ಎದೆ ಝಲ್ಲೆಂದಿತು. ರತ್ನ ಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಜಾಚಿದ ರೈ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಡಿಚಿಕೊಂಡಿತು. ಇಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು.

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಳವಳಗೊಂಡನು. ನೀಲವ್ವನ ವರ್ಮನೆ ಇದೇನು ?

‘ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣು ಪುನಃ ತನ್ನ ತಂತೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾರಳು, ರಾಯರ ರಾಣೀವಾಸ ಹೆಣ್ಣುಜೀವನದ ಕಾರಾಗಾರ.’ ನೀಲವ್ವನ ಈ ನುಡಿ ಗುಂಡಿನಂತೆ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಹೆತ್ತವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಸಾಕೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೇರಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿತು.

ಏನಾದರೂ ನೀಲಾ ಹಿಡಿದ ಜಟೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಯರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಡಿಗಣ್ಣು ನೋಟದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಗಳೆದು ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿದಳು.

‘ತಾಯಿ ದೇವರು-ತಂದೆ ದೇವರು. ತಾಯಿಯಿದ್ದರೆ ತವರು, ತಂದೆಯಿದ್ದರೆ ಬಳಗ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಣದ ಹೆಣ್ಣು ಏನು ಕಂಡರೂ ಮಣ್ಣು.’

ಮಗಳು ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಅಭಿಮಾನದಿಂದೋಲಾಡಿದರು. ರೈತಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಾದರೂ ಆಕೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದ ಮಾತು ಲೋಕದ ಕುವರಿಯಿಗೇ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಬೇಕಾದ ಮಾತು !

‘ನೀಲಾ, ನೀನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಸಿಂಗಾರ. ನಿನ್ನ ಆಸೆಯೇ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಆಸೆ’ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಪೆರತಾಳನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಾಸಂದದಿಂದ ದೇವರಾಯನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದೆ. ರಾಯನು ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರನು.

(೨)

ಮುದಗಲ್ಲು ದೇವರಾಯನ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿ ಸುಲ್ತಾನ ಫಿರೋಜಶಹನ ಆಡಳಿತ ದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂಬಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ರಾಯನ ಅಣ್ಣ ಎರಡನೆಯ ಬುಕ್ಕರಾಯನು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೋರಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು.

ದೇವರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ಮುದಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೋಗಿ ಪೆರತಾಳನು ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಾರದವನಾಗಿದ್ದಾನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ನಿರಾಕೃತವಾದ ಕಾಡಕೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದನು. ರಾಯನು ಸಂತಪ್ತನಾದನು. ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗನೊಬ್ಬನು ರಾಯನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಷ್ಟು ಕೊಬ್ಬಿದನೇ ಎಂಬ ಕಳವಳವೊಂದು ಕಡೆ; ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಪಡೆಯದ ತನ್ನ ಮನ್ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯುಂಟಾಗಲಾರದೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿನ್ನೊಂದು ಕಡೆ.

ದೇವರಾಯನು ಸಿಡಿಮಿಡಿಯಿತು. ಪ್ರೇಮದ ಕಡಾವೆಯಲ್ಲಿ ತಳಮಳ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ರಾಯನಿಗೆ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲ್ಲಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಸಜ್ಜಿತ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ನಿಂತನು.

ರಾಯರು: ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ವಾರ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು.

ತುಂಗಾತೀರದ ಮೇಲೆ ಸೈನ್ಯ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು ಜಾವದಲ್ಲಿ ನಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗುಲ್ಲೋ ಗುಲ್ಲು! ರಾಯರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಯಾರ ಮೇಲೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆ? ಯಾರ ಕಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ ವಸೂಲಿ ನಡೆದಿದೆ?

‘ರಾಯರು ಪುಷ್ಪಾ ಕೋಟೆಯ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ’ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯೊಂದು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತದಲ್ಲಿ ರಾಯರು

ಪ್ರೇಮ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲ ಬೇಕೆಂಬ ಯಾತ್ರೆ !

ಐದು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳು ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸಿ ದವು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ನಿಂತು ಬಿಡುಗಡ್ಡೆನಿಂದ ರಾಯರ ಲೀವ ಯನ್ನು, ದೌಲತ್ತನ್ನು ನೋಡಿದರು !

ಸುಲ್ತಾನ ಫಿರೋಜಶಹನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ರಾಯನ ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ ಮುದಗಲ್ಲನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಿಜವಾದ ವಾರ್ತೆ ಗಾಳಿಗುಂಟ ಹಬ್ಬಿದ್ದಿತು.

ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪೆರತಾಳನಿಗೂ ಅದು ತಿಳಿಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಗಳೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಓಡಿ ಬಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನರುಹಿದನು. ಅವರು ತಡಮಾಡಲೆ ಇಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಒಕ್ಕಲಿ ಹೆಂಡತಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳು-ಮಾವ್ತರೂ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಗಂಟು ಗದಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮುದಗಲ್ಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದೊ ನೆರೆಯ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದರು.

‘ಅದೋ, ಪೆರತಾಳನ ಮನೆ. ಅಲ್ಲೆಯೇ ನೀಲಾ ಇದಾಳೆ’ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಕುದುರೆಗಳು ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತವು. ರಾಯನು ಅಣ್ಣ ಮಾಡಿದನು. ಸವಾರರು ಇಳಿದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದರು.

ಗಲಿಯು ಪಂಜರದೊಳಗಿರಲಿಲ್ಲ !

(೩)

ದೇವರಾಯನು ಇನ್ನು ಖತಗೊಂಡನು. ಸೆರೆ ಕುಡಿದ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಬೀಳು ಕಡಿಬೆಂತಾಯಿತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಹೊಡೆಯಲು ರಾಯನು ಅನುಚ್ಛೇಯಿತ್ತನು. ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಬೀಕಿ

ದ್ವಿತು. ಸುಲ್ತಾನ ಫಿರೋಜಶಹನ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಧನ ದೌಲತ್ತನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

‘ಹಾ’ ‘ಹಾ’ ಎನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸುಲ್ತಾನನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹೋಯಿತು. ಅಪಾರವಾದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಫಿರೋಜ ಶಹನು ದೇವರಾಯನ ವೇಲೆ ಎರಿ ಹೋದನು. ರಾಯನು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಕೋಟಿ ಗೋಡೆಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ಅತ್ಯುಸರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡನು. ಸುಲ್ತಾನನಿಗೆ ಕೋಟಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಭೀಮಾಕಾರದ ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳು, ಗುಡ್ಡದಿನ್ನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ ಭದ್ರವಾದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೋರಾಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಸುಲ್ತಾನನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದನು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಸುಂಯ್ಯೆಂದು ಬಾಣವೊಂದು ಬೀಸಿ ಬಂದು ಸುಲ್ತಾನನನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿತು. ಫಿರೋಜಶಹನು ರೋಷಗೊಂಡನು. ರಾಯನನ್ನು ದಾರಿಗೆ ತರದ ಹೊರತು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಇಳಿಯಲಾರೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾರೂಢನಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಆವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ವಿಜಯನಗರದ ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೇವರಾಯನನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು.

ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರಾಯನಿಗೆ ಅದೊಂದು ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಹೊರಗೆ ವೈರಿಯು ಭದ್ರವಾದ ಕಾನಲನ್ನಿರಿಸಿದ್ದನು. ವಿಜಯನಗರದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಲ್ತಾನನ ಸೈನಿಕರು ದಿವಾರಾತ್ರಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಹೇರಳವಾದ ಹಣ ದೋಚಿಕೊಂಡರು. ಬಂಕಾಪುರದ ಕೋಟೆ, ಅದವಾಸಿಯ ಕೋಟೆಗಳು ತತ್ತರಿಸಿ ತೊಡಗಿದವು.

ರಾಯನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡನು. ಹೆಣ್ಣಾದನು. ಯೋಚಿಸಿದನು. ದಾರಿಯ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಸುಲ್ತಾನನೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ವೀರನಂತೆ ರಣರಂಗಕ್ಕೆಳೆಯಬೇಕು! ಮೊದಲನೆಯ ಮಾರ್ಗವೇ ವಿಹಿತವೆಂದು ತೋರಿತು.

ಸುಲ್ತಾನನೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಏನೆನು ಕರಾರುಗಳಿದ್ದವು?

ನೀಲವ್ವನಿಗೆ ಪೆರತಾಳನು ತಾನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಂತೆ-ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ನೀಲಾ ನಡುಗಿದಳು. ಸೋದರಿಗೆ ಆದ ಅವಮಾನ ತನ್ನದಿಂವೇ ಮರುಗಿದಳು.

ರಾಯನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಸುಲ್ತಾನ ಫಿರೋಜಶಹನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಬಂಕಾಸುರದ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು! ವೈಭವಪೂರ್ಣವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಜ್ವಲ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಪ್ರಥಮ ದೃಷ್ಟಾಂತ!

ತಾನೊಂದು ಬಗೆದರೆ ಧೈವವೊಂದು ಬಗೆಯಿತು. ಒಲಿಯದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ರಾಯನು ಪಡೆಯಬಯಸಿದನು; ಮಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತ ಪೆರತಾಳನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಹೋದನು. ತಾನೇ ಒಕ್ಕಲಿಗನಾಗಿದ್ದರೆ, ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನೇ ರಾಯನಾಗಿದ್ದರೆ-ದೇವರಾಯನು ಇಂತಹ ಅವಿನೇಶದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನೇ?

ದೇವರಾಯನ ಮಗಳಾದರೇನು? ಪೆರತಾಳನ ಮಗಳಾದರೇನು? ಹೆಣ್ಣು ಜನುಮ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಒಂದೆಯೇ. ಮಾನ, ಧರ್ಮ, ಆತ್ಮಶ್ರೀ-ಅವು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಂತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದ ದೇವರಾಯನು ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಕಲ್ಲು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡನೆಂದು ನೀಲಾ ಮಿಡುಕಿದಳು.

‘ತಂಗೀ, ನಿನ್ನ ಮಾನ ನನ್ನ ಮಾನ’ವೆಂದು ಸೆರಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗಳಿಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಬಯಸಿದನು. ಏನಾದರೇನು? ವಿಧಿಲಿಲೆ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ.

ಸುಲ್ತಾನನೊಡನೆ ದೇವರಾಯನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು, ನಿಷ್ಕಂಛನೆಯಿಂದಲೂ ಆಯಿತಂತೆ !

(೪)

ರಾಜಸುತ್ರಿಯನ್ನು ಮನೆತುಂಬಿಸುವ ದಿನ. ಅಳಿಯನೇ ಮಾವನ ಇಷ್ಟದ ಮೇರೆಗೆ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಳಿಯನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವತ್ತು ದಿನಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆದಿದ್ದಿತು.

ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳ ಅಲಂಕಾರ. ಗೋಡೆ ಗೋಡೆಗಳ ಶೃಂಗಾರ. ಹಾಡುವವರು, ಕುಣಿಯುವವರು, ಬಾರಿಸುವವರು, ಕಸರತ್ತು, ಜಾದೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದವರು, ಕೇಲಾಟ ತಾಳನುದ್ದಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾದವರೂ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಕಲಾವಿದರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜಧಾನಿಯ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದರು.

ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಹೆಂಡತಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳು ಮುಂತಾದವರೂ ವೇಷ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ವೈಭವದ ಆಟವಾಡುವವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದರು.

ಕೋಟಿ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಅರಸುನೆಯ ವರೆಗೆ ಆರು ಮೈಲುಗಳು ದ್ದಕ್ಕೂ ರತ್ನ ಖಚಿತಾಂಬರವನ್ನು ಹಾಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಯನೇ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ನಿಂತು ಸುಲ್ತಾನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳಾಗಿ ಅಳಿಯ ಮಾವಂದಿರು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಪುರ ಜನರು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದರು. ಆರತಿಯನ್ನೆತ್ತಿದರು.

ರಾಜಧಾನಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯೇ ಆನಂದದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಲಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎರಡೇ ಎರಡು ಜೀವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ರಾಜಾಧಿಕೃತವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಳಿಯನು ನಥುವಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟನು. ಅನೇಕ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

ದೇವರಾಯನ ಸುತ್ರಿ ಸುಲ್ತಾನನ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟಳು. ಕನ್ನೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ! ಮುಖವನ್ನೇ ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತರೊಲ್ಲಳು. ನನ ವಧುವು ಸಹ ಬೇಕಾದ ಸಂಕಟವೇ ಆದಂತೆ !

ರಾಜವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಉರಬಾಗಿಲ ನರೆಗೂ ಬಂದಿತು. ರಾಯನು ಅಳಿಯನನ್ನು ಅಲ್ಲೆಯೇ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನು.

ಸುಲ್ತಾನನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ದೇವರಾಯನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಿಂಕು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಗರದಾಚೆಗೆ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು ಸೈನ್ಯದ ನರೆಗೂ ಬಂದು ಅಳಿಯನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುವಷ್ಟು ನಯವಿನಯಗಳನ್ನು ತೋರದೆ ದರ್ಪವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ದೇವರಾಯನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೆ ಬಂದಿತು ?

ದೇವರಾಯನಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸದೆ ಬಿಡೆನೆಂದು ಸುಲ್ತಾನ ಫಿರೋಜ ಶಹನು ಅಲ್ಲೆಯೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ವಿಜಯನಗರಿಯ ಹಣೆಬರಹ ! ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳೂ ಕೈಗೆ ಹತ್ತು ಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಸುವುತ್ರಿಯೂ ಇಲ್ಲವಾದಳು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ವೈರ ಇನ್ನೂ ಬಲಿಯಿತು.

(೫)

ಒಕ್ಕಲಿಗನೂ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಹೆಂಡತಿಯೂ. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗಳೂ ವಿಜಯನಗರದಿಂದ ಮುದಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅರ್ಧದಾರಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ನೀಲಾ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಬಂದ ಸಂಕಟವೇ ತನ್ನ ಸಂಕಟವೆಂದು ಬಗೆದು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅವರನ್ನು ಬಣ್ಣೆ ಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಫಿರೋಜ ಸುಲ್ತಾನನ ಸಂವೇಶ ಮುಟ್ಟಿತು;

ಸುಲ್ತಾನನ ಆಪ್ತಣಿ—ನನ್ನ ಮಗ ಹಸನ್ ಖಾನನಿಗೆ ನೀಲಾ ವಧು ವಾಗಿ ಬರಬೇಕು. ಒಪ್ಪಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜದಂಡಕ್ಕೆ ಇದಿರಾಗಬೇಕು.

ಒದ್ದುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜದಂಡವನ್ನು ಇದಿರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಲ್ತಾನನ ಸೈನಿಕರು ನೆರೆತಾಳಸನ್ನಾ ಅವನ

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ನೀಲವ್ವನನ್ನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ನೀಲಾಳಿಗೆ ಆಸ್ವದ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ.

‘ತಾಯೀ, ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ’ ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವವೊಂದು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿತ್ತು !

ವಾದಗ್ರಸ್ತವಾದ ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿ ಆಗ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಿತು !

ದೇವರಾಯನೊಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮ, ಓರ್ವ ಕುಲಸುತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಫಿರೋಜ ಸುಲ್ತಾನ್ ಇನ್ನೊಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ. ಮಗನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುಲ್ತಾನನ ಅಣ್ಣನೇ ಕೀಳಿಸಿ ಫಿರೋಜಾಬಾದದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದನು,

ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮೂರನೆಯ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ. ಅದು ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತ ಅಪರಾಧ ! ಸತ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳೇ ನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದಾಗ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದಿದೆ ? ನೀಲಾ, ಹೋಗು ! ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ : ಮಗಳೆ, ಪಡೆದಷ್ಟು ತಿರುದುಣ್ಣು !

ೞೀ ಹಿರೇಮಲ್ಲೂರ ಈಶ್ವರನ್, ಎಂ. ಎ.

[ೞೀಯುತ ಈಶ್ವರಸ್ವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧಿಕಾರರು. ವಯಸ್ಸು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಇವರ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಚೊಕ್ಕ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆದರ್ಶ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ‘ಕಲ್ಪನಾ’ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಕಾಣಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಜನ ಇವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೌಢ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಶಿಸುಪ್ಪು ರಿಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೂಲಾಡದು. —ಸಂ.]

೧೫. ಜಯಳ ಓಲೆಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಗೆಳತಿ ಹೇಮಾ,

ನಿನ್ನೆ, ನಾವು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ನೀನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಸಂತಿದ್ದಿ. ನನ್ನನ್ನು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರುಕ್ಕಿ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಾತರಗೊಂಡಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಹೊಸದಾಗಿ ಗಂಡನೊಡನೆ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅನೇಕ ಸುಖದ ಸ್ವಪ್ನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನವರನ್ನೇ ಮರೆ ಯುತ್ತಾಳೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂದು ನನ್ನ ಮನ ದಲ್ಲಿಯ ಭಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ನೀನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ನೀನೂ ನಾನು ಶಾಲೆಯ ಬಾಲಕಿಯರಾಗಿರುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕಾದಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಯ ಆನಂದನು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೋರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದ್ದಿ. “ಆವನು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ, ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸು, ವಿವೇಕವೂ, ಧಾರಾಳಬುದ್ಧಿಯೂ ಅವನಲ್ಲಿದೆ” ಎಂದು ನಾನು ಅವನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದಾಗ ನೀನು ಚಪ್ಪಕೆತಟ್ಟಿ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ.

ಆಹುತು, ಅವೆಲ್ಲವೂ-ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಆದರೆ ಬಿಡಲು ಮನಸ್ಸು ಬಂದರಲ್ಲವೇ? ಏಕೆ? ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಆನಂದನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಆಡಿದುದನ್ನು ನೀನು ಕಂಡಿ ರುವಿ. ನಮ್ಮಿವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀನರಿತುವಿ. ಆದರೆ ನಾನಂತಹ ಹುಟ್ಟಿ. ನಾನೆಲ್ಲಿ? ಆನಂದನಲ್ಲಿ? ನಿಲುಕಲಾರದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಅಡ್ಡಿದ ನಯಂತೆ ಆಗಿದೆ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ.

ನಿನಗೇ ತಿಳಿದಿದೆ. ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಓರ್ವ ಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರೆತಿದು. ಅವರು ಬಡವರು; ಪರ್ವತದಂತೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ತಂದೆಯವರು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೋ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. “ಜಯಾ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುವಳೋ ನಾನೇನೋ ಹಾಗೆಯೇ ವರ ನಿಶ್ಚಯಿಸದೇ ಇವ್ದೇನೆ. ವರ ನಾದರೂ ಹೇಗೆ ಸಿಗಬೇಕು? ಹೇಗಾದರೂ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ವರಗಳ ಬೆಲೆ ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವಳ ಮದುವೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೋ ತಿಳಿಯದಾ ಗಿದೆ.” ಎಂದು ತಾಯಿಯವರೊಡನೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಕೇಳಿ ಸಂಕಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಏಳು ವರುಷದವರಾಗ, ಆಟದಲ್ಲಿ ಆನಂದನು ನನಗೆ ಮಾಲೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನೀನು ತಿಳಿದಿದೆ. ಅವನು ಹಾಗೆ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಯಂತೆ ಕರೆದು: ಅವರಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು, ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸು ಆದ ಮೇಲೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವನೆಗಳು ನನ್ನದೆ ಕಲಿಕೆದವು. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ?

ಆನಂದನನ್ನು ನೆನೆದು ಈಗೀನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಪರತ್ತಿ. ಎಂನು ನೀನು ತಿಳಿಯಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನಿಜ. ಹೇಗೋ ನನ್ನ ಮದುವೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಮುಗಿಸಿದರು. ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಭಾರವು ದೀಗೋ ಇಳಿಯಿತು.

ನಾನು ಇನ್ನೂ ಆನಂದನನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರೆ ಊರ ಜನ ನಕ್ಕಾರು. ಅದೇಕೆ ನಾನವನನ್ನು ಮರೆತು ಅನೇಕ ವರುಷಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಶ್ರೀಮಂತ ಸೋವರಮಾವನು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ದತ್ತ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗಲೇ ನಾನವನನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಈ ನಡುವೆ, ಒಂದು ದಿನ ವಾದರೂ ಅನಂದನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಪತಿದೇವರೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಮುಂಬಯಿಗೆ ತೆರಳುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪುಣೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೋಡಿದರೆ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಹಾವಂತೆ ಶಾಂತರೀತಿ

ಯಿಂದ ಇದ್ದ ನನ್ನ ಇವರು ಒರ್ವ ಹಿತವಂಚಕರೆಂದು ನಿನ್ನೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದರು. ಊರಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಮಗೆ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಾ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು. ಇವರಿಗೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ರಜಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ. ಇವರು ಮತ್ತೊಂದು ಹತ್ತುದಿನ ಕೇಳಿದಾಗ—“ಕೆಲಸವು ಅತಿಭರದಿಂದ ಸಾಗುವಾಗ, ಸಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ, ರಜಾ ಅಧಿಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಾರದೇಕೆ” ಎಂದು ಆಫೀಸಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರರು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಅಷ್ಟು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿನ್ನೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಮ್ಯಾನೇಜರರನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬೈದರು. ಅವನು ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಾಪಿ. ಕಲಕತ್ತಿಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದದಿನಿಂದ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರಾಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಹೀಗೆ ಏನೇನೂ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಹೋಗಲಿ ಹೇಮಾ. ಅವರು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸುದ್ದಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಬಾಧಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅದು ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಬಳಿ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುವೆನೆಂದು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇವರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವರಂತೆ. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಗೋಷ್ಠಿವಾಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲು ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು ಹೇಮಾ!

ಆದರೆ ಇನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಏನು ಫಲ ? ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೊ ಮಹಾರಾಯಾ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೇ ಹೇಳುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಮುಕ್ತಾಯ

ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೇಮಾ,

ನೀನು ಮಾರುತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು ? ನಾನಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನವಿಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ, ನಾನು ಯಾವ ವಿಳಾಸವನ್ನು ನಿನಗೆ ಬರೆಯಲಿ ?

ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ನಾವು ಮುಂಬಯಿ ಸೇರಿದೆವು. ಬಂದ ಒಡನೆಯೇ, ಯಾರೋ ಸ್ನೇಹಿತರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಆಫೀಸು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳಿದ್ದವು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಕೂಲವೆಂದು ನಾನೇನೂ ಯಬಲ್ಲೆ ? ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ.

ಆಫೀಸಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರನನ್ನು ತೆರವಿಲ್ಲದೆ ಬೈಯುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಅವನಾದರೂ ಈ ಪರಿ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇಕೆ ? ಇವರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಾಗುವೆಯಂತೆ. ವಯಸ್ಸು, ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯೂ ಅಧಿಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ವಿನಹ, ಸಂಬಳವು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಇವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಂಸಾರದ ಅನುಭವ ಉಳ್ಳವರೂ, ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳುಳ್ಳವರೂ, ಆಗ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಈ ಹೊಸ ಮ್ಯಾನೇಜರರು, ಇನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಂತೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದಯೆಯೇ ಶೂನ್ಯ.

ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಂದು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆ ಇವರು ನನ್ನನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೇಮಾ, ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯವಳ ಮಕ್ಕಳು ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಕೇಳು ಸೀತಾ, ಸತೀಶರು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ, “ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ” ಎಂದು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅವರನ್ನು

ಕಂಡರೆ ಅತಿ ಆದರ, ತುಂಬ ಪ್ರೇಮ ಹೇಮಾ, ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಾಳೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

—ಜಯಾ.

X X X

ಮುದ್ದು ಹೇಮಾ,

ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಮಕ್ಕಳು ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ದಾಟಿ ಅರಿಯದ ನನಗೆ ಈ ಊರು ದೇವಲೋಕವಂತಿದೆ.

ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿಬಿಟ್ಟು ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರಿಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಒಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ತಾವು ಹೊರಗೆ ಯಾರೊಡನೆಯೋ ದೇಶಾವರದ ನಗೆ ನಗುತ್ತ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಿಂತರು. ಕೆಲವು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ಚಿತ್ರವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತವರು, ಇತರರನ್ನೂ ನೋಡದೇ ಎತ್ತಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಒದರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೊರಗೆ ಅವರು ನನ್ನ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಿಂತವರೇ ಅವರ ಅಭೀಷಿತ ಮ್ಯಾನೇಜರನಂತೆ. ಅವನು ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನಾದರೋ ಇವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಿರುವನಲ್ಲಾ, ಅವನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿ, “ಅದೋ ಇರುವಳೇ, ಅವಳೇ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ-ಜಯಾ” ಎಂದು ಇವರೇಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಅಭೀಷಿತನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಾಟರೀ ಆಗಿದೆ. ಅಂತ ಹದರಲ್ಲಿ ಇವನು ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೈನಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನೀನೇ ಹೇಳು? ಇವರಿಗೇನೂ ತಿಳಿಯದು. ಶುದ್ಧ ಮೊದ್ಡು ಹೇಮಾ.

ನನಗೆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ನೆಮ್ಮದಿ ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಅವರ ಚಿಂತೆಯೇ. ಎಲ್ಲಿ ನೌಕರ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಚಿಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಅವರು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಟರು, ಹೇಮಾ. ದೇವರ ಪಠದ ಮುಂವೆ ನಿಂತು ಕೈಮುಗಿದು ಗಲ್ಲಬಡಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನೆದುರು ಬಂದು “ಜಯಾ, ನಾನು ಬರಲೇ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೆ ಯದಾಗಿ ಮುಗಿದರೆ ಸರಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ” ಎಂದು ಏನೋ ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ನೆನೆದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೆ.

ಬಹುಶಃ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬರೆಯಲಿರುವ ನಾಳಿನ ಪತ್ರ ನನ್ನ ಭಾವೀ ಜೀವನದ ನಿರ್ಣಯ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

—ಜಯಾ.

X X X

ಒಲುಮೆಯ ಹೇಮಾ,

ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಲು ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ.

ನಿನ್ನೆ ಇವರು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರೆಂದೆನಲ್ಲವೇ? ಅವರು ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆಗಳಾಗಿಯೂ ತಿರುಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ವೇದನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನನ್ನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿಯಲಾರದೆ, ಸತೀಶನು, “ಚಿಕ್ಕಮ್ಮಾ ಮಗ್ಗಲು ವಠಾರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಅವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಚಂದ್ರಶೇಖರರಾಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದರೇ ನೆಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಸತೀಶನು ತಿರುಗಿಬಂದು ಏನು ಹೇಳುವನೋ ಎಂಬ ಭಯ ಬೇರೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಸತೀಶನೊಡನೆ, ಓರ್ವ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡಳು.

ಅಕೆ ಬಹುಶಃ ಚಂದ್ರಶೇಖರರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದೆ. ಸತೀಶ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು: “ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಚಂದೂವಾಮಿ ನಿನಗೊಂದು ಸಂತೋಷ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೂ ಅಂತ ತಾನೇ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ ಅವಳು” ಎಂದು ಒದರುತ್ತ ಓಡಿಬಂದ. ಅವರು ಹತ್ತಿರ ಬಂಗಂತೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಉತ್ಸಾಹವು, ಭಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿದವು. ಕಾರಣ ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಡುಕೆನಿಸಿ, ಸುಖ ಕೋರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಹಿಂದುಮುಂದರಿಯದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದೆ. ಬಹುದಿನಗಳು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಲ್ಲವೆ ಅವಳು? ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕುಲುಕುತ್ತಾ, “ನೀವು ಬಹಳ ಅಧ್ಯಷ್ಟಶಾಲಿಗರು. ಬಂಮೊಡನೆ ಮನೆಯವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಆಫೀಸಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರರು, ನಿಮ್ಮವರ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರಂತೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರರನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮವರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವಂತೆ ಆರ್ಡರು ಬಂದಿವೆಯಂತೆ. ನಿಮ್ಮವರು ಎಂಟು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬರಲಿದ್ದಾರಂತೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಹೊರಡುವಾಗ ನನಗೂ ಒಂದು ಕೂಗು ಹಾರಿ. ಕೂಸು ಅಳುವಂತಿದೆ ಹೋಗುತ್ತೀನೆ” ಎಂದು ಒಂದೇ ಉಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಆ ತಾಯಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇವರನ್ನು ಕಂಡ ರಾಗದ ಆ ಮೇನೇಜನರು ಇವರನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಲು ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದೆ ಚಿಂತೆಗೀಡಾದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಗೆ ಕಾರು ಬಂದು ನಿಂತ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು. ನನ್ನನ್ನರಿಯದೇ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ನೀರ ಹನಿಯನ್ನೊರೆಸಿಕೊಂಡು—ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲು ಓಡಿಹೋಗಲು, ಅರಳಿದ ಮುಖದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡೆ.

ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ, ಪದವಿಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಡುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಸಹಜ ಧರ್ಮ ಅಲ್ಲವೇ ಹೇನಾ?

ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿ ನಾನು ಅದೇ ಕೋಪ, ವೈರತ್ವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಂಜಿದೆ. ಹೋಗುವಾಗ ತಲೆಗೆ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲನ್ನೆತ್ತಿ ಹಾಕದೇ ಸತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋದ ಮ್ಯಾನೇಜರರನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿನಂದಿಸಿತು.

ಕೊಟ್ಟ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ “ಜಯಾ, ಹತ್ತೂ ವರೆಗೆ ನಾವು ಸ್ಟೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶತ್ರು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಈ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದಿಲ್ಲವೆ. ಅಫೀಸಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಬೇಕು. ನೀನೂ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗು” ಎಂದರು.

ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರರಾಯ ದಂಪತಿಗಳೂ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟವು. ಮ್ಯಾನೇಜರರು ಮತ್ತಿತರರು ಹೆನ್ನೊಂದು ಘಂಟೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ನಾನು ದೂರ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಇವರು ಈಗ ಮ್ಯಾನೇಜರರಲ್ಲವೇ ? ಕೈ ಹೊ ಮಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ, ಅವರ ಜೋಡಿ ಇದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜರರು ನಾವಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾನೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಎದೆ ದಡ ದಡವೆಂದು ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಕಾಲುಗಳು ನಡುಗಲಾರಂಭ ಸಿದವು. ಅಹುದು ಹೇನಾ! ಅಹುದು, ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಆಡಿ ನಲಿದು, ನನ್ನಿಂದ ಬಲವಂತದಿಂದ ದೂರಾಗಿದ್ದ ಆನಂದನೇ ಮ್ಯಾನೇಜರನಾಗಿದ್ದ.

ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವನ ಸುತ್ತು ತಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅದರಂತೆ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದವು. ಆಗ ನನಗೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅಂದು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ವರು ಆನಂದನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಾಗಲೇ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದ. ನಾನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೇಡಾಗಬಾರದೆಂದು, ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಳಿ ಸುವದಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿ, ತಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ ತಿಳಿದು ಭಯಂಕರ ಆಪತ್ತು ಒದಗಬಾರದೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಬದಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು.

ಎಲ್ಲರೂ ನಗುವೊಂದಿಂವ ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಲಿದ್ದೆನೆಂದ: ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆ ಏಕೆ ಹೇಮಾ ? ಗಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದನಂತರ ನಾನೂ ಚಂದ್ರಶೇಖರಾಯರ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಒಂದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೆವು. ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಅವರು “ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮ್ಯಾನೇಜರರು ಯಾರೋ ಓರ್ವ ಬಡ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ. ಧನವಂತರಾದ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಅವರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದರಂತೆ. ಆದಕೆಂದು ಅವರು ಇನ್ನು ಮದುವೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದಾರಂತೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ವೇದನೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿನಗೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನು.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆರಿಯದ ಇವರು, ತಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟದಿಂದಲೂ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೂ, ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಕೊನಗಂಡವೆಂದು ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಯಾರೆಂಬುದು ಸಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿದೆ ಹೇಮಾ.

ಜಯಾ.

—ಪಿ. ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ ಸೊಲ್ಲಾ ಪೂರ.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೇಣು ಗೋಪಾಲರು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣವರು. ಈಗ ಸೊಲ್ಲಾಪೂರದಲ್ಲಿ R. M. S. ದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಕುಲ ಕೆಲಸ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧಿರುಷಿತರುಳ್ಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ನೆರವಿನಿಂದಲೂ, ತಮಿಳು, ತೆಲಗು, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಅರ್ಹನೀತಿ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಇವರು ಕತೆ, ಲೇಖನ ಬರೆಯಲು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದರು. ‘ ಭಾರತಿ ’ ‘ ಜಯಹಿಂದ್ ’ ‘ ಉಷಾ ’ ‘ ಸುವೋಧ ’ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕತೆ-ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ‘ ರಾಧೇಶ ’ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಸಾಮದಿಂದ ಬರೆಯುವ ರೂಢಿ ಇದೆ. ಇವರ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕತೆಗಳು ತಮಿಳು, ತೆಲಗು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವವೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆ. —ಸಂ.)

೧೬. ಗುರು ನಾಥ

ಆರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಆಗ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಿದ್ದವು. ನಾನು ಆ ಗುರು ನಾಥನಿದ್ದ ಜೈಲಿನ ಕೋಣೆಯ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಉಸಿರುಸಿರು ಅವನನ್ನು ಹಲಂತಿಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಹಲವಾರು ಗುರುನಾಥರನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ದೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಯುವ ತನಕ ನಾನೂ ಅವನೂ ಕೂಡಿಯೇ ಕಳಿತಿದ್ದೆವು. ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುನಾಥ ಒಂದು ಯಂತ್ರವೇ ಆಗಿದ್ದ. ಒಂದು ನಿಮಿಷವನ್ನೂ ಆತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುನಾಥನ ಕೋಣೆಗೆ ನಾನು ಹರಟೆ ಗೆಂದು ಹೋದರೆ ಚರಕಾ ತಂದಿಟ್ಟು ಅವನ್ನು ತಿರುವುತ್ತಲೇ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತೆರಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಎಳೆಗಳನ್ನು ನೂಲಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಆಡುತ್ತ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು “ವಿನಾಯಕಾ, ನಾನು ಪಾಪಿ. ನನ್ನಂತಹ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಭಾರತಾಂಬೆಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಗದ್ದದ ಕಂಠದಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು “ಸಾಕೋ ಮಾರಾಯ, ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮಂಥವರು ಹುಳವೇ ಆದ ಹಾಗಾಯಿತು ಕಣೋ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ದೀಪಾವಳಿ ಬಿಡುವು ಬಂದಿತೆಂದರೆ ಗುರುನಾಥನಿಗೆ ಹೊಸ ಕೆಲವು “ಡ್ಯೂಟಿ”ಗಳು ಎದುರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವವು. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂದೇಶ ಅವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದ; ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರೆ, ತನಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರಬೇಕು, ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು, ಅನ್ನುವ ಆಸೆ, ಮನೋವೃತ್ತಿ ಅವನದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ತಾನೆಸಗುತ್ತಿರುವ ಸೇವೆ ತೀರ ಅಲ್ಪವೆಂದು ಅವನ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತದ ೧೯೪೨ರ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗುರುನಾಥ ಬಿ. ಎ. ಓದುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರ ಭಾರತಮ್ಮನ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸುಗ ಎದ್ಯಾರಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಕರ್ಮರಂಗಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದ. ಗುರುನಾಥ ಆಗ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನೇನೂ ಅನುಭೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎದ್ಯಾರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಂದು ವರ್ಷವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳೆದುಕೊಂಡ.

ನಾನು ಆಗಲೇ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದು, ನೌಕರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೆ. ಮಾರನೇ ವರ್ಷ ಗುರುನಾಥ ಬಿ. ಎ. ಮುಗಿಸಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ನಾದ. ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಲೇಬಾರದೆಂದು ಆತನ ಡೈರಿ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬಕೇ ಒಬ್ಬಳಾದ ಮುದುರೆ ತಾಯಿಗಾಗಿ ಆತ ಸೇರಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ಗುರುನಾಥ ಮೊದಲಿನವನೇ ಆಗಿದ್ದ. ಅವನ ತಾಯಿಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡು ನುಡಿದುದೂ ಉಂಟು. ಬಹಳ ಹಳೇ ಮುದುಕವ್ವ. “ನನಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದಾನೆ” ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ನೆನಪೂ ಇಂದು ಸುಳಿಯಿತು. ಇಂದು ಗುರುನಾಥನನ್ನು ಕಂಡು ಅದೆಲ್ಲ ಸಂತ್ಯಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎದೆ ಗಣ್ಣು ಬಿಚ್ಚಿ ನಾಲ್ಕು ನಿಟ್ಟಿಗೂ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತ.

ವಿಳು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಗೆಳೆಯ ಎಷ್ಟು ಸರಲ ಹೃದಯದವನಾಗಿದ್ದ. ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷವನ್ನೂ ತೂಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಕಳೆಯುವ ಸುಸ್ತುಭಾವತ ಅವನಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವಾಯಿತೇ? ಓರ್ವ ಮದುವೆಯಾದ ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾನ ಭಂಗ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವ ಕುಹಕತನ, ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಹ ಮೆಲ್ಲೆದೆಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದೀತೇ? ಬಾದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡ, ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರವೆಂದು ಗುರುನಾಥನ ಅಂದಿನ ಭಿಟ್ಟಿಯ ಸುರೂಪವನ್ನು ರೇಖಿಸಿದೆ. ಅನಿತರಲ್ಲಿ ಗುರುನಾಥನ ಮೂರ್ತಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ “ಕ್ರೂರ ಪಾಖಂಡಿಯಾಗಿ” ಚೂರಿ ಹಿಂದು ನಿಂತು ನನ್ನೆದೆಗೆ ನಟ್ಟಿ “ನಾನು ಯೋಗಿಯಲ್ಲ, ಸೋಗಿನ ಮರೆಗಿದ್ದ ಭೋಗಿ, ಒಬ್ಬ ಪಾತಕಿ, ಕಟುಕ” ಎಂದು ಗುರುನಾಥನೇ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಇದು ಸುಳ್ಳು- ಗುರುನಾಥ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಲ್ಲ. ಅವನೊಡನೆ ನಾನು ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ನೆನಪುಗಳು

ಕೈಸರೆ ಬಡಿದು, ಗುರುನಾಥನನ್ನು ಕ್ರೂರಿಯೆಂದು ಮಾಡಿ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗದೇ ಹೊರಡಲನುವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದವು. ಆ ಗುರುನಾಥನು ದಿವ್ಯ ಪುರುಷನೆಂದು ನುಡಿದವು. ಮತ್ತೆ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಆ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಿದೆ; ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ. ಆಗ ಗುರುನಾಥ ನನಗೆ ಅತಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಕಂಡ.

ಉಳಿದ ಜನರೆಲ್ಲ ಟ್ರಾಮು ಹತ್ತಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವಾಗ ಗುರುನಾಥ ಮುಂಬಯಿಯ ಬೆಂಡೀಬಜಾರದಲ್ಲಿಯೆ ಕಿರುಕೋಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಚರಖಾಯೋಗಿಯಾಗಿ ಭಾರತದ ಪಿತಾಮಹ ಬಾಪೂಜಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದ, ಆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಿನದ ಬರವನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತ, ಉಸಿರುಸಿರೊಂದಿಗೆ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ.

ಆದರೆ ಅದೇ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮೇಲೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಅವನ ಕೋಣೆಗೆ ನಡೆದೆ. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದ. ಅದೇ ದಿನದ ಪೇಪರನಲ್ಲಿ ಗುರುನಾಥನನ್ನು ಹಿಡಿದರೆಂಬ ವಾರ್ತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಆಗೊಮ್ಮೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಲವಾರು ಕುಹಕ ತಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹಿಂದು ಮಹಮ್ಮದೀಯರಲ್ಲಿ ವೈಮನಸ್ಸು ತಂದರು. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿದ್ದ ಬೆಂಡೀ ಬಾಜಾರು ಬಂಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಗುರುನಾಥ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಾಂಧವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಟ್ಟ. ನೀರೆಯರನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಕೊರಗುತಿತ್ತು. “ಗಂಡ ಗಂಡಸರು ಇಂದಾಡಿ ಸತ್ತರೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾನಭಂಗ ಹೆಚ್ಚಾಕಾಂಡವೆಸಗುವ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿದರೆ ವಿಷಯಿಯುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಈ ಹಳೆಯ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದೊಡನೇ ಜೈಲಿನ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿದ್ದ ಆ ಕೋಣೆಯೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದೆ.

ಥಣ್ .....ಥಣ್ .....ಥಣ್ .....ಥಣ್ .....ಥಣ್ .....ಥಣ್ .....ಅರು ಬಡೆಯಿತು. ಸರಕ ಯಾತ್ನೆಯಿಂದ ಗುರುನಾಥನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ

ಗಂಟಿ ಬಾರಿಸಿತು. ಅದೇ ಆ ಕರಗಿನ ಕೋಣೆಯಿಂದ, ಅಪ್ರಮಾಣ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿತು. ಕೃಶವಾದ ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿಯ ಕಳೆ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿ ನಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಹೃದಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದ ಗುರುನಾಥ. ಗೇಟಿನ ಹೊರಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು.

X X X

“ಎನಾಯಕಾ, ದುರ್ದೈವಿಯ ಪಾಪ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗೆ ಎಳುವದು ನೀನಂತ ವಿಷಯ. ಈಗ ಎಳು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದಿನದ ಪ್ರಶಾಂತ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೇ ಬೆಳಿ ಮೂಡಿತ್ತು. “ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ, ಪತಿತ ಪಾವನ ಸೀತಾರಾಮ!” ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನರಳಿದ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಆಲಿಸಿದೆ. ಆಲಿಸುತ್ತ ಬೆಳಿಯ ಶುಭ್ರ ವಾದ ಕಿರು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂದೀಲು ಹಿಡಿದು, ಹೊರಹೊಂಟಿ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರೆಬತ್ತಲೆ- ಹೆಣ್ಣು ದೇಹ ಕಂಡಿತು. “ಯಾರು?” ಎಂದೆ. ನರಳುವ ಆ ಹೆಣ್ಣು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿಟ್ಟುಮಂಚಿ “ಪಾಪಂಡಿ, ದೂರ ಸರಿ!” ಎಂದಳು. ಆ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಎದೆ “ಛಿನ್” ಎಂದಿತು. ಕಾಲೆರಡು ಮಿಸುಕಿ ದವು. ಕೆನ್ನೆ ನೀರಾಯಿತು. ಎನರಿಯದವನಂತೆ “ತಾಯೀ” ಎಂದು ನುಡಿದೆ. ಕರುಳು ಚಿವುಟಿ ಅದುರಿತು. ಆಕೆಯ ಆ ಮೊಗ ಬೇರಾಯಿತು. ಕರುಣೆ, ಮಾತೃಪ್ರೇಮ, ಆ ತರಳಿಯ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತು. ನನಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಿರಿಯವಳಂತಿದ್ದರೂ “ಮಗೂ.....ನೀರು!” ಎಂದಳು. ನಾನು ತೀರ ಸನಿಹೆ ನಡೆದೆ. ಆಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತು. “ತಾಯೀ.....” ಎಂದು ಅತ್ತೆ. ಆಕೆಯ ಎದೆ ಕರಗಿ, ಹನಿಯಾಗಿ, ಕಣ್ಣೀರಳಿಯಿತು. ಆಕೆಯ ಗಲ್ಲವನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಆ ಕಣ್ಣೀರನ್ನೇ ಆಕೆ ಕುಡಿದು ತಣೆದಳು. ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ರೂಮಿಗೆ ತಂದೆ. ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರು ಹನಿ ಸಿದೆ. ಅಕೆಗೆ ಜೀವ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನೆಡೆಗೆ ದೃಢದಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ನಾನು ಆಕೆಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದೆ. ಅಕೆ ಸುಂದರ

ಳಾಗಿದ್ದಳು. ಬಹು ಸಿರಿವಂತರ ಮನೆಯವಳಂತೆ ಮನೋಹರಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆ ಉಬ್ಬಿದ ಹಾಲ್ಗಲ್ಲ, ಕೆಂಡುಟಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ನನಗೆ ಕಣ್ಣೆದುರು, ಆ ಹೊರವಂದವಲ್ಲ. ಆಗಿನ ಆಕೆಯ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ನನ್ನನ್ನು ಭ್ರಾಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. “ಎನಾಯಿತಮ್ಮಾ” ಎಂದೆ.

ಆಕೆ ಗದ್ದದ ಕಂಠದಿಂದ ಅಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. “ನಾನು ದಾದರದ ಗೋಸೀನಾಥರ ಹೆಂಡತಿ. ನಿನ್ನೆ ಇರುಳು ವೇಟಿಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಲ ಮುಸಲಾನರು ಹಿಡಿದರು. ನನ್ನ ಪತಿದೇವರು ಕೂಗಿ ಗದ್ದಲ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಬಾಯಿಗೆ ಅರಿವೆ ತುರುಕಿ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಯ್ದು, ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತ ಒಂದು ಟ್ರಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ತೆರಳಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಕಾಲನ ಕೈಯ ಬಾಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು, ನಾನು ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಒದ್ದಾಡಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಅದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಾಪೂಜಿಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದೆ. ಗಾಡಿ ನಿಂತಾಗಲೇ ಎಚ್ಚರ! ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಐವಾರು ಜನರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ನಗುತ್ತ ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿದರು. ಒಬ್ಬನು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಆ ಮನೆಯೊಂದು ಕೋಟಿಯಂತಿತ್ತು. ನಾನು ಒದರಿದೆ ಆದರೆ, ಯಾರೂ ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿದರೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇವೆಂದರು. ತಮಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಗೋಳುಗುಡಿಸಿದರು. ಎರಡನೇ ದಿನ ಇರುಳು ನಾನು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದೆ. ಎಚ್ಚತ್ತಾಗ ಈ ಮುಂದಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಮಗೂ, ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀನು ಬಾಪೂಜಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ “ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನರಕ್ಷಣೆ ಈಗಿನ ಸರಕಾರದ ಕೈಮೀರಿದುದೇ? ದುಷ್ಟರ ಸಂಹಾರ, ಶಿಷ್ಟರ ಪರಿಪಾಲನೆ, ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚಕ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಕೋದಂಡ, ಧಾರಿಯಾಗಿ, ನಿಂತಿಹಾರೆ. ಏಕೆ? ಎಂದು ಕೇಳು” ಎಂದಳು. ಆಗಲೇ ಆಕೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಯಾವದು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ಧಾರತಮ್ಮನ ಮಾನ ರಕ್ಷಿಸು!” ಎಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನುಡಿದು ಪರಂಧಾಮವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಸಾಫು

ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವನಂತೆ ಅತ್ತೆ. ಓಡಿ ಹೋಗಿ ದಾದರಕ್ಕೆ “ಫೋನ್” ಮಾಡಿದೆ. ಅರ್ಧ ತಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ತರುಣರು ಬಂದರು. ಅವರೇ ಗೋಪೀನಾಥರು. ಅವರ ಸಂಗಡ ನಾಲ್ವರು ಮೋಲೀಸರಿದ್ದರು. ನಾನು ಹಾಸಿಗೆಯೆಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದೆ. ಬಕ್ಕಿ ಬಕ್ಕಿ ಅತ್ತೆ. ಗೋಪೀನಾಥರು ಆ ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಆತ್ತು ಹೊರಳಾಡಿದರು. ಸಿಟ್ಟಿನ ಮೊಗದಲ್ಲಿ “ಅವನನ್ನು, ಆ ಕೊಲೆಗಾರನನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ” ಅಂದರು. ನಾನು ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮುಂಗಾಣದಾದೆ. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆಗೊಡಿತು. ಅವೇ ನೆನ. ಈ ಏಳು ವರ್ಷ ಅನ್ಯಾಯದ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆದೆ. ಆದರೆ ಆ ತಾಯಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕರಳು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಗೋಪೀನಾಥರು ಸಿಟ್ಟಿನ ನಲ್ಲೇನೇ ಮಾಡಲಿ.

ನಾನು ಅಳುವನಿಯಲ್ಲಿ, “ಗೋಪೀನಾಥರು, ಈ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾದರು” ಎಂದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಗುರುನಾಥ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು, “ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲಿ?” ಎಂದು ಭಗ್ನದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೆ. ಗುರುನಾಥ ವಿಕಟ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ “ನನ್ನನ್ನು ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಸೇವೆಗೆಂದು ಜನ್ಮವಿತ್ತ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನನಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ಅಂಬೆ ನಾನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾದಳು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಈಗಿನ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಮಾನರಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮ ಭುಜದ ಮೇಲಿದೆ.” ಎಂದ

[ತೀಯುತ ಉಪೇಂದ್ರ ನಾಯಕರು ಈಗ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಂಡಗೋಡದ ತಾಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಿರುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಕವಿವರ್ಯ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಇವರ ಜೀವನ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಇವರ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ “ಕುಚ್ಚು” ತೀ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೇಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಇವರ ಕವನಗಳು ‘ಜೀವನ’ ‘ಜಯಂತ’ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಪರೂಪದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. —ಸಂ.]

ಗುರುನಾಥ. ಏಳು ವರ್ಷದ ಜೈಲು ವಾಸದಲ್ಲಿ ಗುರುನಾಥ ಮುಳಿದ ನವ ನೀತವಿದು ಎಂದು ಬಗೆದೆ. ನಾನು, “ಗುರುನಾಥ, ನೀನು ಯೋಗಿ” ಎಂದೆ. ಅವನು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು “ಪಾಪಿ ನಾನು” ಎಂದ. ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಕರಗಿ ಹೋದ. ನನಗೆ, ಗುರುನಾಥ ಮೇಧಾವಿಯಾಗಿ, ಅತಿಮಾನವನಾಗಿ ಕಂಡ.

— ೨: ಉಪೇಂದ್ರ ನಾಯಕ, ಮುಂಡಗೋಡ.

೧೭. ಐದೇ ನಿಮಿಷ

ಬರೀ ಐದು ನಿಮಿಷ! ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸಲಾಕೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನು ಮತ್ತು ನಾನು! ನಾನು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಪಹರೆಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಾ ಆಚೆ ನಿಂತಿರುವೆನು. ಬರೀ ಐದು ನಿಮಿಷದ ಭೇಟಿ. ಅದೂ ಬೇಗ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು.

ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನೆದಂತೆಲ್ಲ ಅವು ಚೂರಿಯಂತೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚುತ್ತವೆ. “ಸೋದರಿ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯ! ದೇವರನ್ನು ನೆನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಯ್ಯೋ! ಭಾಗ್ಯಹೀನರಿಗೆ ದೇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಳುಗುವವರಿಗೆ ದೇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಸರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಹಸಿದಿರುವವನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣುವು ಸ್ವರ್ಗದ ನಂದನವನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವವನು. ಅವನು ಪತ್ತಿಯ ನೂತನಂತೆ ನಡೆಯುವನು. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯಾರಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗುವಳೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವನೂ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನಂತಹ ದಂದ್ರ ಪಿಂಡಿಗೆ ಅವನದೇನು ಸಂಬಂಧ? ಬಡವರ ದೇವರು ಅವರ ಪೌರ್ವಾ ಗ್ಯವೇ!

ಮೊದಲ ಸಲ ದೈವವನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಪದವೀಧರನೊಡನೆ ನನ್ನ ನುಡುವೆಯಾಯಿತು. ಎರಡನೇ ಸಲ ಬೇಡಿದಾಗ ಶಿಕ್ಷೆ

ಅಂತಿಮದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಹೊರಟೆ. ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀಗಿತಲೂ ಪ್ರಿಯಪಾತ್ರನಾದವನು ಇಂದು ಕಾಲನ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನೀವು ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುವಿರಿ. ನೀವು ಇಂದು ಯಾರನ್ನು ನೋಡುವಿರೋ, ನಾಳೆ ಬೆಳಗು ಅವನ ಹೆಣ ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕಮಲವನ್ನು ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿ.

ನಾನು ಹೊರಟೆ; ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತು ಹೊರಟೆ. ಒಂದು ಸಲ ಆತನ ಚರಣವನ್ನು ಪುರ್ತಿಸಿ, ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವನ ವೃಕ್ಷಪ್ಥಲದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅಳುತ್ತಾ ಕೇಳುವೆನು—“ನನ್ನ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಿರಾ? ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ತಾನೆ? ಈ ಅಭಾಗಿನಿಯೇ ಈಗ ನಿಮಗೆ ಈ ಬೆಂಕಿಯಂತ ಸಂಕಟ ತಂದವಳು ನಿಮ್ಮ ಯಾವನದ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಇವು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು. ಇವರನ್ನು ಮುಡ್ಡಾಡಿರಿ. ಒಂದು ಸಲ ಪಿತ್ಯ ಸ್ನೇಹದ ಶೀತಲವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಅಭಿಶೇಚಿಸಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತು.” ಎಂಬುದಾಗಿ. ನುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಜೈಲಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಕೆಂಕುಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಗುವಿತ್ತು; ದೊಡ್ಡ ಮಗು ಗೋಪಾಲನು “ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ? ಏನು ಹೇಳಿ ಆ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲಿ? ಹೇಳಿದೆ “ಮಗೂ ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಅವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.”

ಗೋಪಾಲ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಹೇಳಿದ “ಅಮ್ಮ, ಒಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಟದ ಸಾಮಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ; ಧುಡ್ಡು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುನ್ನಗೆ ಒಂದು ಅಟಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ನನ್ನವರು ಮುನ್ನಗೆ ಅವರೇನಾಗಬೇಕು?”

ನನ್ನ ಹೃದಯ ಚೂರು ಚೂರಾಯಿತು. ಆಯ್ಯೋ! ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಮಗುವೇ! ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ, ಜೀವನದ ಗಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಎಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ: ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿರುವೆನು. ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದೆ, “ಮಗು, ದೇವರ ಸ್ವರಹೆ ಮಾಡು.”

ಅಂತಿಮದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಹೊರಟೆ. ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯಪಾತ್ರನಾದವನು ಇಂದು ಕಾಲನ ಅಪಾರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನೀವು ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುವಿರಿ. ನೀವು ಇಂದು ಯಾರನ್ನು ನೋಡುವಿರೋ, ನಾಳೆ ಬೆಳಗು ಅವನ ಹೆಣ್ಣು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕಮಲವನ್ನು ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿ.

ನಾನು ಹೊರಟೆ; ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತು ಹೊರಟೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅತೃಪ್ತರಾದವನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವನ ವೃಕ್ಷಶೃಂಗದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅಳುತ್ತಾ ಕೇಳುವೆನು—“ನನ್ನ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಿರಾ? ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ತಾನೆ? ಈ ಅಭಾಗಿನಿಯೇ ಈಗ ನಿಮಗೆ ಈ ಬೆಂಕಿಯಂತ ಸಂಕಟ ತಂದವಳು ನಿಮ್ಮ ಯಾವನದ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಇವು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು. ಇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಾಡಿರಿ. ಒಂದು ಸಲ ಪಿತೃಪ್ರೇಮದ ಶೀತಲವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಅಭಿಶೇಷಿಸಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತು.” ಎಂಬುದಾಗಿ ನುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಜೈಲಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಕೆಂಕು-ಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಗುವಿತ್ತು; ದೊಡ್ಡ ಮಗು ಗೋಪಾಲನು “ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ? ಏನು ಹೇಳಿ ಆ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲಿ? ಹೇಳಿದೆ “ಮಗೂ ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಅವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.”

ಗೋಪಾಲ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಕೇಳಿದ “ಅಮ್ಮ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಟದ ಸಾಮಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ; ದುಡ್ಡು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮುನ್ನಿಗೆ ಒಂದು ಆಟಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ನನ್ನವರು ಮುನ್ನಿಗೆ ಅವರೇನಾಗಬೇಕು?”

ನನ್ನ ಹೃದಯ ಚೂರು ಚೂರಾಯಿತು. ಅಯ್ಯೋ! ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಮಗುವೇ! ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ, ಜೀವನದ ಗಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೆರಗಲ್ಲಿ ಎಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ: ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾಹಸ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದೆ, “ಮಗು, ವೇವರ ಸ್ವರಹ್ ನೋಡು.”

ಗೋಪಾಲ ಸೆರೆಗೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ “ಅವ್ವ ಯಾವತ್ತು ಬರುತ್ತಾರೆ? ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು. ಜಮಗೋವಿಂದ ಹಾಗೇ ನಾಡಿದ. ಅಮ್ಮ ಅವನು ಸೈಕಲ್ ಮುಟ್ಟಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಸೈಕಲ್ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇನಮ್ಮ? ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗ. ಮುನ್ನಿಗೂ ಸೈಕಲ್ ಮುಟ್ಟಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನನ್ನ ಸ್ಲೇಟ್ ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟಳು. ಬೇಡವೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಕಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.”

೩

ಜೈಲರ್ “ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಒಬ್ಬ ಸಿಪಾಯಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೊಠಡಿಗಳು; ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಾನವ! ಇಬ್ಬರು ಮೂವರಲ್ಲಿ ನೂರು ಏನೂರ. ಕೈದಿಗಳು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏಕ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಲ್ಲ; ಸಾವಿರಾರೂ ಜನರೂ ನನ್ನಂತೆ ಇರುವರು.

ಒಂದು ಅಂಧಕಾರಮಯವಾದ ಕೊಠಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತೆವು. ಗೋಪಾಲ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತು ಕೊಂಡ. ಅವನು ನಡಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಸಿಪಾಯಿ ಕೂಗಿದ “ದೀಪ.”

ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ನೋಡಿದೆ. ಇದು ಘಾಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೆರೆಮನೆ. ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅಂತಿಮ ಘಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿ ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮನೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೊಠಡಿಯ ಒಂದೊಂದು ಇಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಜನರ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ತುಂಬಿದೆ. ಇದರ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಎಷ್ಟು ಕಣ್ಣೀರು ಇಂಗಿ ಹೋಗಿ ದೆಯೋ ಅದಷ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದರೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ದುರಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ

ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯು ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೊಠಡಿಯ ಒಳಗೆ “ಜನ್ ಜನ್” ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ತೀರ ಬಳಲಿದ, ಹತಾಶನಾದ, ಅರ್ಧ ಮೃತ ನನ್ನ ಪತಿಬೇವರು ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಇವೇ ಆ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಜೀವನದ “ಬೆಳಕು”—ನನ್ನ ಅಂಧಕಾರಮಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಕಾಶ, ನನ್ನ ಗೋಪಾಲನ ಪ್ರಕಾಶ, ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗಳು ಮುಸಿಯ ಜೀವ ಜ್ಯೋತಿ.

ಸಿಪಾಯಿ ಹೇಳಿದ “ಎದೇ ನಿಮಿಷ ಇರುವುದು ಮಾತಾಡಿ ಬೇಗ, ಹೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಡಿ.”

ನನಗೆ ದೂರ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಡ್ಡೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಕೈದಿಗೇ ನಾದರೂ ಕೊಡುವೆನೆಂಬ ಭಯ ಅವರದು. ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ಅವರ ಮುಖ ಕೂದಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ದೇಹ ಒಣಗಿ ಕಾಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು “ಗೋಪಾಲ ಇವರು ನಿನ್ನ ತಂದೆ; ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ಮಾಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗೋಪಾಲ ಕಣ್ಣುಬಿಚ್ಚಿಯಾವ; ನೆಲ ಮುಚ್ಚಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ; ನಾನೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಆ ಸಣ್ಣ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರು ಗದ್ದದ ಕಂಠವಿಂವ ಹೇಳಿದರು. “ಸು.....ಖಿ.....ಯಾ.....ಗಿ.....ರು. ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಭೇಟಿ—ಕೊನೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದ—ಕೊನೆಯ ಮಾತು. ನಾನು ಜೈಲರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತುಗಂಟಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಹೆಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು”

ನಾನು ತಡೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಗೋಪಾಲ “ಅಪ್ಪ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ” ಎಂದ. ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಎಂತಹ ಸರಳ ಆಗ್ರಹ! ಅವರು “ಮಗು ನಾನು ಬೇರೆ ಲೋಕದ ಯಾತ್ರಿಕ. ನೀನು ಓದಿ ಮೊದ್ದವನಾಗು. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಕಷ್ಟಕೊಡಬೇಡ.” ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅಶ್ರುಪ್ರವಾಹ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವರು ಕಬ್ಬಣದ ಸಲಾಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಗೋಪಾಲ ಪುನಃ “ಅಪ್ಪಾ ಮುನ್ನಿ

ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮುಂದುಹಾಕಿದಳು. ಬೇರೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವರು ದೊಡ್ಡ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು.

ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ನನ್ನ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳೂ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿಯಿತು.

ಅವರು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರು. “ಶಾಂತಳಾಗು. ಮೈಯೇ ತಾಳು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೋ ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಪಿದು. ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಗೋಪಾಲನನ್ನು ನನ್ನ ಬದಲಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ. ಏನಾಗಬೇಕೋ ಅದು ಆಗುತ್ತದೆ. ‘ವಿಧಿ ನಿಯಮ’.”

ನಾನು “ಮತ್ತೆ....ಮತ್ತೆ....ಎಂದು ತಡವರಿಸಿದೆ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೃದಯದರತ್ತ ಕಣ್ಣೀರಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು.

ಸಿಪಾಯಿ ಹೇಳಿದ “ಸಾಕು; ಐದುನಿಮಿಷವಾಯಿತು. ನಡೆಯಿರಿನ್ನು.”

ಪತಿದೇವರು ನುಡಿದರು, “ಒಳ್ಳೆಯದು; ಒಂದು ಬಾರಿ ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಮುತ್ತುಕೊಡು; ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ದೇವರು ನಿನಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡಲಿ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸೇರುತ್ತೇನೆ.”

ಸಿಪಾಯಿ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳಿದ “ಬೇಗ, ಬೇಗ. ಸಮಯ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. ನಡೆಯಿರಿ.”

ನನಗೆ ಜಗತ್ತೇ ಶೂನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌನದಿಂದ ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಟೆ.

—ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಮಿತ್ರ, ಬಿ. ಎ.

[ಇವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಚಾಮರಾಜಪುರದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ನಂಜುಂಡಯ್ಯನವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. ಇವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಕಠಿಣಗಳ ಮೇಲೆ ಲವಲವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಇವರಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದು. ಅನೇಕ ಕಠಿಣಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. —ಸಂಪ್ರ

೧೮. ಎರಡು ಓಲೆಗಳು

ಜೀವಸಖಿ ಸುಧಾ,

ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾಗದ. ನಿನ್ನನ್ನಗಲಿ ಈ ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೂ ನನ್ನ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕುಳಿತಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ? ನೀನೀಗ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಾನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಾರುಣ್ಯದ ತಂಗಾಳಿ ಬಾಲ್ಯದ ಮೊಗ್ಗನ್ನು ಅರಳಿಸಿದಾಗ ಓರಿಗೆಯರ ಮನದೊಲನನ್ನು ಅರಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ನನ್ನನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅರಿಶಿನವನ್ನು ಮಿಂದು ಹೊಂದೊಡಿಗೆಯನುಟ್ಟು ತುಸು ಲಡ್ಡೆ ತಾಳಿ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟೆ ಗೆಳತಿಯರ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನೀಗ ಕುಳಿತು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೋಣೆಯು ತುಂಬಾ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದೆ; ಎದುರಿಗೆ ಗುರುದೇವ ಟಾಗೋರರ ಚಿತ್ರ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತದೆ; ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಿಳಿಬಣ್ಣದ ರೇಶಿಮೆಸು ಪಡದೆಗಳಿವೆ. ನೆಲಗಟ್ಟಿಗೆ ಮೆತ್ತಗಿನ ಹಾಸಿಗೆ ಇದೆ. ಎಡ-ಬಲದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಮರ ಕಯಾಮನ “ರುಬಾಯಿ”ಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸೋಫಾಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಶೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಕುಳಿತರೆ ಮಲಗಲು ಮನಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಲಗಿದರೆ ನಿದ್ರೆ ಸುಳಿಯುತ್ತದೆ.—ಇನ್ನೇನು ಬರೆಯಲಿ? ನನ್ನ ನವ ಜೀವನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ವಿಲಾಸ ಭೃಂಗಾರಗಳು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಗಾಳಿಯ ಪ್ರತಿ ತೆರೆಯಲ್ಲೂ ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು ತೇಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಮಲದೊಡನೆ ಅರಳುತ್ತೇನೆ; ರಾತ್ರಿ ಚಂದ್ರನೊಡನೆ ಬೆಳಗುತ್ತೇನೆ. “ನಿನ್ನಣ್ಣ” ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯವರಿಬ್ಬರೇ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ

ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ರೀತಿ-ನೀತಿ-ಹಾಸ್ಯಸ್ವಭಾವಗಳು ಅವರನ್ನು ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತವೆ. ಸರಿ; ನನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಿಂಗರಿಸಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು. ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ಅವರಿಗೆಷ್ಟೂ ದಣವೆಯಾಗದು.

ಹುಂ ಕೇಳು-ನನಗೊಬ್ಬ ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾದ ಮೈದುನನಿದ್ದಾನೆ. ಎಜ್ಜಾನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದೂ ಸಂತೋಷದ ಮಾತೇ ಎಂದು ನೀನನ್ನು ಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೋದರಿಯರಾರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಕೊರತೆಯೆನಿಸಿದೆ. ಆತ್ತಿ-ಮಾವಂದಿರು ಹೊಲ-ಮನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಮೂರೇ ಮೂರು ಜನ.-ಹಾಂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಡುಗಳಿ ಇದೆ. ಅದೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ!

ಇಷ್ಟಿದೆ ನನ್ನ ಜೀವನ; ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತು! ಈಗ ನೀನು ಹೇಗಿರುವಿ ಹೇಳು? ಪಂಕಜ ಈಗಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ?—ಹಾಂ-ಆ ನಿನ್ನ ಟಾಮಿ—ಆ ತುಂಬ ಹುಡುಗ ಅಜಿತ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಅವನು ಕಡಗುಸಡೆಯಲ್ಲ ಸೇರಲು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಹೂಂ-ತುಮಾಳು-ಟಿಲಿಫೋನು ಕಿರುಚುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮಹಾಶಯರೇ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವಂತಿದೆ. ಸರಿ; ನಾನಿಷ್ಟು ಕನ್ನಡಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ತೃಂಗಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಆಗಲೇ ಬರೆದೆನಲ್ಲ!

ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿ,
ಸ ರೋ ಜ.

X

X

X

ಗೆಳತಿ,

ನಿನ್ನಿಗೆ ಬರೆದು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರುಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ಬಳಿಕ-ಆ ಬಳಿಕ ವಿಲಾಸಜೀವನವಲ್ಲ

ನನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿ-ನಿನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವದಂತೂ ದೂರ ಉಳಿಯಿತು. ನನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತು ಬಿಡುವಷ್ಟು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿ ಬಿಟ್ಟಿ. ಭಾವೋನ್ಮಾದಕ್ಕೂ ಮದ್ಯದ ನಿಶೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಇರಲಾರದು.. ಎರಡರಿಂದಲೂ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳು ಕಾಯ್ದು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ.

ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಅಥವಾ ಕವಿ ಮಹಾಶಯರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ತಪ್ಪಿ ಕೋಯಿತು. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಅವರು ತಣ್ಣಗಾದ ಕೆಂಡದಂತಾದರು. ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ವಿಲಾಸಮಯ ವಾತಾವರಣವಿತ್ತು. ಹೊಂಬಗೆಯ ಬೆಳಕಿತ್ತು. ಆದರೆ.....ಆದರೆ ನನ್ನ ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಭೃಂಗ ಸುಳಿಯದ ಪುಷ್ಪವೃಂದವು. ನನ್ನ ಧೃದ್ಯದಯದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶೃಂಗಾರದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಕಾವು ಈಗ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪತಿಯು ಕೇವಲ ಮಂಜಿನ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಹುಚ್ಚು ತಾರುಣ್ಯವು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿಸಿತ್ತು. -ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಅದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ಉಮರನ "ರುಬಾಯಿ"ಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ದೇಹದ ನರನರಗಳೆಲ್ಲಾ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಿದಂತಾಯಿತು. ಮಳೆಗಾಲದ ತಿಂಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಗಾಳಿಯು "ಮಲಹಾರ"ವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಸಾಗಿತ್ತು. ತಾರುಣ್ಯದ ಹಾಳು ಕನಸುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾದ ಆ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅದೇಕೋ ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

“ಅದೇನು ಇತ್ತ ಬಂದಿ ರವಿ?”

“ಓದಿ ಓದಿ ಬೇಜಾರು ಬಂದಿತು. ಹಾಗೇ.....”

“ಸರಿ; ಹೀಗೆ ಕುಳಿತುಕೊ”

“ಛಾಛಿ, ನೀವು ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಅದೇಕೋ ವ್ಯಸನಗೊಂಡವರಂತೆ ಇರುತ್ತೀರಿ ನಡೆದುರೂ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯೆ?”

“ಇಲ್ಲ; ಅಂಥದೇನಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸೌಖ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ.”

“ಇಲ್ಲೇ ನೋಡಿರಿ ಇದೀಗ ನೀವದೇನೋ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.”

“ಇದೀಗ?—ರವಿ,—ನಿನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ತಲೆ-ಬುಡವೊಂಮಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ?”

“ಭಾಭಿ, ನಾನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿ?”

“ಬೇಡ; ನಿನ್ನ ತುಟಿಯಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತುಂಟ ನುಡಿಗಳೇ ಬಂದಾವು!”

—ಹಾಗೇ ನಾನು ಮೇಲಕ್ಕೇಳುತ್ತ ರವಿಯ ಗಲ್ಲಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೆಲು ವಾಗಿ ಹೊಡೆದೆ. ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತೆ. ಆದರೆ ಯಾಕೆ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ನಿಂತೆ? ಬುದ್ಧಿ-ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ತೀರ ಚಂಚಲವಾಗಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು—ನಾನು ಸೋತು ಹೋದೆ ತುಂಬಾ ದಣದವಳಂತೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೊರಗಿದೆ.

ರವಿ:— “ಭಾಭಿ, ತಲೆಶೂಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಲಿ?”

ನಾನಿನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸುವದರಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅವನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತನು. ನಾನೆಂದೆ—“ತಲೆಯೊತ್ತುವುದೇನೂ ಬೇಡ ಆದರೆ—ನೀನೇನೂ ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕಾಲು.... ..”

“ಅದೇನಿಲ್ಲ; ಇವರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಭಾವನೆಗೆ ಎಡೆಯಲ್ಲಿದೆ?” ಎಂದನ್ನುತ್ತ ರವಿಯು ನನ್ನ ಪಾದ....ಕಾಲ....ಹಾಗೂ—ಸರ್ವಾಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ದಂತಾಯಿತು. ನಾನು ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ನುಡಿದುಬಿಟ್ಟೆ—“ರವಿ, ನಿನಗೂ ದಣ ವಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲಿಯೇ—ನನ್ನೊಡನೆ—ಮಲಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದು!”

ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಮರಳಿದಾಗ ಕಿಟಗಿಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿತ್ತು. ಅದೇ ಉಪಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊರಟುಹೋದರು. ಪುನಃ ಈ ವರೆಗೂ ಮರಳಿಲ್ಲ. ನನಗಾಗಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮರು ದಿನ ರವಿಯೂ ತನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಂಚೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಸಧ್ಯ ಅವನು ಹಡಗುಪಡೆಯಲ್ಲಿರುವುದಾಗಿ ತನ್ನೊಬ್ಬ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಕೇಳಿ ನೀನು ಸೋಜಿಗಪಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಮಗ್ಗಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುದುಕಿಯು ಮೊನ್ನೆ ಎಲ್ಲಾ ವಸಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ರವಿಯು ಜಮೀನದಾರಸಾಹೇಬರ ಖಾಸ ಮಗನಲ್ಲವಂತೆ. ಜಮೀನದಾರರು ಮೊದಲನೆಯ ಲಗ್ನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆರಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ಆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡದಿರು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡದಿರು ಮಕ್ಕಳಂತೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೇಳು. ಈ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ ಅವರೇ ಸಾರಿದ ಕಾಡುಗಳೆಂಬೊಂದು ಜತೆಗಿದೆ. ಅದು ಆಗಾಗ್ಗೆ “ತಾರುಣ್ಯವೊಂದು ಮಹಾ ಹುಚ್ಚು” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತದೆ.

ಮಘಾ! ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೀನೂ ಯಾರವಳಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ವೇವರು ನಿನಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಲಿ. ನಿನ್ನ ಬದುಕು ತಿಳಿಯಾಗಲಿ.

ನಿನ್ನ ದುರ್ದೈವಿ ಗೆಳತಿ,

ಸರೋಜ

[ತೀಯತ ಶಿವಲಿಂಗ ಶರ್ಮರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ತರುಣರು. ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿಯ ‘ನವಯುಗ’ದ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಪಾದಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿರುವರು. ಇವರಿಂದ ನಾವು ಉತ್ತಮ ಉರ್ದೂ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತೇನೆ. —ಸಂ]

೧೯. ಆಕೆ ಸತ್ತಳು

ಆಕೆ ಇಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸತ್ತಳು.

ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆನು. ಆಕೆ ಕುಳಿತವಳು ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಿವಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಆರ್ತನಾದವು ಕೇಳಿಬಂದಿತು. ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ತಲೆ ಎತ್ತಿ, ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿ, ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕಿಟಕಿಯಿಂದಲೇ ಅತ್ತ ನೋಡಿದೆನು. ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಸೆರೆಹೊರೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳುವಂತೆ ಆಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಸಾವಿನ ಗೋಳೇಕೆ, ಸತ್ತವರಾರು, ಎಂದು ನಾನು ತರ್ಕಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಆಕೆಯೇ ಸತ್ತಳು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ರೋಗವಿಲ್ಲ, ರುಜಿನವಿಲ್ಲ, ಕೊರಗಲಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೇಗೆ ಸತ್ತಳು ಎಂಬುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಷ್ಟು ಕುತೂಹಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಯಲು ರೋಗವೇ ಬೇಕೆ? ತಿಂಗಳು ವರುಷಗಳೇ ಬೇಕೆ? ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಂತಂತೆ ಸಾಯುವದನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿದಾಗ ಈಕೆ ಎಂತು ಸತ್ತಳೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಯಬಾರದೆಂತಲೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇರಬೇಕೆಂತಲೂ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ “ಆಕೆ ಸತ್ತಳು” ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಗೋಳಿನ ಸ್ವರ ನನ್ನ ಕಿವಿ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಎದೆಯಿಂದ ಉದ್ಗಾರವೊಂದು ಚಿಮ್ಮಿತು.

ಆಕೆಯ ಹೆಸರೇನೋ ತಿಳಿಯದು. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮೇಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯನ್ನು ನಾನು ದಿನವೂ ಆಕೆಯ ದಿನಚರಿ ಸತತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆಕೆ ನೋಡಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೋಡುವಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು

ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಕಚೇರಿಯ ಮೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ, ಎಡದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ, ದಪ್ಪಗೋಡೆಯಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಕಿಡಕಿ. ನಾನು ತಲೆ ಎತ್ತಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕಿಟಕಿಯ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆಗಲೇ ಆಕೆ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆಕೆ ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ, ಒಂದು ಸಾರಿ ಯಾದರೂ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವರುಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಇಂತು ಆಕೆಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿ. ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆಗಿಂತಲೂ ಹೊರಗಡೆಯೇ ಆಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕುಳಿತಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತು, ಸಾಕಾದರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಟ್ಟುಸೆರಗನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಕಾಲು ಮುದರಿ ಕೊಂಡು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೀದಿಯ ಗದ್ದಲ; ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮರೆಯಿಲ್ಲದ ಆಕೃಶಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಿಸಲಿನ ಝಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮುಖವು ಬೆನರಿದಾಗ ಮುಖವನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಆ ಕೆಂಪು ಮುಖ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆಂಪೇರುವುದು. ಸುರೈಲ್ಲದ ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಿಯ ದಣಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಆಕೆಯ ಬರಿಯ ಹಣೆಗಿಂತ, ಆಕೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಬರಿಯ ಗುಡಿಸಲು. ಆ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಲೆ ಸಾಲ್ಕು ಮಡಿಕೆಯ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲದ ವೈಶ್ಯ. ಇವು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆಕೆ ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ರೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಪಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹಬ್ಬಗಳು ಬಂದವು ಹೋದವು. ಆದರೀಕೆಯ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಂಪು ಕಾರದ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆಕೆ ತಾನುಟ್ಟು ಸೀರೆಯ ಹರಕನ್ನು ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾನು ತೊಡುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಬುಸದ ಜೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಡದ ತೋಳಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿದರೆ, ಬಲದ ತೋಳಿನ ಕಡೆ ಹರಿದು. ಬೆನ್ನಿಗಂತೂ ಬಲು ಬಗಿ; ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಪೂರ್ಣ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ಮೂರುದಿನಕ್ಕೊಂದು

ಸಾರಿಯಾದರೂ ಹಿಂದ ಕುಬಸವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊಲಿಯುತ್ತ, ಮೈನು ರೆತು ಕಾಲುಜಾಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನಳಾದ ಗಂಭೀರತೆ ಕುಬಸವನ್ನು ಹೊಲಿಯುವಾಗ ಅಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಬೆಳಗಿನ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಅಕೆ ಒಂದು ಹುಲ್ಲು ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಅದರ ಆಯಾಸವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಚಣ ನಿಂತು ಬರಬರನೆ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸುಡಲು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಕೆಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನುವುದೊಂದು ಸಹಗರ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಗಿದು ಅಗಿದೂ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಗುಡಿಸಲು ಮುಂದೆ ಕಾಲು ನೀಡಿ ಕುಳಿತು ಒಣ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೀರು ಕುಡಿದು ಅಡಿಕೆಯ ಗೋಟನ್ನು ಜಿಗಿಯುವುದರಲ್ಲೂ ಅವಸರ ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆ ಕತ್ತಲಾಗುವ ವರೆಗೆ ದೀಪಹಚ್ಚುವ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಎದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಕೆಯ ಸುಖ ದುಃಖವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಕಿಟಕಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಅಕೆಯ ಗುಡಿಸಲಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಎಕವಸ್ತ್ರ ಧಾರಿಣಿಯಾಗಿ, ತನ್ನ ಹರಿದ ಸೀರೆಯನ್ನು ಹೊಲೆದುಕೊಳ್ಳಲು ದಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಕೆಯ ಕೈ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆಗ ತಟ್ಟನೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಯನ್ನಿಗಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗಲೇ ನಾನು ಅಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಕೆಯ ಜೀವನಯಾನದ ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಇಂದಿನ ಕತೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಅರ್ಜುನನು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣನ ವಿರಾಟರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದನು. ನಂದಗೋಪನ ಹಂಡತಿ, ಯದುನಂದನನ ಸಾಕು ತಾಯಿ ಯಶೋದೆ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಳು.

ಆದರೆ ನಾನು ಈಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಬಡವರ ಬಡತನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆಕೆಯ ಹರಕು ಮುರುಕು ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಭರತವರ್ಷದ ಇಂದಿನ ಚಿತ್ರವೆಲ್ಲವೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಅಕೆ ಸತ್ತಳು. ಇನರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ನಷ್ಟ. ಭಾರತದ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಕೆಯ ಮುಖವು ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಎದೆಯ ತುಂಬ ಅಕೆ ತನ್ನ ಕರುಣಾಜನಕ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತುಂಬಿ ಹೋಗಿರುವಳು. ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿ ಹೋದಳು. ಅಕೆ ಗೊಂದು ನಮಸ್ಕಾರ.

—‘ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ’, ಹೊಬಳ್ಳಿ

[ಶ್ರೀ “ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ”ರು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ‘ನವಯುಗ’ದ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರು. ಇವರ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಬಲು ಮೃದು: ಶೈಲಿ ಸರಳ-ಮಾರ್ಮಿಕ. ಈ ಕತೆಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ; ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಬಲು ಚೊಕ್ಕ. ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಇವರ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಗುಪ್ತನಾಮದಿಂದ, ಕವನ, ಕತೆ, ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕೆಲಸಮಯ ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಬಯಸಿದುದರಿಂದ ನಾವು ಅವರ ‘ನಿಜನಾಮ’ವನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರ ‘ಪೂರ್ಣಮಾ’ ಎಂಬ ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ-ಪ್ರಕಾಶನದಲ್ಲಿ-ಇದೇ ಮಾಲೆಯ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟನೆ; ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ. —ಸಂ]

—: ಅರಿಕೆ:—

ತಡವಾದರೂ ಈ ವರುಷದ ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕ 'ಸೈಮನ್ಸ್‌ನ ತಂದೆ' ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಕಾಗದದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಇತರ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆದರಿಸಿದವು. ಆದರೂ ಎದೆಗುಂದದೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವೆದವು. ನಮಗೆ ಆಶ್ರಯವಿತ್ತ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೃಪೆಮಾಡಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನಿತ್ತ ಲೇಖಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಸ್ವಲ್ಪೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಸುಧಾ ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ತಾವಸ, ಬಿ. ಎ., ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಋಣಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾಲೆಯ ಈ ವರುಷದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕುಸುಮ 'ಪೂರ್ಣಮಾ' (ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ) ಗಣಾನೀಯ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುವದು. ಗಣಾತರ ಎಪ್ರಿಲಾದಿಂದ ಮೂರನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಪಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಗೆ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳೂ, ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಚನಾಲಯಗಳೂ, ನಮಗೆ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಗೃಹ್ಯುಲು ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

೬೦೬೦ ಗವಳಿಗಲ್ಲಿ }
ಆಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೧೧ }

ಸಂಚಾಲಕರು
ಅನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

 ಮುಂದಿನ ಕುಸುಮ
" ಪೂರ್ಣಮಾ " (ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರಗಳು—ಸತ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ)

---

೬ ನೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳು

೧	ಅರ್ಪಣ: (ಮೋಪಾಸಾನ ಕತೆಗಳು—೧)	೧-೪-೦
೨	ಹೂ ಅರಳಿತು: (ತೆಲಗು ಕತೆಗಳು)	೨-೪-೦
೩	ಕಾಂತಂ ಮತ್ತು ಶರದ್ರಾತ್ರಿಗಳು: (ಶೃಂಗಾರಚಿತ್ರಗಳು)	] ಸಾಧಾ ೧-೪-೦] ಉತ್ತಮ ೨-೪-೦
೪	ಇನೆತ್: (ಮೋಪಾಸಾನ ಕಾದಂಬರಿ)	] ಸಾ. ೧-೧೨-೦] ಉ. ೨-೪-೦
೫	ವೃಂದ: (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)	೧-೪-೦
೬	ಕುಲವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು: (, ,)	೧-೪-೦
೭	ವಿಧಿ ತಂದ ನಥು: (, ,)	ಪ್ರತಿಗಳು ತೀರಿವೆ
೮	ಗಾಯದ ನೋವು: (ಮೋಪಾಸಾನ ಕತೆಗಳು—೨) ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ	] ಸಾಧಾ ೧-೪-೦] ಉತ್ತಮ ೨-೦-೦

ಆನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

೧	ಅರ್ಪಣ: (ಮೋಪಾಸಾನ ಕತೆಗಳು)	ಪ್ರತಿಗಳು ತೀರಿವೆ
೨	ಹೂ ಅರಳಿತು: (ತೆಲಗು ಕತೆಗಳು) ಶ್ರೀ. ಪಿ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ	೨-೪-೦
೩	ಮನೋರಾಜ್ಯ: (ನಾಟಕ) ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.	] ಸಾ. ೧-೧೨-೦] ಉ. ೨-೪-೦
೪	ಪುಷ್ಪಹಾರ: (ಕಾದಂಬರಿ) ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್	] ಸಾಧಾ ೧-೪-೦] ಉತ್ತಮ ೨-೦-೦
೫	ಕಾಂತಂ ಮತ್ತು ಶರದ್ರಾತ್ರಿಗಳು: (ಶೃಂಗಾರ ಚಿತ್ರಗಳು) ಶ್ರೀ. ಪಿ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ	] ಸಾಧಾ ೧-೪-೦] ಉತ್ತಮ ೨-೦-೦
೬	ಇನೆತ್: (ಮೋಪಾಸಾನ ಶೃಂಗಾರ ಕಾದಂಬರಿ) ಶ್ರೀ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ	] ಸಾ. ೧-೧೨-೦] ಉ. ೨-೪-೦
೭	ಸೈಮನ್ಸನ ತಂದೆ: (ಮೋಪಾಸಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು—ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರು)	] ಸಾ. ೧-೧೨-೦] ಉ. ೨-೪-೦

